

\$ 1

W świecie magii i rytuału - str. 10

ECHO TYGODNIA

NIEZALEŻNY MAGAZYN DLA KAŻDEGO Nr 241 Toronto 4 - 10 czerwca 1987

19 letni chłopak z Hamburga bez zezwolenia nie zatrzymywany, przyleciał od granicy ZSSR do Moskwy i wylądował pod samym murem Kremla pozbawiając posady ministra obrony ZSSR i dowódcę obrony powietrznej. Szczegóły przedzwannej historii na tej stronie

DESANT POD MURAMI KREMLA

We czwartek 28 maja przypadało święto wojsk obrony pogranicza ZSSR. Wszystkie gazety pełne były peanów o tym, jak skutecznie niezwyciężone siły zbrojne przodującego kraju świata strzegą jego granic, jak wspaniale chronią sowieckie terytorium.

Pod wieczór, kiedy w kasynach oficerskich strzelały korki szampana i lał się gruziński koniak, nad Placem Czerwonym w Moskwie pojawił się nagle biało-niebieski samolot-awionetka. Dwukrotnie okrążył plac, przelatując nad Kremlm, nad pałacami gdzie mieści się samo serce sowieckiej władzy, koło GUMu. Było około siódmej wieczór. Samolot usiadł na kociach przy bajkowej cerkwi św. Bazylego, pod murami Kremla.

Jak gdyby nic - rozdawał autografy

Plac Czerwony pełen był ludzi. Mieszkańcy stolicy, przybysze z różnych stron kraju, zagraniczni goście. Z kabiny wysiadł 19-letni chłopak w czerwonym kombinezonie. Spokojny, pewny siebie, chwilami się uśmiechał. Dzieci zaczęły się od razu bawić przy samolocie, wspięły się na ogon. Pilot, jak gdyby nigdy nic, rozdawał autografy. Znalazł się malarz, który naszkicował niezwykle w Moskwie widok - samolot na tle cebulastych kopuł cerkwi.

W kilka chwil po wylądowaniu awionetki przyszła na Plac Czerwony Margaret Seabury, amerykańska nauczycielka. Zobaczyła pilota, otoczonego tłumem ciekawskich, prowadzącego z nimi rozmowę. "Myslałam, że to jakiś pokaz lotniczy" - powiedziała potem reporterowi.

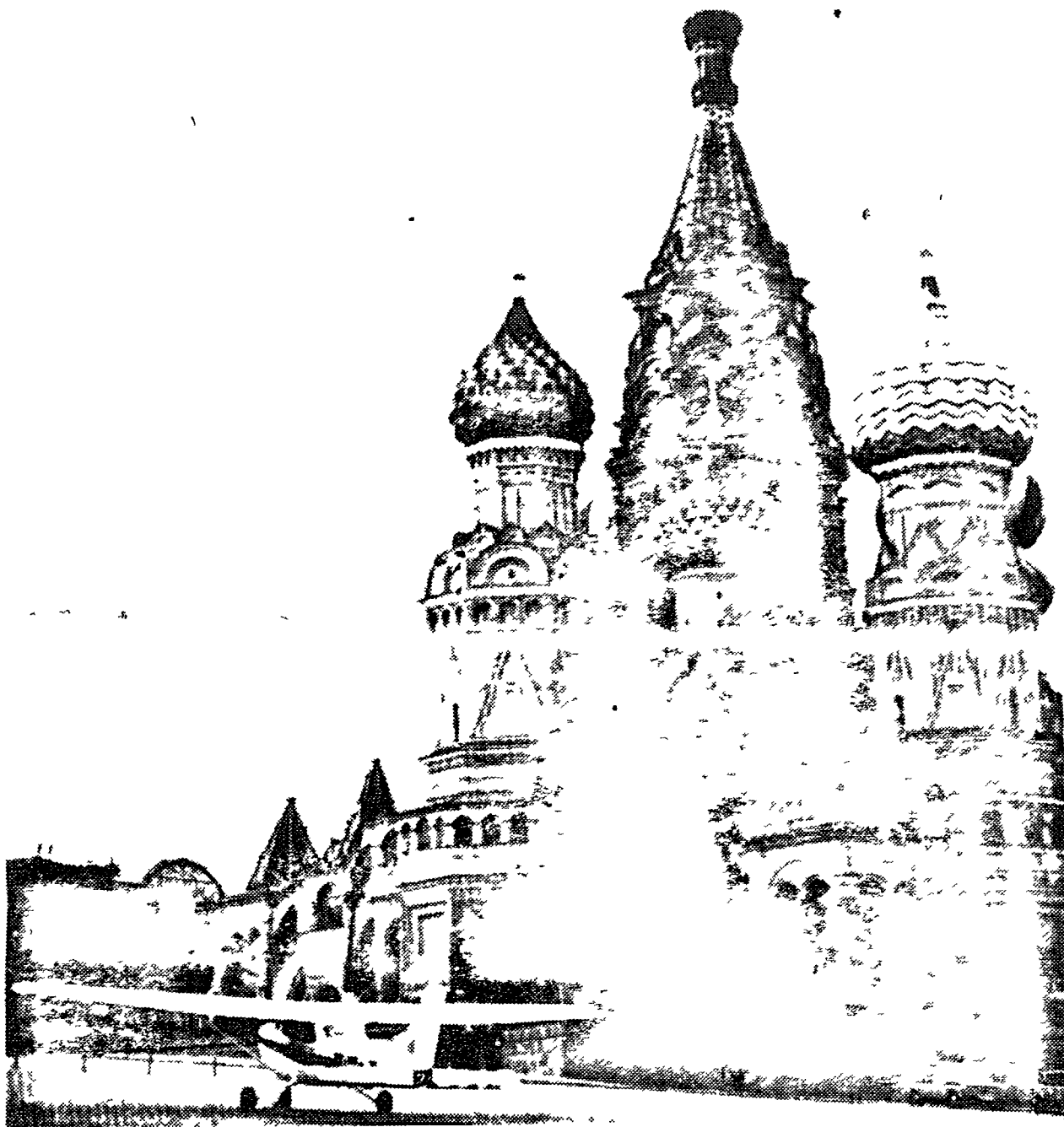
Koło pilota pojawili się tajemnicy, a żołnierze zaczęli odsuwać tłum od samolotu. Wkrótce pilot znalazł się w więzieniu Lefortowo.

Następnego dnia, w Isniącym czystości domu rodziny Rustow w Hamburgu w RFN, domownicy usłyszeli w dzienniku radiowym wiadomość o tym, że ktoś poleciał z Helsinek do Moskwy i wylądował koło Kremla. Wśród domowników zapanowała wesołość. Śmiech przerwały dopiero słowa pani Moniki: "O Boże, przecież to mówią o Matthiasie!"

Monika Rust powiedziała potem dziennikarzom, że wraz z mężem, Karlem-Heinzem, który jest inżynierem i pracuje w firmie elektrycznej AEG, wychowywali synów tak, aby wyrobić w nich niezależność. Są przekonani, że im się to udało i obu chłopców, Matthiasa i 15-letniego Ingo, darzą absolutnym zaufaniem. Monika Rust twierdzi, że Matthias i e zajmował się polityką.

Matthias zaczął się uczyć pilotażu w wieku lat 17, po roku dostał licencję pilota. Nie mógł liczyć na to, że kiedyś zostanie pilotem linii lotniczych, na przeszkodzie stała wada wzroku, ale planował, że będzie prywatnym instruktorem pilotażu. Po ukończeniu szkoły średniej przez krótki czas pracował jako urzędnik w banku, potem przy komputerze w domu.

Dokonczenie na str 8

AKCJA ZASTRASZANIA PRZED PIELGRZYMKĄ JANA PAWŁA II

Przed trzecią pielgrzymką Ojca Świętego do Polski, która ma się rozpocząć za kilka dni, władze przeprowadziły, na dużą skalę, akcję zastraszania opozycji. Wśród zatrzymanych we Wrocławiu, 28 maja, znaleźli się, między innymi, Marian Jurczyk, Józef Piniór, Władysław Frasyniuk, Eugeniusz Szumiejko, Czesław Borowczyk, Marek Jakubiec, Marek Muszynski, Niektorych, m.in. Pinióra, wypuszczono po ostrzeżeniu, by nie organizowali demonstracji w czasie wizyty Papieża. Rozmowa ostrzegawcza trwała ok. 3 godzin.

W Łodzi, zakazano Grzegorzowi Palce i Andrzejowi Słowikowi opuszczenia miasta.

W Warszawie rano w niedzielę, 31 maja, wezwano na rozmowę ostrzegawczą doc. Bronisława Geremka.

We Wrocławiu pojawiły się liczniejsze niż zwykle patrole MO.

31 maja przeprowadzono też rozmowę ostrzegawczą z prezesem rozwiązanego przez władze Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich Stefanem Bratkowskim. Ostrzegano przed planami demonstracji podczas wizyty Papieża. Korespondenci zachodni zwracają uwagę, że rozmowy ostrzegawcze są przeprowadzane przez SB na terenie całego kraju, aby zapobiec zamiarom demonstracji ze strony zwolenników Solidarności.

Rzecznik Solidarności Janusz Onyszkiewicz powiedział, że rozmawiał z Michnikiem i Geremkiem po ich zwolnieniu przez milicję. SB zabrała Adama Michnika, Bronisława Geremka i Stefana Bratkowskiego z ich warszawskich mieszkań, a następnie po czterech godzinach zwolniła.

Ostrzeżenie, by nie próbowali organizować demonstracji i nie podejmowali "nielegalnej" działalności podczas wizyty Papieża w Polsce, udzielono między innymi

działaczom w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Szczecinie, Łodzi, Poznaniu i Lublinie.

28 maja, czwartek. W Krakowie milicja i SB przeprowadziły rewizję w mieszkaniu działaczki Konfederacji Polski Niepodległej Danuty Szachmanowskiej. Właścicielkę mieszkania na krótko zatrzymano i ostrzeżono przed "próbami zakłócenia przebiegu wizyty Papieża w Polsce".

Podobno Służba Bezpieczeństwa szukała broni i materiałów wybuchowych. Nic nie znaleziono i zabrano maszynę do pisania.

Rewizję przeprowadzono też w mieszkaniu innego działacza krakowskiej opozycji demokratycznej, Janusza Mieszka.

Tego samego dnia w Warszawie SB dokonała przeszukania w mieszkaniu An-

Dokonczenie str 4

● **Kuwejckie tankowce w Zatoce Perskiej otrzymają pozniej ochronę amerykańskich okrętów wojennych** Najpierw rzecznik Białego Domu, M Fitzwater, poinformował, że okręty amerykańskiej marynarki wojennej rozpoczną na początku czerwca eskortowanie kuwejckich tankowców w Zatoce Perskiej, a Pentagon ujawnił, że amerykańska marynarka wojenna już udzieliła eskorty kuwejckiemu frachtowcowi przewożącemu czołgi do Bahrajnu. Jednakże, na skutek głównie obaw Kongresu, iż posunięcie to narazi amerykańskich marynarzy na niebezpieczeństwo irańskich ataków, Pentagon oświadczył w kilka dni później, że kuwejckie tankowce wywieszą flagę amerykańską i otrzymają ochronę amerykańskich okrętów wojennych dopiero za kilka tygodni - gdy amerykańskie siły zbrojne będą w pełni przygotowane do tej akcji. Ponadto przedstawiciel Departamentu Stanu poinformował, iż Iran otrzymał drugą dostawę chińskich pocisków Silkworm, co może przyczynić się do nasilenia działań wojennych w rejonie Zatoki Irańskiej siły zbrojne, które otrzymały kilka miesięcy temu pierwszą dostawę, mają zamiar zainstalować pociski w pobliżu Cieśniny Ormuz. Nowa broń zwiększy zdolność Iranu do atakowania tankowców i innych statków. Iranczycy posiadają ponadto szybkie łodzie patrolowe i samoloty, które zostały poprzednio użyte do ataków na statki handlowe. Podczas spotkania ministrów Obrony Państw NATO w Brukseli, amerykański sekretarz obrony C Weinberger, zapowiedział o udzielenie Stanom Zjednoczonym pomocy w utrzymaniu żeglugi w wodach Zatoki Perskiej. Rząd w Waszyngtonie zwrócił się z nieformalną prośbą do Arabii Saudyjskiej o udzielenie ochrony lotniczej na zachodnim brzegu

zatoeki oraz zapewnienie samolotom amerykańskim, startującym z lotniskowców znajdujących się na Morzu Arabskim, możliwości tankowania paliwa w powietrzu. Źródła dyplomatyczne podają, że Saudyjczycy odmówili prawa do korzystania z ich baz amerykańskim samolotom USA rozważają możliwość zwrotu się o pomoc do Kuwejtu i Bahrajnu. Prezydent Reagan powiedział, że Stany Zjednoczone zainteresowane są wyłącznie w utrzymaniu normalnego handlu pomiędzy państwami Zatoki, nie biorącymi udziału w wojnie, a resztą świata. "Nie mamy zamiaru - podkreślił prezydent USA - nikogo atakować, lecz jeżeli zostaniemy zaatakowani, będziemy się bronić". Senator J Sasser, demokrat z Tennessee, który powrócił z rejonu Zatoki Perskiej, powiedział, iż misja eskortowania kuwejckich statków jest jego zdaniem bardzo ryzykowna, gdyż "zwiększa możliwość zbrojnej prowokacji i konfrontacji z Iranem".

Prezydent Iranu Ali Khamenei oświadczył, że Iran będzie współpracował z każdym państwem, któremu zależy na utrzymaniu normalnej żeglugi handlowej w Zatoce Perskiej, ale odrzucił jakąś szczególną rolę w tym względzie supermocarstw. W grudniu ubiegłego roku, jak podał "The New York Times", Związek Sowiecki przekazał Iranowi zaawansowaną technologicznie broń, w tym pociski rakietowe SAM-7, o wartości 23,4 miliona dolarów. Broń ta była wysłana do Teheranu drogą przez Polskę i Cypr na pokładzie samolotów DC-9 wycarterowanych w Izraelu.

● **29 śmiertelnych ofiar tornada w Teksasie** W osadzie Saragosa zginęło 29 osób, w tym 6 dzieci, a 120 zostało rannych, gdy nad tą liczącą 200 mieszkańców miejscowością przeszła trąba powietrzna.

● **USA nie zmienia decyzji w sprawie Waldheima** Kanclerz Austrii, Franz Vranitzky, powiedział, iż rząd nie bierze pod uwagę ewentualnej rezygnacji Kurta Waldheima ze stanowiska prezydenta. Kanclerz dodał, iż społeczeństwo Austrii jest bardzo zdenerwowane z powodu umieszczenia prezydenta na liście osób nie mających wstępu do USA, gdyż akcja Amerykanów wydaje się być skierowana przeciwko wszystkim Austriakom. Vranitzky podkreślił, iż nie ma dowodów na to, że Waldheim brał osobiście i bezpośrednio udział w zbrodniach hitlerowskich, aczkolwiek służył w armii III Rzeszy. Na pytanie czy uważa, iż Waldheim powinien podać się do dymisji, kanclerz powiedział, iż jest to jedynie jego sprawa. Następnie zauważył: "Nie wydaje mi się abysmy doszli do punktu, w którym należy o tym dyskutować". "Rząd Austrii - kontynuował Vranitzky - zadeklarował, iż będzie stał po stronie prezydenta tak długo, jak długo nie udowodniona zostanie jego wina". Podkreślił również, że decyzja Departamentu Sprawiedliwości utrudniała Austrii utrzymywanie dobrych stosunków międzynarodowych. "Powoduje to problemy, ponieważ nie możemy pozbyć się wrażenia, iż decyzja ta rzuca dziwne światło na cały kraj, a wydaje nam się, że na to nie zasłużyliśmy". Po ponad półtoragodzinnym spotkaniu z prezydentem Reaganem, Vranitzky powiedział, że Stany Zjednoczone podtrzymują swoją decyzję i nazwisko Waldheima pozostanie na liście niepożądanych w USA. Cudzoziemcowi Sekretarz Stanu, G Shultz, oznajmił, iż zarzuty przeciwko austriackiemu prezydentowi i byłemu sekretarzowi generalnemu ONZ są "w pełni przekonywujące". Vranitzky powiedział, iż podczas wizyty w Białym Domu powiedziano mu, że Stany Zjednoczone będą postępowały zgodnie z prawem amerykańskim i że decyzja podjęta przez Departament Sprawiedliwości nie jest wymierzona przeciwko narodowi austriackiemu ani rządowi w Wiedniu.

● **PTL nie może się doliczyć 92 milionów dolarów** Analiza ksiąg organizacji PTL ("Praise The Lord") wykazała, że para kaznodziejów Jim Bakker i jego żona Tammy Faye, nie mogą rozliczyć się z sumy 92 milionów dolarów. Organizacja zaapelowała do wiernych o datki, aby mogła spłacić dług wysokości 66,7 miliona dolarów. Członek kierownictwa PTL, Jim Nims pokazał dziennikarzom apartament w Heritage Grand Hotel, zajmowany przez małżeństwo Bakkerów. W mierzącej 15 metrów długiej szafie w ścianie zainstalowano kryształowe zyrandole. Armatura w łazience była pozłacana 14-karatowym złotem. Nims zauważył, że zaginione pieniądze musiały wpasnąć w "czarną dziurę", gdyż na koncie pozostało zaledwie 200 tysięcy dolarów. Nie udało się również ustalić losu samochodu Rolls-Royce z 1939 roku, z którego korzystali Bakkerowie. Oszacowano, że garderoba Tammy Faye kosztowała 67 ty-

sięcy dolarów. Para kaznodziejów posiadała ponadto apartament w Palm Beach na Florydzie, który wyceniony został na około 600 tysięcy dolarów. Bakkerowie opłacili z funduszu PTL wakacje na Hawajach w 1980 roku. Podczas swoich podróży Jim Bakker wynajmował apartamenty hotelowe, za które płacił po 350 dolarów za noc. Również za pieniądze organizacji zakupił teczkę za 800 dolarów i wieczne pióro marki Gucci za 120 dolarów.

● **Afganscy partyzanci zestrzelili 3 helikoptery** Na początku maja, według źródeł dobrze poinformowanych, antykomunistycznych partyzanci afganscy zestrzelili w okolicach Kabulu 3 helikoptery. 9 maja z ich rąk zginęło w okolicach Kuarabadz 17 żołnierzy sowieckich i 10 reżymowych. W koncu kwietnia mudzahedini zestrzelili w rejonie Jari sowiecki myśliwiec odrzutowy. Uważa się, że do podniesienia sprawności ich obrony przeciwlotniczej przyczyniły się głównie amerykańskie pociski typu "Stinger".

● **Prezydent Soares ostrzega USA** Portugalski prezydent Mario Soares ostrzegł, iż jego kraj może jednostronnie zerwać porozumienie o stacjonowaniu wojsk amerykańskich w Portugalii, jeśli Kongres USA będzie nadal zmniejszał pomoc finansową dla jego państwa. Soares zarzucił, iż Waszyngton nie realizuje układu finansowego z roku 1983, gdyż z powodu cięć poczynionych przez Kongres, Portugalia zamiast przewidzianych 125 milionów dolarów rocznie, otrzymuje zaledwie 80 milionów. "Jeśli pomoc będzie zmniejszać się w dalszym ciągu, to zlikwidujemy amerykańską bazę na Azorach" - powiedział portugalski prezydent.

● **O czym rozmawiał Kennedy z Papieżem?** Po opuszczeniu Polski, senator Edward Kennedy udał się do Rzymu, gdzie został przyjęty na prywatnej audyencji przez Papieża Jana Pawła II. Po spotkaniu z Papieżem odmówił jednak jakichkolwiek komentarzy na temat swej wizyty w Polsce i na temat rozmów z Ojcem Świętym. Nie ukazały się też żadne informacje Watykanu. Obserwatorzy watykańscy interpretują owe milczenie obawą Stolicy Apostolskiej przed niepotrzebnymi kontrowersjami przed bliską już papieską III pielgrzymką do Polski.

● **"Kazachstanska Prawda" o korupcji w Kazachstanie** "Kazachstanska Prawda" doniosła o toczącym się dochodzeniu przeciwko czterem wysokim funkcjonariuszom partyjnym. Zarzuca się im łapowkarstwo i przywłaszczenie społecznego mienia, za co grozi im wyrok śmierci. Jednym z oskarżonych jest Absandbaj Askarow - były szef sowieckiej partii komunistycznej w regionie Czimkent, prawdopodobnie spokrewniony z byłym pierwszym sekretarzem partii Kazachstanu D Kunajewem. W czasie 7-letniego kierowania partią w Czimkent brał Askarow łapówki w postaci pieniędzy, złota, dywanów, żywności i ubrań. W artykule gaje-

ta podkreśla, że działał on bezkarnie, ponieważ chronił go wyższe władze. Chodzi tutaj o Kunajewa, oskarżonego przez nową ekipę kremlowską o korupcję. Askarow miał też, zgodnie z gazetą, ochraniać trzech pozostałych oskarżonych przywódców partyjnych, u których w czasie rewizji znaleziono miliony rubli w gotówce, złocie i kosztownościach. Byłego ministra transportu kolejowego w Kazachstanie A Karawajewa, oraz jego zastępcę M Machanowa i innych pracowników ministerstwa oskarża się natomiast o przyjęcie łapówek i defraudację na sumę 12 milionów rubli. Sprawozdanie w gazecie wspomina również, że wszczęto dochodzenie w Kazachstanie przeciwko 19 osobom, które dawały łapówki pracownikom resortu oświaty za fałszywe świadectwa. W rolnictwie zaś wykryto, że 183 tysiące sztuk prywatnego bydła, 85 tysięcy koni i wielbłądów oraz 1,2 miliona owiec i koz karmiono nielegalnie na koszt państwa. W sumie w toku jest 29 spraw dochodzeniowych, a przeciwko 142 członkom partii prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne.

● **Gorbaczow w Rumunii** Przywódca Związku Socjalistycznego M Gorbaczow przebywał z dwudniową oficjalną wizytą w Rumunii. Prowadził on tam kampanię na rzecz swych reform ekonomicznych, wyrażając przy okazji istotną, choć subtelnie zawołowaną krytykę pod adresem swych gospodarzy. Jego przemówienie w Pałacu Kongresowym, gdzie przybyło 5000 członków rumuńskiej partii komunistycznej, zostało przyjęte dość chłodno. Zebrani tylko pięciokrotnie przerwali jego mowę oklaskami, podczas gdy wcześniejsze przemówienie Ceausescu wywołało burzę oklasków 19 razy. Gorbaczow skupił się przede wszystkim na wprowadzanych przez siebie reformach, dając do zrozumienia, iż podobne reformy dadzą się zastosować w Rumunii. Jednocześnie pozwolił sobie otwarcie zaatakować nepotyzm w rumuńskiej partii, co zostało odczytane jako bezpośrednia krytyka pod adresem Ceausescu. Jego żona, Elena, zajmuje bowiem stanowisko pierwszego zastępcy premiera, syn Nicu stoi na czele Ligi Młodych Komunistów, a wielu innych krewnych pełni ważne funkcje partyjne. Gorbaczow potępił również niekompetencję w rumuńskim rządzie i wyraził przekonanie, iż najbardziej odpowiedzialne stanowiska powinni obejmować wysoko kwalifikowani specjaliści, nawet, jeśli nie są członkami partii. Kontynuując swą linię "głasności" Gorbaczow stwierdził: "połprawdy są gorsze od kłamstw. Demokratyzacja wymaga otwartości i pełnej informacji. My już wkroczyliśmy na tę drogę". Jak wiadomo polityka "głasności" nie znajduje w rumuńskiej elicie władzy popleczników. Ani rumuńska agencja prasowa Agepress, ani też sowiecka agencja TASS nie wspomniały w swych sprawozdaniach o krytycznej części przemówienia sowieckiego przywódcy.

ECHO TYGODNIA
WYDAJĄ I REDAGUJĄ
JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamówień prenumerat
862 Tondridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL. 743-5706 w godz 10-3 po poł
766-3774

ADVERTISEMENTS
● Display ads \$7 column inch ● Full page \$700 half page \$400
● Classified ads \$4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach
Prenumerata półroczna \$25 roczna \$50

Przedziwna historia

Jakim cudem nastolatek z Hamburga doleciał sportowym samolotkiem do Moskwy i bez przeszkód wylądował pod murami Kremla? Krążą na ten temat rozmaite teorie, jest nawet taka, że uknuł to sam Gorbaczow, by wziąć w karby niepokornych marszałków i generałów.

Jest też inna teoria, która szczególnie mi się podoba. Otoż był to akurat dzień wojsk ochrony pogranicza - święto żołnierskie jak się patrzy i po południu, kiedy Cessna leciała nad Sojuzem, po prostu wszyscy byli już kompletnie spojeni, od szeregowca po marszałka.

A swoją drogą, dalej dzieją się na tym świecie rzeczy, o których filozofom się nie śniło. Bardzo dobrze

Jacek Adolf

KARDYNAŁ CARTER UKONCZYŁ 75 LAT

➤ Kardynał G Emmett Carter obchodził 75-lecie urodzin, 50-lecie kapłanstwa i 25-lecie objęcia godności biskupiej. Lista gości honorowych objęła 125 osób, w tym premiera Briana Mulroneya, gubernatora Kanady Jeanne Sauve, przywódcę Liberalów Johna Turnera, byłego premiera Trudeau, dygnitarzy Kościoła i przedstawicieli kościołów innych wyznań.

Według nowych przepisów watykańskich, Carter po ukonczeniu 75 lat może przejść na emeryturę.

DO IZBY GMIN JAK NA HAWAJE

➤ Ze parlament w Ottawie nie jest miejscem bezpiecznym, przekonali się posłowie,

gdy Michael Charette wdarł się do izby posiedzeń i z miejsca przewodniczącego parlamentu wznosił okrzyki w rodzaju - "protestuję przeciw zdradzie, ten kraj jest niszczonej od środka".

Charette, mimo rzucającego się w oczy odmiennego od parlamentarnych stroju - (ubrany był bowiem w kolorową koszulę w hawajskie wzory) - uspił czujność strażników i wszedł do izby posiedzeń bocznym wejściem. W końcu został pochwycony przez tajniaków, aresztowany, przesłuchiwany i poddany badaniom psychiatrycznym. Przypomina się tragiczny wypadek, kiedy Denis Lortie wpadł do parlamentu prowincji Quebec, zabijając 3 ludzi.

Przewodniczący parlamentu federalnego wniósł wniosek o zbadanie systemu ochrony i zabezpieczenia budynku.

NOWE PRAWO AUTORSKIE OBEJMIJE PROGRAMY KOMPUTEROWE I VIDEO KASETY

➤ W ub tygodniu wprowadzono pod dyskusję parlamentarną nowe prawo autorskie, wymierzone przeciw sprzedawaniu i upowszechnianiu materiałów pismennych, video kaset i programów komputerowych. Minister komunikacji Flora McDonald przewiduje surowe kary do miliona dolarów i 5 lat więzienia za to przestępstwo.

Prawo obowiązujące obecnie zostało sformułowane i zatwierdzone przed laty, gdy nie było jeszcze magnetowidów, magnetofonów, fotokopiarek. W myśl nowej ustawy, autorzy mają c zymywać pewne sumy od wykorzystywanych i wykorzystywanych, między innymi na uczelnianach, kopii książek i artykułów.

AIDS SZALEJE W KANADZIE

➤ Epidemia AIDS zatacza coraz szersze kręgi. W szpitalu "Hospital for Sick Children, odkryto, że na 150 dzieci, leczonych na hemofilię, 35 procent zostało już zainfekowanych wirusem AIDS. Jedno z dzieci już wykazuje pełne symptomy chorobowe, a kilkanaście innych przejawia symptomy zbliżone, zwane ARC. Hemofiliacy cierpią na niską przepływalność krwi, wymagają częstych transfuzji od dziesiątków dawców. Należą więc do grupy dużego ryzyka, do czasu wynalezienia środka identyfikującego obecność wirusa w krwi dawcy i lekarstwa niszczącego śmiertelne niebezpieczeństwo.

Dotychczas wykryto 19 przypadków zachorowań na AIDS wśród kanadyjskich dzieci - większość wśród imigrantów z Haiti. W sumie mamy 1034 przypadki zachorowań na AIDS w Kanadzie, 515 osób zmarło.

➤ Ministerstwo spraw zagranicznych Kanady nadesłało do Echa swój serwis fotograficzny z wizyty ministra Clarka w Polsce (4 maja 87).

Na zdjęciu obok Clark i Jaruzelski w Belwederze.

Na zdjęciu poniżej podpisane długoterminowej umowy gospodarczej i układu o przywilejach podatkowych między oboma państwami. W imieniu PRL podpisuje minister spraw zagranicznych Marian Orzechowski.

PONAD MILION NARKOMANÓW W KANADZIE

➤ Narkomania, według ministra zdrowia Jake Eppa, osiągnęła w Kanadzie epidemiczne proporcje. Rząd postanowił, że przeznaczy 210 milionów dolarów w ciągu 5 lat na walkę z narkomanią. Rząd pragnie też wprowadzić przepisy prawne, które odbiorą handlarzom narkotyków ich profit.

Według obecnych przepisów prawnych osoby skazane za handel narkotykami mogą zachować swe posiadłości i konta bankowe.

Kanada wydaje rocznie 170 milionów dolarów na walkę z alkoholizmem. Oblicza się, że mieszka tu ok 600 tysięcy alkoholików. Narkotyków zżywa ponad 1 milion osób, przy czym kokainistów oblicza się na 200 tysięcy.

Roczny budżet na walkę z narkomanią przewiduje 67 milionów na cele propagandowo-educacyjne, 41 milionów na ściganie przestępstw i kontrolę, 80 milionów na leczenie, 7 milionów na międzynarodową współpracę w zwalczaniu narkotyków, 11 milionów na badania naukowe.

PIERRE TRUDEAU O PROJEKCIE KONSTYTUCYJNYM KRAJ RZĄDU EUNUCHÓW

➤ Pierre Trudeau przerwał tradycyjne milczenie, które przysługuje byłym premierom. Powodem był kompromis, jaki Mulronej i jego rząd podjęli w rozmowach z prowincją Quebec w sprawach konstytucyjnych. Umowę w Meech Lake, włączając Quebec do Konstytucji Kanady, uznał Trudeau za niebezpieczną dla jedności państwa, dającą nadmierne prerogatywy prowincjom, z drugiej strony linijującą władzę rządu federalnego.

Trudeau uzyl obrazowego, a mocnego sformułowania, że obecne projekty konstytucyjne, jeśli wejdą w życie, uczynią Kanadę bezpłodną, rządzoną przez eunuchów.

Atak Trudeau wywołało uznanie Quebecu za prowincję o specjalnym statusie, języku i kulturze francuskiej.

Daje to akces, twierdzi były premier, promotor konstytucji kanadyjskiej, do bałkanizacji Kanady - wielokulturowej, wielojęzycznej, rozproszonej. Zwiększenie władzy prowincji w postaci delegowania swych kandydatów do Senatu i Sądu Najwyższego, również nie idzie po myśli eks-premiera, który chciał widzieć kanadyjski federalizm jako dominującą myśl polityczną.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Nie tylko Trudeau okazał się przeciwny projektowi Konstytucji.

We wtorek miało dojść do podpisania układu pomiędzy rządem federalnym a prowincjami, włączającego Quebec do Konstytucji.

W chwili oddawania numeru do druku nie doszło jeszcze do porozumienia. Wywiązała się dyskusja nad uprawnieniami rządów prowincjonalnych i federalnego i nad sensem terminu "szczególne uprzywilejowanie dla Quebecu".

ZAPROSZONO ECHO:

Na Festiwal Solidarnych Wydarzenie zgromadziło amatorów i profesjonalistów z połwyspu Niagara. Odbywało się 17 maja w udostępnionej bezpłatnie sali Kanadyjsko-Polskiego Legionu w St Catharines.

Tematem festiwalu słowno-muzycznego były dramatyczne wydarzenia towarzyszące powstaniu niezależnego ruchu społeczno NSZZ Solidarność, stan wojenny oraz aktualna sytuacja w kraju.

Echo, w osobie Grazyny F., mówiło krótko o tej sytuacji przed zgromadzoną publicznością, wychodząc od tezy, że rząd również stoi w kolejkach - tym razem do banków zachodnich po pożyczki. Z faktu tego Echo wyciągnęło szereg wniosków oraz trochę optymizmu, wzywając do intensyfikacji działań na rzecz Solidarności i kraju. Bardzo interesujące, spontaniczne i trzymające w napięciu było wspomnienie Alicji Matuszewskiej, członka komisji krajowej, od kilku lat na stałe w Kanadzie. Konferansjer i organizator festiwalu Jerzy Wagner - dziennikarz z Wrocławia, okazał się jednym z założycieli pierwszej podziemnej organizacji oporu wojennego - grupy OKO, co nam opowiedział. Mocną stroną festiwalu była Danuta Rembacz, wokalistka zespołu festiwalowego. Bardzo dobrze wykonała piosenkę "Mario Matko".

Wdarzeniem na społeczną skalę był występ choru dziecięcego z Hamiltonu, skąd tyle polskich dzieci.

Nieźła interpretacyjnie była recytacja Beaty Bernat. Na całość złożył się wysiłek wielu amatorów - całość była może trochę długa i chwilami nurząca, ale docenmy, wielki to sukces. Małe St Catharines - spory festiwal. Warto skoczyć w ślady, zrobić lepiej.

Po festiwalu środowisko Niagary zaktywizowało się, czego wyrazem jest następujący komunikat.

W dniu 21 maja w St Catharines przy Kole Stowarzyszenia Polskich Kombatantów (S P K) Nr 27 utworzona została grupa pod nazwą GRUPA DZIAŁANIA NA RZECZ POMOCY SOLIDARNOSCI I OPOZYCJI POLITYCZNEJ W POLSCE.

Wzorem podobnych grup prosolidarnościowych powstałych już na terenie Kanady Grupa Działania z St Catharines zostanie zarejestrowana w Federacji Kanadyjskich Grup Prosolidarnościowych. Cel powstania grupy określa już sama nazwa.

Terenem działania grupy będzie przede wszystkim Okręg Niagara. Wszystkich zainteresowanych sprawą działalności na rzecz opozycji politycznej walczącej w kraju o prawdziwie wolną i niepodległą Polskę zapraszamy do współpracy.

Program działania Grupy ustalony został nie na pierwszym spotkaniu zainteresowanych.

Komitet założycielski Grupy

Wincjusz Gurecki
Wincjusz Kaminski
Marek Kuzma
Witold Konefal

Marian Mędryk
Julian Skowronski
Zdzisław Sokal

(Dla zainteresowanych współpracą podajemy kontakt telefoniczny: Marek Kuzma, (416) 935 0845 St Catharines; Marian Mędryk, (416) 935 3600 St Catharines; Julian Skowronski, (416) 937 3728 St Catharines.

Przy Kole Nr 27 SPK w St Catharines utworzony został Fundusz Pomocy Solidarności i Opozycji Politycznej w Polsce pod nazwą FOUND FOR SOLIDARITY IN POLAND. Samodzielne konto bankowe otwarto w Polish Credit Union Limited.

PO WIZYCIE JOE CLARKA W WARSZAWIE

BUNT W WIĘZIENIU

W poniedziałek 25 maja, około 18 30 wybuchł bunt w więzieniu w Potulicach. Wszystko zaczęło się od tego, że podczas obiadu pewnego więźnia zakuto za karę w tak zwany pas bezpieczeństwa. Podobno, jak twierdzą władze, zachowywał się arogancko. Niektórzy więźniowie zaczęli wówczas rzucić talerzami i kubkami w okna. W jednym z siedmiu budynków więziennych wyłamano kraty i drzwi. W innym podpalono materace.

Bunt trwał dziewięć godzin. Należy przypuszczać, że uczestniczyła w nim większość więźniów, których w Potulicach jest ponad 1700. Milicja użyła pałek, gazów łzawiących i amatek wodnych. Nad ranem siły bezpieczeństwa opanowały sytuację.

Był to pierwszy bunt więźniów w ostatnich latach, a przynajmniej pierwszy bunt na taką skalę, o którym dowiaduje się opinia publiczna. W roku 1981 bunt w więzieniu objęły 109 zakładów karnych w PRL, na 146. Także w Potulicach doszło już poprzednio do buntów, gdy w końcu października 1981 kilkuset więźniów, pracujących w lakierni, ogłosiło strajk okupacyjny, przedstawiając swoje postulaty, w tym poprawę warunków zdrowotnych i żądanie, by służba więzienna lepiej odnosiła się do odbywających karę. Strajk stłumiono siłą.

W Polsce na 100 tys. mieszkańców przypada prawie 300 więźniów aresztowanych i skazanych. Są to dane z lat 83-84, teraz prawdopodobnie jest gorzej. Dla porównania współczynnik ten w Austrii wynosi 100 więźniów, w Holandii 22, w Stanach Zjednoczonych 60.

Więziennictwo PRL nie jest przygotowane na przyjęcie takiej masy więźniów. Warunki w więzieniach są na ogół nieludzkie, w lecie cele są duszne, zimą niedograne. Panuje straszliwy brud. Porcje posiłków są niewystarczające. Zachowanie strażników jest brutalne i ordynarne.

Więzienia w PRL są dziś całkowicie wyjęte spod wszelkiej kontroli społecznej. Za mury nie dostanie się żaden niezależny świadek, żaden niezależny, obiektywny dziennikarz.

Organizację opieki nad więźniami Patronat władze stanu wojennego zawiesiły 13 grudnia.

28 maja, czwartek. Więźniowie zakładu karnego w Potulicach zakończyli strajk głodowy. Przedstawiciel władz powiedział, że strajk około 1700 więźniów rozpoczął się 26 maja rano, po stłumieniu buntu w tym więzieniu. Według jego oświadczenia, niektórzy więźniowie zaczęli jesc już 27 maja, a obecnie głodówka została całkowicie zakończona.

Oświadczył też, że "podjęto szereg środków w tym celu", ale nie podał żadnych szczegółów. Powiedział też, że władze prowadzą dochodzenie w celu ustalenia przyczyn buntu.

Wybitny działacz Solidarności z Bydgoszczy Jan Rulewski oświadczył 27 maja, że w jego przekonaniu strajk głodowy w Potulicach był wyrazem protestu przeciw panującym tam warunkom.

Część więźniów, którzy brali udział w buncie w poniedziałek, została przeniesiona do innych zakładów karnych.

KARA ZA PACYFIZM

Jacek Czaputowicz, rzecznik Ruchu Wolność i Pokój, został ukarany grzywną w wysokości 50 tys. zł w związku z niezależnym seminarium pokojowym, które RWE zorganizował ostatnio w Warszawie.

Warszawskie kolegium uznało, że Czaputowicz winny jest zakłócenia porzą-

dku publicznego, jako jeden z organizatorów międzynarodowego seminarium na temat *Pokoju międzynarodowego a Porozumienia Helsińskiego*. Seminarium odbyło się w dniach od 6 do 9 kwietnia w Warszawie, w kościele Miłosierdzia Bożego. Uczestniczyli w nim wielu przedstawiciele ruchów pokojowych i ekologicznych, w tym z Zachodu i paru ze Wschodniej Europy. Czaputowicz zapowiedział, że odwoła się od decyzji kolegium. Wysłunięte przeciw niemu zarzuty obejmowały kolportaż nielegalnej literatury, zagrożenie spokoju społecznego i przynależność do zabronionej organizacji.

Czaputowicz argumentował na rozprawie, że seminarium było imprezą otwartą i miało charakter pokojowy. Jedynym dowodem kolegium był stenogram konferencji prasowej rzecznika rządu Urbana, które określał seminarium jako "seans nienawisci".

Proboszcz kościoła pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego, ks. Wojciech Tarnowski, wręczył sędziemu oświadczenie stwierdzające, że miał prawo udzielić gościny seminarium w pomieszczeniach kościelnych, ponieważ zgodne jest to z nauką społeczną Kościoła.

PANEM WE WŁASNYM KRAJU

Poniedziałek, 1 czerwca. 51 intelektualistów i działaczy niezależnych ogłosiło w Warszawie oświadczenie wzywające do przeprowadzenia w Polsce reform. Sygnatariusze dokumentu podkreślają, że ogłaszają swój apel na tydzień przed wizytą papieską, bowiem maleją szanse na dialog z władzami, na porozumienie i reformy, wyrażają nadzieję, że przyjazd Papieża do kraju pozwoli przełamać obecny impas.

Sygnatariusze przypominają, że władze PRL nadal nie zrealizowały postanowien Karty ONZ, Porozumienia Helsińskiego i innych deklaracji dotyczących praw człowieka. Zwracają uwagę, że Polacy, jak każdy naród, mają prawo do niezawisłości, nie może być sprawiedliwej Europy bez niezależnej Polski na europejskiej mapie. Niezależność wymaga, by istniała swoboda i możliwość rozwiązywania co najmniej wewnętrznych problemów w kraju, by nie dochodziło do ingerencji z zewnątrz i by Polska miała równe prawa w stosunkach z innymi państwami.

W oświadczeniu mowa jest też o tym, że wyprowadzenie Polski z kryzysu oznacza bycie panem we własnym kraju.

Dokument kładzie nacisk na zasadę niestosowania przemocy i wyraża nadzieję, że wizyta papieska będzie miała daleko idące skutki.

Sygnatariusze stwierdzają, że gospodarka Polski pozostaje w tyle za rozwojem światowym, a życie codzienne w kraju staje się coraz trudniejsze, w Polsce panuje atmosfera nacechowana poczuciem beznadziejności, strachem i wątpliwościami.

Oświadczenie podpisali m.in. reżyser Andrzej Wajda, były rektor Uniwersytetu Warszawskiego Henryk Samsonowicz, ostatni przywódca Powstania w Getcie Warszawskim dr Marek Edelman.

OPOZYCJA U KONSULA ZSSR

Członkowie krakowskiej grupy Ruchu Wolność i Pokój, Bogdan Flis i Dariusz Ruchlinski, udali się w piątek, 29 maja, do konsulatu ZSSR w Krakowie i poprosili o rozmowę. Chcieli przekazać list, adresowany do Gorbaczowa.

Byli bardzo zaskoczeni, gdy przyjął ich osobiście konsul i przez 45 minut dyskutował, w rzeczowy sposób - jak potem w rozmowie telefonicznej powiedział korespondentem zagranicznym Flis - o sprawach związanych z zabezpieczeniem pokoju. Listu jednak konsul nie przyjął, tłumacząc, że nie może utrzymywać kon-

taktu z nielegalnymi organizacjami. Pismo wysłano pocztą.

List do Gorbaczowa wzywa do rozwiązania wszystkich paktów wojskowych, wycofania obcych wojsk z Europy i jej zjednoczenia. Postulaty te wielokrotnie wysuwała Moskwa.

Kiedy w połowie kwietnia br. członkowie Ruchu Wolność i Pokój próbowali doręczyć w krakowskim konsulacie ZSSR apel o podobnej treści, zostali aresztowani.

OŚWIADCZENIE SOLIDARNOŚCI

W poniedziałek, 1 czerwca oczekiwano, że Solidarność wyda w najbliższym czasie oświadczenie o sytuacji w kraju. Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa spotkał się w niedzielę 31 maja z działaczami związku, by omówić ten dokument. Obecni byli m.in. Zbigniew Bujak i Tadeusz Jedynek.

POLACY U PAPIEZA

Przed swą pielgrzymką do Polski, Ojciec Święty jeszcze bardziej starał się zacieśnić swój kontakt z rodakami, przybywającymi do Rzymu.

We czwartek wieczor, 28 maja, Jan Paweł II przyjął, w sali Klemetyńskiej Watykanu, pielgrzymów polskich z kraju oraz z Anglii i z Austrii. Pozdrowił ich w tych słowach:

"Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. Wczoraj już mieliśmy sposobność spotkać się na audiencji generalnej, dzisiaj pragnę jeszcze tylko wszystkich osobście przywitać, względnie pozegnać. Proszę was też bardzo, zebyscie to pozdrowienie, także błogosławieństwo papieskie, przekazali waszym najbliższym, rodzinom, w parafiach skąd pochodzicie, w środowiskach, w których żyjecie i pracujecie i całej naszej ojczyźnie".

() bardzo wszystkich proszę o modlitwę, zeby tę postugę (tj. pielgrzymkę do Polski w związku z Kongresem Eucharystycznym) mógł dobrze spełnić, wedle potrzeb Kościoła i narodu. Pomodlmy się do Pani Jasnogorskiej".

To rzekłszy, Ojciec Święty zain-tonował swoim zwyczajem pieśń, od słów *Maryjo, Królowo Polski*, a zebrani Polacy przyłączyli się, w donosnym chórze. Było ich przeszło 500.

SZTUKA WOJTYŁY W TV

W poniedziałek 1 czerwca, na tydzień przed pielgrzymką Papieża do Polski, telewizja PRL miała nadad adaptację sztuki Karola Wojtyły *Promienowanie ojcostwa*, opartej na jego utworach napisanych w roku 1964. Sztuka ta obejmuje rozwiązania na temat filozofii życia.

BISKUP POTĘPIA CENZURĘ - "POLITYKA" TO DRUKUJE

28 maja, czwartek. Korespondenci zachodni w Warszawie zwracają uwagę na list biskupa Kazimierza Romaniuka, zamieszczony w najnowszym wydaniu tygodnika *Polityka*. W liście biskup potępił cenzurę, za pozbawianie społeczeństwa wolności słowa i za upokarzanie ludzi.

Zdaniem biskupa, cenzura spowodowała, że w ostatnich latach doszło do rozkwitu podziemnych publikacji.

AWARIA MS HEL

30 maja, sobota. Polski frachtowiec *MS Hel* zderzył się dziś, u wejścia do kanału La Manche, z liberyjskim zbiornikowcem i został uszkodzony, popłynął jednak w kierunku Dóvru. Statek nabierał wody, ale załoga i pasażerowie, kto-

rzy pozostali na pokładzie, nie groziło niebezpieczeństwo.

Na liberyjskim zbiornikowcu wybuchł pożar, ugaszony przez jednostki morskiej strazy pożarnej. Według poprzednich doniesień, ze statku wylały się do morza duże ilości ropy naftowej, następnie wiadomość tę zdementowano, gdy stwierdzono, że plamy ropy na powierzchni wody pochodzą z paliwa silnikowego.

Niedziela, 31 maja. Polski frachtowiec *Hel* oraz superzbiornikowiec liberyjski, które zderzyły się na wodach kanału La Manche, nadal znajdują się na pełnym morzu, ponieważ nie uzyskały zezwolenia na zawinięcie do portu. Z polskiego statku nadal wypływa paliwo, zanieczyszczając powierzchnię morza.

Superzbiornikowiec ma w ładowniach około 140 tys. ton ropy. Władze portowe uzależniają zezwolenie na wejście polskiego statku do portu od powstrzymania wycieku paliwa z jego zbiorników. Zachodzi obawa, że ropa zacznie wyciekać z ładowni supertankowca.

Zderzenie miało miejsce wczesnym rano, w mgłę u wybrzeży Anglii. Dzięki szybkiej akcji strażaków, nie doszło do poważnego skażenia powierzchni wody.

SALMONELLA SZALEJE

30 maja, sobota. W Libawie, koło Ławy, zarażono 95 dzieci z przedszkola. Spośród zatrutych dzieci 53 musiano umieścić w szpitalu. Według oficjalnego komunikatu, życiu ich nie zagraża niebezpieczeństwo. Był to już drugi wypadek tego typu w ostatnich dniach. Poprzednio zatruciu uległo szereg osób w Ostrogradzie.

DLA POLAKÓW WE WŁOSZECH

Od 16 maja rozgłoszonia włoskiej Partii Radykalnej *Radio Radicale* miała nadawac kazdej soboty 15-minutową audycję dla Polaków, przebywających we Włoszech, w języku polskim. Audycji słuchac można na terenie całych Włoch, na falach ultrakrótkich, od godziny 19 30. Redaktorem ma być Andrzej Chodakowski, współtworca filmu *Robotnicy 80*.

CO NOWEGO?

Od 1 lipca opłaty za przejazdy środkami komunikacji miejskiej w Warszawie mają wzrosnąć o 50%. Podobne podwyżki mają już miejsce w innych miastach Polski.

PAPIEŻ LATA LOTEM

Papież Jan Paweł II zgodnie z zatwierdzonym planem wizyty w Polsce w drodze powrotnej z Warszawy do Rzymu w dniu 14 czerwca będzie podróżował samolotem PLL LOT typu TU 154.

Jest to trzysilnikowy samolot średniego zasięgu zabierający 164 pasażerów. Wnętrze kabiny zostanie oczywiście odpowiednio przystosowane, aby zapewnić dostojnemu gościowi i jego otoczeniu maksymalną wygodę.

Montreal 22 maja 1987

Polskie Linie Lotnicze

ZASTRASZANIE

Dokonczenie ze str. 1
drzeja Malanowskiego. Malanowski został zatrzymany na 34 godziny, po zwolnieniu powiedział: "Prokurator oświadczył mi, że wszczęto śledztwo, ponieważ rewizja wykazała, że byłem w posiadaniu broni palnej, za co grozi kara więzienia do lat 5. Chodzi o kolekcję zabytkowych pistoletów, umieszczonych dla celów dekoracyjnych w gablotkach. Naturalnie nie nadają się one do użytku".

Malanowski kompletował swój zbiór od 10 lat, o czym SB mogła się przekonać podczas poprzednich wizyt w jego mieszkaniu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych szuka pretekstu, by zastraszyć członków opozycji przed nadchodzącą wizytą papieską.

BRZEZIŃSKI O SWEJ WIZYCIE W PRL

Prof Zbigniew Brzeziński, były doradca prezydenta Cartera do spraw bezpieczeństwa państwa, wrócił właśnie z tygodniowej podróży do Polski i udzielił wywiadu Rozgłosni Polskiej Radia Wolna Europa

Brzeziński rozmawiał w Polsce m.in. z Lechem Wałęsą, biskupem Tokarczkiem, z przedstawicielami bardzo wielu środowisk i z przedstawicielami władz, w tym z Czyrkim ("rozmowa dwugodzinna, bardzo przyjemna towarzysko i ciekawa"), z ministrem spraw zagranicznych Orzechowskim, z ludźmi opozycji, m.in. z Jackiem Kuroniem, Kulerskim

O opozycji "Ich bojowość, ich patriotyzm, ich oddanie się sprawie robi rzeczywiście fantastyczne wrażenie"

"Sytuacja polityczna jest lepsza, niż była poprzednio, nawet w latach 70-tych. Nie czuję się, przynajmniej w spotkaniach, w rozmowach, w występach nawpół publicznych, nacisku politycznego, nacisku policyjnego. To oczywiście może, w danym momencie, bardzo prędko nastąpić i w pewnym sensie teraz nastąpiło, na kilka dni przed moim przyjazdem, podczas obchodów pierwszomajowych"

"Ale, w zasadzie, czuję się rzeczywiście wielką zmianę, a w szczególności w świadomości narodowej. Pod tym względem nastąpił przełom, przełom nieodwracalny"

"Jeżeli idzie o sytuację gospodarczą, to byłem uderzony pewnym cofnięciem się Polski w rozwoju gospodarczym i to szczególnie odnosi się do sytuacji w miastach. Jak się przyjeżdża do Warszawy, to miastety ma się wrażenie, że jest się w kraju nie rozwijającym się, w kraju, który jest bardziej zacofany w stosunku do reszty świata bardziej rozwiniętego, niż miało to miejsce, powiedzmy, 10 lat temu. I to wrażenie, miastety, powtarza się również w innych miejscach. Może w mniejszym stopniu w Trojmieście, gdzie ludzie wydają się lepiej ubrani (jest) lepsze zaopatrzenie, domy lepiej wykonane"

"Natomiast wiesz robi bardzo dobre wrażenie. Podróżowałem po Polsce dość dużo koleją (na wsi) masę nowych budowli, wiele domków ma garaże, ludzie lepiej ubrani. Czuję się dużą różnicę między miastem i wsią i to oczywiście nasuwa bardzo wyraźny wniosek ustrojowy, że tak powiem, miasto jest zdominowane przez gospodarkę tak zwaną socjalistyczną, co właściwie nic z socjalizmem nie ma wspólnego, po prostu przez gospodarkę państwowo-biurokratyczną. A wiesz wyraża rezultat gospodarki prywatnej, inicjatywy prywatnej i to jest niebo i ziemia"

"Jeśli idzie o samo społeczeństwo, to mam wrażenie głębokiego podziału. Z tym, że jest ten podział właściwie coraz bardziej niedwuznaczny. Odczuwa się coraz większą frustrację społeczną i to na każdym szczeblu. Niestety, nie można wykluczyć pewnej jakiejś chwili zapalnej, ewentualności jakiegoś wybuchu"

"W dziedzinie politycznej istnieje przepaść między rządzącymi a rządzonymi"

O władzy "Są odcięci od rzeczywistości, nie zdają sobie sprawy ze stopnia frustracji społeczeństwa"

"W środowiskach Solidarności, z którymi się spotkałem, byłem uderzony stopniem, do jakiego są one nastawione kompromisowo, chcą współpracować. Chcą wziąć udział w modelowaniu nowego systemu gospodarczego"

"Natomiast wydaje mi się, że środowisko intelektualne nie docenia dostatecznie do jakiego stopnia, mimo wszystko, nastąpiła w Polsce poprawa sytuacji w porównaniu z tym, co istniało, powiedzmy, nie tylko 5 lat temu, ale 10 lat temu"

Do jakiego stopnia społeczeństwo w Polsce było podzielone przez ten ustroj?"

"Konieczne jest pobudzenie narodu do jakiegoś wspólnego, większego wysiłku w kierunku odbudowy gospodarczej, co będzie wymagało dużych poświęceń i tego nie można wymusić"

Jak reagowali rozmowcy Brzezińskiego ze strony rządowej na tę jego ocenę sytuacji?"

"Reakcja była mieszana, niektórzy reagowali w sposób dosyć sceptyczny, niektórzy to przyjmowali do wiadomości i nawet dawali do zrozumienia, że będą w przyszłości kroki ku większej współpracy"

"Istnieje szansa, by ta przepaść, która rzeczywiście istnieje między dużą częścią społeczeństwa a rządem została, powoli jakos zmniejszona i w jakiś sposób przeskoczona, przez nowe formy współpracy, przez tworzenie tego, co nazywaliśmy poprzednio pozytywnym kompromisem"

PRZESTALI ZAGŁUSZAĆ
ALE NIE WOLNĄ EUROPE

Moskwa przestała zagłuszać audycje Głosu Ameryki. Poprzednio, przed wizytą premiera W Brytanii pani Margaret Thatcher, Sowiety przestały zagłuszać programy BBC

Amerykańska Agencja Informacyjna, która prowadzi Głos Ameryki, jest tak jak BBC - instytucją rządową. Charles Wick, dyrektor tej agencji, wyraził nadzieję, że decyzja sowiecka nie jest chwilowym wybiegiem taktycznym, lecz szczególną inicjatywą, mającą na celu otwarcie

społeczeństwu sowieckiemu dostępu do informacji. Dodał jednak, że zagłuszarki zdjęte z Głosu Ameryki przerzucono na inne zachodnie rozgłosnie

W ostatnich dniach wydał oświadczenie w tej sprawie przewodniczący Zarządu Radiofonii Międzynarodowej, nadzorującej programy Radia Wolna Europa i Radia Swoboda. Powiedział "Radio Wolna Europa i Radio Swoboda potwierdzają informacje o zaprzestaniu za-

gluszania audycji Głosu Ameryki, ale zagłuszarki, skierowane poprzednio na Głos Ameryki skierowano teraz przeciw RWE i Radiu Swoboda. Bardziej przekonującym objawem głośności byłaby decyzja o całkowitym zaprzestaniu zagłuszania Radio Wolna Europa i Radio Swoboda od dziesiątków lat są głównym celem zagłuszania. Ponad 70% wysiłków w tej dziedzinie skupia się na tych rozgłosniach. Rząd ZSSR już kilkakrotnie przerywał zagłuszanie zachodnich radiostacji, ale nigdy Wolnej Europy

NAJTAŃSZE PRZELOTY CZARTEROWE
NON-STOP DO POLSKI

Jedynie samoloty Polskich Linii Lotniczych
LOT zapewniają przeloty

NON-STOP
TORONTO - WARSZAWA - tylko 8 godzin
WARSZAWA - TORONTO - tylko 9 godzin

Toronto - Warszawa		DOWOLNE DNI ODLOTU I POWROTU	Warszawa - Toronto	
March 22	April 24	KOSZT ODLOTU PLUS KOSZT POWROTU DAJE KOSZT PRZELOTU	April 24	375 00
May 8 15			May 8 15 22 29	
May 22 29			June 5 7 12 14 17 19 21 24 26 28	
June 5 7 12 14 17 19 21			July 1 3 5 8 10 12	
June 24 26 28			July 15 17 19 24 26 31	
July 1 3 5 8 10 12 15 17 19 24 26 31			August 2 7 9 14 16 21 23 28 30	
August 2 7 9 14 16 21 23 28 30			September 4 6	
September 4 6 11 18 25			September 11 18 25	
October 2 9 23	November 6		October 2 9 23	
November 20	December 18 20		November 6 20 December 18 20 January 8 1988	
			425 00	

BONUS

Bezpłatny, powrotny bilet lotniczy z Warszawy
do jednego z 10 wybranych lotnisk krajowych

Prosimy nie zwlekać i już rezerwować miejsce
u swego agenta podróży lub bezpośrednio w PEKAO TRAVEL

532 ANNETTE STREET, TORONTO, ONTARIO M6S 2C2

Ulicami wielu polskich miast znowu przeciągają ludźmi w marszach protestacyjnych. Demonstrujące grupy różnią się już zewnętrznie od obrazu, który przyzwyczajono się oglądać w poprzednich latach.

Zamiast rozniewanych robotników z zabronionego związku "Solidarnosc", którzy w roboczych kombinatach i plastikowych hełmach protestowali na ulicach, idą teraz ładnie uczesane kobiety, emeryci, razem z radosnie uśmiechniętą młodzieżą. Mimo zakazu władz demonstrują oni pod hasłami walki o pokój i ochronę środowiska człowieka.

Po raz pierwszy wyszli wiosną ubiegłego roku, kiedy nad Polską zawisła groźba skutków katastrofy w Czarnobylu. Noszą transparenty z napisami, że jest to inicjatywa społeczna pod nazwą "Wolność i Pokój" - nowa grupa opozycyjna w Polsce, nazywana potocznie "dzieci Solidarności".

Podczas kiedy ojcowie z Lechem Wałęsą na czele mają coraz mniejsze szanse, "Wolność i Pokój" umacnia się coraz bardziej.

O ile wiele inicjatyw społecznych na Zachodzie posiada określone ramy organizacyjne oraz program działania, "W i P" nie posiada żadnej centrali, żadnego przewodniczącego, ani organizacji rejonowych. Niecałe 300 osób, według obliczeń policji, głównie aktywistów młodzieżowych, organizuje od czasu do czasu, w zależności od potrzeb, demonstracje, w której biorą udział sympatycy tego ruchu. Zmieniający się krąg sympatyków "W i P" szacuje się na przeszło 10 tysięcy osób.

W ostatnim czasie milicja przeprowadziła akcję prewencyjną w całej Polsce. Zatrzymano 537 osób, poddani oni zostali szczegółowemu przesłuchaniu na temat mającego się odbyć w kilku warszawskich kościołach forum, którego motto było "pokój na świecie i porozumienie helskie". Na spotkanie to zostali zaproszeni działacze walczący o pokój z innych krajów, między innymi arcybiskup Wiednia Hans Herman Groer, szwajcarski pisarz Max Trisch i z RFN - działaczka "zielonych" Petra Kally.

Ten trudny do skontrolowania ruch rozpoczął swoją działalność w marcu 1985 r. Grupa studentów i licealistów zamknęła się w kościele św. Krzysztofa w Lesnej Podkowie k/Warszawy, w celu przeprowadzenia tygodniowego strajku głodowego. Był to protest przeciwko skazaniu przez sąd w Szczecinie poborowego Marka Adamkiewicza.

Wzbraniał się on składać przysięgę wojskową, uchwaloną w 1952 r., która zawierała ślubowanie wierności polskiemu sąsiadowi Związkowi Sowieckiemu "przysięgam w sojuszu z armią sowiecką i pozostałymi zaprzyjznanymi armiami stac na straży pokoju".

Wyznawcy tych samych zasad szybko zameldowali się z całego kraju. Inni poborowi nie tylko wzbraniał się składać przysięgę, lecz w ogóle służyć w wojsku ze względu na to, że ich sumienie i przekonania nie pozwalają im brać broni do ręki.

Pacyfizm nie ma w Polsce dużych tradycji, zbyt często w swojej historii musieli Polacy walczyć z bronią w ręku o wolność i niepodległość swojego kraju, trudno więc mieć duże oparcie w społeczeństwie. Mimo to, większość Polaków darzy ten ruch sympatią, bo jest on przeciwko kurateli sowieckiej i rozkazom powołanych przez nich generałów, jak Jaruzelski.

Nie ma w Polsce przepisu prawnego dotyczącego odmowy służenia w wojsku ze względu na przekonania czy sumie-

BEZ SZUMU

Der Spiegel 4 05 87 r

Tłum S CECH

nie. By ze względu na coraz bardziej rozszerzający się ten ruch nie przysparzając nowych więźniów, sądy zrezygnowały z oficjalnych procesów i nakładają na wzbraniających się kary pieniężne w wysokości 50 tys. zł.

Jednak nie wszystkim udaje się wyjść z tego tak łagodnie. W lutym ubiegłego roku, pracownik naukowy Jacek Czaputowicz, stał działacz "W i P" został aresztowany we własnym mieszkaniu pod zarzutem nawoływania do odmawiania służby w wojsku.

Wielokrotnie zatrzymywała milicja we Wrocławiu i w Krakowie członków "W i P", którzy urządzali marsze protestacyjne domagając się oficjalnego zamknięcia huty "Czechnica" w miejscowości Siechnice.

Jest to huta żelaza, zatruwająca odpadami powietrze i wody podziemne do tego stopnia, że nawet oficjalni rzeczoznawcy postulowali demontaż przestarzałych urządzeń.

W międzyczasie przeszło 500 sympatyków "W i P" zostało skazanych, zgodnie z nową koncepcją policyjną "bez szumu" nie na więzienie, lecz na bardzo wysokie kary pieniężne.

Jak oświadczył jeden z współuczestników tej społecznej inicjatywy, członkowie "W i P" od października ubiegłego roku zapłacili razem przeszło 2 mln zł kary.

Wiele kłopotu przysparza władzom w Polsce także grob niemieckiego żołnierza na małym wiejskim cmentarzu, 16 km na wschód od Tarnowa. Jest on od kilku lat miejscem pielgrzymek katolików ze Wschodu i Zachodu, a od października

1985 także celem sympatyków "W i P". Na grobie położono pamiątkową płytę z napisem:

"Otto Schimek ur. 5 05 1925 r. został rozstrzelany przez niemiecki Wehrmacht w 1944 r., ponieważ nie chciał strzelać do polskiej ludności", powiewa nad nim flaga austriacka.

Schimek, w październiku 1944 r. został skazany przez sąd wojskowy na śmierć "za tchorzostwo w stosunku do wroga" i niewykonanie rozkazu, nie chciał on strzelać do grupy polskich kobiet i dzieci. Zwłoki jego znalazł grabarz i w porozumieniu z miejscowym proboszczem, pochowano go na miejscowym cmentarzu.

Do Watykanu został złożony wniosek o beatyfikację Austriaka. Z Wiednia przybył kardynał Koenig i w obecności 10 tys. wiernych odprawił mszę załobną.

Grob człowieka, który oparł się barbarzyństwu nazistów, płacąc za to własnym życiem, jest według sympatyków "W i P" właściwym miejscem, w którym powinni zbierać się ci, którzy odmawiają służby w wojsku polskim. Pełniący wartę

przy grobie sympatycy "W i P" zostają zwykle aresztowani przez milicję.

Prasa polska stara się tę smutną historię traktować jako legendę ludzi wierzących. Niedawno "Sztandar Młodych" zamieścił krytykę tego kultu "honorowanie żołnierza Wehrmachtu w Polsce i przez Polaków obraza 6 mln ofiar tej maszyny terroru, w której także brało udział wojsko. Jeżeli jednak potwierdzi się wersja przekazywana w Machowie, byłby to jedyny przypadek, że żołnierz Wehrmachtu nie chciał brać udziału w tym ludobójstwie.

Wzrastająca liczba młodych ludzi, którzy odmawiają służby wojskowej zmusiła rządzących w Polsce generałów do zajęcia stanowiska w tej sprawie. Rzecznik Min. Obrony gen. Lesław Wojtasik podał do wiadomości, że dla tych, którzy ze względów religijnych wzdrągają się służyć w wojsku" zostanie wprowadzona praca zastępcza.

Na temat społecznego ruchu "W i P" generał nic nie powiedział, dał jednak do zrozumienia, że rocznie występuje około 300 przypadków odmowy służby przez poborowych. Zdaniem członków "W i P" faktyczna liczba jest trzykrotnie wyższa.

KORESPONDENCJA WŁASNA Z POLSKI

DZIECI SZATANA

Po raz pierwszy o czcicielach szatana Polska dowiedziała się na festiwalu muzyki rockowej w Jarocinie, w 1986 roku. Podczas występu zespołu Test Fobu Kreon wokalista sprofanował krzyż. Wywołało to konsternację i wybuch oburzenia. Po zakończeniu festiwalu miejscowy proboszcz odkrył, że jeden z grobow na jarociniskim cmentarzu został zbeszczeszczony. Obok wyciągniętej z pieczary trumny, która została rozbita, leżał zabity pies z wypatroszonymi wnętrznościami. Jak ustaliła milicja był to rezultat "czarnej mszy". W obrzędzie uczestniczyło kilkunastu młodych ludzi. Ustalono sprawców, ale władze wycofały oskarżenie, traktując całe zdarzenie jako młodzieńczy wybrzyk.

Ledwie sprawa przycichła, a tymczasem w Człuchowie doszło do profanacji cmentarza. "Artur M. - jak wynika z aktu oskarżenia, w okresie od końca października do 24 grudnia 1986 roku w Człuchowie, działając w warunkach przestępstwa ciągłego i wspólnie z trzema nieletnimi, zniszczył krzyże na około 100 grobach". I tym razem władze okazały się zadziwiająco pobłażliwe - Artur M. otrzymał wyrok roku ograniczenia wolności.

Początek 1987 roku przyniósł następną rewelację. Tym razem w Gorzowie, w hali widowiskowej podczas występu grupy KAT doszło do znieważenia symboli religijnych. Na reakcje nie trzeba było długo czekać. Ponad 300 członków Duszpasterstwa Akademickiego z Gorzowa wystąpiło z protestem do władz.

Petycję poparł miejscowy biskup. Sygnatariusze listu protestacyjnego zarzucili władzom pobłażliwość wobec jawnych aktów profanacji, a nawet ciche wspieranie ruchu satanistycznego. Władze nie ustosunkowały się publicznie do tych zarzutów.

Po skandalu w Gorzowie kolejny incydent. Tym razem w Katowicach. Po występie zespołu KAT grupa satanistów zbeszczeszciła cmentarz. Związek między aktami niszczenia cmentarzy a występami niektórych grup rockowych jest ewidentny. Kat, Ambasada Piekiła, Nagły Atak Padaczki czy Test Fobu Kreon nawołują wprost w tekstach swoich piosenek do przemocy i lekceważenia wszelkich norm moralnych.

A oto jak zaprezentował swoją filozofię wokalista zespołu KAT Roman Kostrzewski - Agresja daje bezpieczeństwo. Jeżeli społeczeństwo wie, że jednostka jest agresywna, to jej nie ruszy. Preferujemy agresję w ogóle.

Skąd satanisci w ultrakatolickiej Polsce? Satanizm przywędrował do kraju z USA. Pierwsi czciciele szatana pojawili się w Polsce w 1984 roku wyznając ideologię niejakiego Antona Szandro da Vey, amerykańskiego twórcy "nowej religii". Ów były aktor i cyrkowiec w 1968 roku ogłosił "biblię". Propaguje w niej skrajny nihilizm, kult zła i śmierci. Występuje przeciwko Bogu i religii, szczególnie chrześcijańskiej.

Rodzimi satanisci swoją "wiarę" również opierają na tezie o zwycięstwie zła nad dobrem oraz na przekazie, że światem rządzi Szatan. Posługują się ubogą symboliką. Odwrocony krzyż, trzy szostki - "666" i pantogram - gwiazda wpisana w okrąg, mają wyróżniać ich w tłumie.

Wyznawcy szatana oceniają liczebność ruchu w Polsce na 15 tysięcy osób. Liczba ta jest bez wątpienia przesadzona, ale rzecz nie w liczbach.

Wielu ludzi w kraju wyraża zaniepokojenie postępującą dezorientacją ideową i moralną młodzieży. Trudne warunki życia, a przede wszystkim brak jakichkolwiek perspektyw powodują chęć ucieczki od twardych realiów. W tej sytuacji powstają wciąż nowe grupy nieformalne.

Ekscesy satanistów wywołały duże poruszenie w Kościele. Prasa katolicka ocenia to zjawisko jako marginesowe, ale groźne. Szczególne zaniepokojenie budzi pogarda młodych ludzi dla wszelkich norm moralnych. Ks. Andrzej Szpak na codzień pracujący z młodzieżą (m.in. w Jarocinie) uważa, że satanizm w wydaniu polskim jest tylko przemijającą modą. Ci, których pociągnęła tajemnicza symbolika i aura niesamowitości, po ostatnich wybrzykach odcinają się od swych przywódców. Niemniej satanizm jest bardzo groźny ze względu na spustoszenie moralne jakie czyni w młodych umysłach.

Pociągnął on już za sobą pierwszą ofiarę. Jest nim 18-letni chłopiec, który popełnił samobójstwo. W ostatnim liście napisał: "Odebrałem sobie życie, żeby zobaczyć, jak jest w piekle".

W & W

A czy ktos wie, gdzie znajdują się nagrobki reżysera teatralnego Meyerholda, poetów Gumilowa i Mandelsztajna, pisarzy Babela i Piłniaka, gdzie są groby Wawilowa i Wenjamina, gdzie są pochowani ci wszyscy bezimienni niesmiertelni, którzy zniknęli zbyt szybko, aby dać się nam poznać? Ich prochy użyczają dziś ziemię Syberii. Po ich prochach przejeżdżają pociągi, rozpraszają je jeżdżące po nich samochody, ich kosci roznoszą wilki - te czworonozne i te inne, nie ustające nigdy w pogoni

Nie ma to znaczenia dla rosyjskich władców. Nie będą oni szukać tych "nieistniejących" grobow, to mogłoby wzbudzić za dużo publicznych komentarzy, całkiem "bez powodu". O ileż prościej jest przetransportować kosci ze zgrabnie i wyraźnie oznaczonych grobowców Paryża! O ileż mniej przykre jest to zajęcie, o ileż bardziej widowiskowy efekt!

Zastanawiam się często, jak się to dzieje, że tylu zachodnich wielkich kompozytorów, artystów, którzy umarli poza granicami swych ojczystych krajów - pozostawionych jest w spokoju wiecznym. Czemuz rządy ich krajów nie ściągają ich prochów na tych ojczyzn łona. Widac ziemię, która ich przykrywa, gdziekolwiek by nie spoczywali tak lekka jest, jak ich groby głębokie. Beethoven i Cherubini, Rossini i Szymanowski, Haendel i Scarlatti, Boccherini i Kreisler - czemuż nikt im snu ostatniego nie przerywa? Bez wątpliwości dlatego, iż ich kraje ojczyste miały na tyle zdrowego rozsądku, że wcześniej nie skazały swoich proroków na wygnanie. Karol Marks, którego ciało spoczywa w angielskiej ziemi na londyńskim Highgate Cemetery przyjmuje wizyty delegacji sowieckich bojowników o pokój, którzy na czas tak domosłej wizyty amunicję i bron zostawiają w domu.

W roku 1984, w październikowym wydaniu "Literaturnej Gazety" jeden z jej korespondentów tak skomentował ponowny pogrzeb Szalapina - "Ostatnie swoje lata przeżył Fiodor Iwanowicz Szalapin z dala od swej ojczyzny i był to najbardziej tragiczne lata w historii jego życia i twórczości".

A ktoż to - towarzysze - wywiodł go z tego ojczystego kraju i na obcą ziemię rzucił? Nie była to tragedia Szalapina - jak nam wierzyć każą, była to tragedia dla całej sztuki rosyjskiej i jej muzycznych koneserów.

Mam cichą nadzieję, że rząd sowiecki nie zacznie już teraz planować co tu zrobić w przyszłości z moim ciałem! Czy może będą się starali przenieść choćby małą część duszy mojej na "ojczyzn łono" i tam zrewidować ją do szczytu?

Ubiegłego roku w konserwatorium muzycznym, które ukończyłem i któremu poświęciłem 20 lat życia na wykłady i naukę, obchodzono setną rocznicę urodzin mojego nauczyciela - S. M. Kozolupowa. Uroczystości trwały kilka dni, jedno po drugim sypały się przemówienia, w nieskoczoność powtarzano nazwiska wszystkich jego uczniów. Nie wspomniano tylko nazwiska jednego z nich - wierzę, że nie najgorszego, nie wspomniano ani słowem o mnie.

I co teraz będzie, jeśli wkrótce opuścę ten ziemski padół?

Nie ma ani cienia wątpliwości, zostanie naciśnięty jakiś tajemniczy guzik i mój duch znowu błąkać się będzie wśród murów moskiewskiego konserwatorium. Są oczywiście inne, prostsze sposoby na sprowadzenie kogoś z powrotem. Być może imię moje i Galiny Wiszniewskiej - mojej żony zostaną "odrestaurowane" w reedycjach dzieł Prokofiewa, Szostakowicza i Chaczaturiana, które to prace kiedyś nam zadedykowano.

Albo jeszcze inaczej - w książce poświęconej konkursom im Czajkowskiego moja

Mstisław Roztropowicz

Coś Ty Atenom zrobił Sokratesie...

Cz II

twarz powróci na swoje miejsce na fotografiach, uwieczniających jury konkursu wiolonczelowego. Ta sama twarz, która "dzięki" trikowi fotomontażu została zastąpiona w wydaniu książkowym twarzą jakiegoś bestii z KGB. W czasie tego konkursu zasiadałem w jury obok Gregora Piatigorskiego i K. Wilkomirskiego. Dzisiaj na tejże fotografii osobą siedzącą na honorowym miejscu nie jest wiolonczelista i - jak mawiają Rosjanie - "z całą pewnością nie pochodzi on z naszej wsi". Dodac jeszcze trzeba, że fotomontaż owego nie był wcale sztuki tej arcydziełem. Prawdopodobnie aparatura zakupiona w tym celu w Ameryce nie dotarła do nich na czas.

Czas, aby na poważną nutę zakończyć te dociekania na temat sowieckiego systemu żywo powiązanego ze światem zmarłych.

W 1942 roku, podczas II wojny światowej mój ojciec zmarł w Orenburgu. Nasza rodzina nie miała wystarczająco dużo pieniędzy, aby pochować go godnie i

z należnymi mu honorami. Dopiero pod koniec wojny, w roku 1945 udało mi się zarobić trochę pieniędzy, zdobyłem pierwszą nagrodę w konkursie muzycznym. Mogłem wreszcie powrócić do Orenburga i uhonorować pamięć mojego pierwszego nauczyciela muzyki, mojego ukochanego ojca. Postawiłem na jego grobie krzyż, a grob otoczyłem płotem, który sam pomalowałem. Na grobie widniał napis: Leopold Witoldowicz Roztropowicz, Emerytowany Artysta, Profesor.

Wiele lat później, a nie za długo przedtem, zanim oboje z żoną zostaliśmy zmuszeni do opuszczenia Rosji, dowiedziałem się, że na cmentarzu w Orenburgu od dawna nie grzebią już zmarłych, a wkrótce na jego miejscu ma stanąć jakas budowla. Wiadomość ta wstrząsnęła mną. Zaczęłem czynić kroki konieczne po temu, aby ciało mego ojca zostało przeniesione na któryś z moskiewskich cmentarzy. Miałem jednak pewne wątpliwości, z którymi udałem się do kościoła mojego duchowego powiernika. W czasie mego pobytu w San Francisco, kiedy to jeszcze ciągle byłem "sowieckim muzy-

kiem", odbywającym tournée po Ameryce zdecydowałem się poradzić biskupa Szakowskiego i spytać o jego zdanie. "Czemu chcesz zakłócać spokój prochom twego ojca?" - odpowiedział biskup. "Dla twojej prywatnej satysfakcji? Po to, żeby móc powiedzieć - patrzcie, jakim to ja jestem dobrym synem?" Jak sądzisz, jak długo przetrwa dom, który postawią na miejscu tego cmentarza? Powiedzmy 500 lat" (oczywiście mój czcigodny rozmowca nie chciał się po prostu źle wyrazić o sowieckim budownictwie - dlatego dodał jedno zero!) "Twój ojciec jest już w krainie wieczności, poza wszystkimi ziemskimi sferami niepokoju". Po tej rozmowie powróciłem do domu pogodzony ze sobą.

Czy kiedykolwiek reżim sowiecki będzie w stanie rozważyć ten aspekt całej sprawy? Czy będzie kiedykolwiek w stanie porzucić diaboliczny proceder nieustannego rozkopywania grobowców?"

Na podstawie "Encounter" maj 1987
Tłum. KMK

Roztropowicz o Prokofiewie (fragmenty)

Prokofiew zmarł 5 marca 1953 roku, tego samego dnia, kiedy umarł Stalin. Stalin nigdy nie był specjalnie zainteresowany "Wojną i pokojem" - największym - moim zdaniem - dziełem Prokofiewa. Jeśli bowiem Stalin słyszał dwie choćby nuty, których nie rozumiał - potrafił urządzić istne piekło. Nie tolerował niczego, czego nie był w stanie pojąć, a w takich sytuacjach potrafił zaprzeczyć danemu podmiotowi prawa do egzystencji. Zresztą podobnie reagował nie tylko na gruncie muzycznym. Tak samo było z literaturą (i to skłoniło go do ostrych działań przeciwko Annie Achmatowej), tak samo było z każdą dziedziną nauki (odrzucał na przykład wszelkie prace prowadzone nad dziedzicznością). Podobnie było z lingwistyką i tak by można było wymieniac bez końca.

Prokofiew w ostatnim okresie swego życia był bardzo chory i lekarze ustalili w jego przypadku taką samą diagnozę, jak w wypadku Stalina. Z tego też powodu muzyk pilnie śledził wszelkie wiadomości na temat stanu zdrowia ówczesnego przywódcy Kraju Rad, a pamiętać trzeba, że były to czasy, kiedy w Związku Radzieckim wszyscy przekonywali się nawzajem, iż Stalin jest niesmiertelny. Ale Stalin tymczasem umarł, a w czterdziestu minut po nim zakończył swój żywot Prokofiew. Myślałem, że skoro umierają niesmiertelni, to coż może jego ocalić.

W kilka lat później dyrygowac miałem mocno obciętą wersję "Wojny i pokoju". Były to czasy przesładowania Solżenicyna (któremu Roztropowicz pomagał - przyp. tłum.), a mnie chcieli wyrzucić z Teatru Wielkiego. Dostałem, że pozwolono mi przeprowadzić trzy próby do "Wojny i pokoju". Rozdestwiencki powiedział mi wtedy przez telefon: "Jeśli zgodzisz się na to, jesteś w kłopotach, mówię ci to jak przyjaciel, wierz mi!" Coż więc zrobiłem? Otóż zanim udałem się do Teatru - zboczyłem na cmentarz, aby poprosić Prokofiewa o radę. Premiera opery okazała się być tryumfem!

Tłum. kmk

PRZEDZIWIWA HISTORIA

TO NIE BYŁ PIERWSZY RAZ

Prawie 50 lat temu, 13 listopada 1938 u samego szczytu potwornych stahańskich czystek w ZSSR w podmoskiewskiej wsi Noginsk wylądował lekki samolot który pilotował Brytyjczyk Brian Montagu Grover, zakochany w Helenie Goljus, z zawodu pomocnicy aptekarza, zamieszkałej w mieście Groznyj na północnym Kaukazie Poznali się trzy lata wcześniej, kiedy Grover pracował w ZSSR jako specjalista inżynier

Grover stanął przed sowieckim sądem i oświadczył, że przyleciał by posłużyć ukochaną Helenę Dostał zdumiewająco łagodny wyrok - miesiąc więzienia, za nielegalne przekroczenie granicy

Sędzia oświadczył, że bierze pod uwagę szczere uczucia pilota Po kilku dniach całą karę darowano, Helena zjawiała się w Moskwie, był ślub, a w grudniu panstwo Grover udał się w kierunku Wysp Brytyjskich

Mówiło się że wtrąsłość kochanków tak wzruszyła Stalina, że pozwolił na to wszystko Według innych, Stalin skorzystał z okazji, by sobie trochę poprawić opinię

Nie wszyscy, co potajemnie przekraczali granicę ZSSR, mieli takie szczęście W 1941 młody niemiecki kapral utajony komunista przekradł się na stronę sowiecką by ostrzec przed nadchodzącym atakiem Hitlera Według oficjalnych dokumentów udostępnionych wiele lat później Stalin nie uwierzył i kazał go rozstrzelać jako prowokatora

W 1968 młody amerykański autostopowicz Newcomb Mott przekroczył granicę ZSSR z północnej Norwegii Zgłosił się na pierwszym napotkanym posterunku wojskowym i został natychmiast zaarrestowany Skazano go na trzy lata łagru i wkrótce potem znaleziono jego zwłoki w pociągu, wiozącym więźniów na zesłanie Władze ZSSR stwierdziły samobójstwo rodzina twierdzi, że go zamordowano

ŁĄDOWANIE PRZED BIAŁYM DOMEM

W 1974 roku u szeregowiec armii amerykańskiej porwał wojskowy helikopter z Fort Meade i wylądował na trawniku przed Białym Domem ostrzeliwany przez ochronę prezydenta Nikt nie został ranny prezydenta nie było w Białym Domu Panuje przekonanie, że po tym incydencie zainstalowano rakiety, chroniące siedzibę prezydentów USA przed atakami z powietrza

Ciąg dalszy ze str. 1

wysyłkowym Wszystkie zarobione pieniądze przeznaczał na opłacanie lotów małą Cessną 172 w swoim hamburskim Aero-Clubie

O Matthiasie opowiadają, że jest spokojny, dobrze wychowany, trochę introwertyk, ale - ogólnie - zupełnie zwyczajny Lubi muzykę klasyczną i książki o astronomii Przyjaciółom poświęcał mało czasu, prawie wszystkie wolne chwile zajmowało mu latanie - jego wielka i jedyna pasja życiowa Z młodszym bratem nigdy się nie kłócił 15-letni Ingo pasjonuje się swoim komputerem

O projekcie przelotu nad Skandynawią rodzice wiedzieli i projekt aprobowali

Prawda pisała, że każdy metr granicy znajduje się pod ścisłą obserwacją

W wydziale komunikacji miejskiej w Hamburgu dziennikarze dowiedzieli się, że Matthias otrzymał licencję pilota w sierpniu 1986 i od tego czasu zaliczył 25 godzin w powietrzu, jako pilot Prezes hamburskiego Aero-Clubu powiedział, że chłopak jest bardzo utalentowanym pilotem, ale brak mu jeszcze doświadczenia

13 maja Matthias Rust odleciał z Hamburga w samotny rajd powietrzny Miały to być jego wakacje Aby zwiększyć zasięg samolotu, wymontował trzy siedzenia i zainstalował dodatkowe baki na paliwo Samolot zyskał przez to dodatkowe dwie godziny lotu bez tankowania paliwa, w sumie mógł teraz pozostawać w powietrzu przez 8 godzin, bez lądowania, lecąc z normalną szybkością

Cessna 172, wypożyczona z Aero-Clubu, miała teraz zasięg przeszło 1600 km Werner Schultz, instruktor pilotażu, który wyszkolił chłopca, powiedział dziennikarzom, że Matthias nie miał licencji na latanie przy pomocy instrumentów nawigacyjnych, lecz ze klubowa Cessna, którą poleciał, ma pełne elektroniczne wyposażenie nawigacyjne i chłopak prawdopodobnie umie się nim posługiwać

Trasa lotu wiodła na zachodniomorską wyspę Sylt na Morzu Północnym, potem na brytyjskie Szetlandy, dalej do Islandii W drodze powrotnej samotny pilot poleciał do Bergen, do Norwegii, potem do Helsinek, skąd miał lecieć do Sztokholmu

Tymczasem w dziesiątkach tysięcy redakcji gazet, radiostacji, stacji telewizyjnych, agencji informacyjnych, zaczęły na pełnych obrotach pracować dalekopisy, telefony, komputery Sensacja zmobilizowała armię reporterów na całym świecie, przynajmniej w całym wolnym świecie

Niemcy są zachwyceni

Okazało się zaraz, że Niemcy w RFN są zachwyceni wyczynem swego młodego ziomka i uważają go wręcz za bohatera Znany komentator telewizyjny Dieter Kronzucker, opowiadając o lądowaniu na Placu Czerwonym, powiedział "Dobrze, że nie były tam namalowane zebry" (Niemiec woli skonąć, niż wjechać na "zebrę" z przechodniami)

Według niektórych informacji, młoda kobieta, rzekomo towarzysząca pilotowi aresztowano, kiedy rozdawała pacyfistyczne ulotki

Monachijski dziennik *Abendzeitung* pisał z zachwytem "Cessna, ten mały komar, wystawiła na posmiewisko generałów i na Wschodzie i na Zachodzie Już za to tylko należy się chłopcu medal"

Nawet niektórzy Moskwićanie z sympatią i rozbawieniem przyjęli wyczyn młodego Niemca 23-letnia mieszkanka stolicy powiedziała amerykańskiemu dziennikarzowi Billowi Kellerowi "Może przyleciał tu dla zabawy Jest bardzo odważny i zdeterminowany Jeśli przyleciał przez granicę ZSSR to znaczy, że się nie boi niczego" Niektórzy moskiewscy przechodnie ze zdumieniem przyjmowali od dziennikarza wiadomość, że Rust wylądował pod samym murem kremlowskim Agencja TASS podała tylko, że wylądował w Moskwie Major lotnictwa powiedział z kamienną twarzą "Wolałbym zachować swe opinie dla siebie" Weteran II wojny, z Zagłębia Donieckiego, obwieszony orderami i medalami, powiedział "Kto wie, może uciekł tutaj, by się schronić Może przyleciał tu po azyl" Nauczyciel z Doniecka wyraził opinię, że jest to czysta prowokacja, zorganizowana po to, by zaszkodzić Moskwie w momencie, kiedy wojskowi i polityczni przywódcy Układu Warszawskiego spotykają się we Wschodnim Berlinie

We wtorek, 26 maja, po raz ostatni zatelefonował do domu, z Helsinek Powiedział, że wraca przez Sztokholm

W Helsinkach Cessna Skyhawk z Hamburga wylądowała w poniedziałek 25 maja Paivi Hokkanen, oficer informacyjny na lotnisku w Malmi pamięta samolot i pilota We czwartek, o 11 30 rano, chłopiec wrocił na lotnisko, uregulował rachunki i wręczył - co było normalnym obowiązkiem pilota - plan lotu Trzygodzinnego lotu na południowy-zachód, do Sztokholmu

Panna Hokkanen opowiada "Nie zbyt się interesowałam naszymi czynnościami Musiałam dwa razy powtórzyć pytanie, czy ma przy sobie gotówkę Wydawał się pogrążony w myślach, ale nie był zdenerwowany"

Dozorczyń w YMCE w Helsinkach, koło dworca kolejowego, gdzie się zatrzymał Matthias, przypomina sobie, że młody Niemiec był sam Ze był sam mową też urzędnicy i piloci na lotnisku Malmi Jest to sprzeczne z innymi informacjami ze widziano go z młodą kobietą i że w czasie jego pobytu w Helsinkach koło lotniska parkował Citroen z zachodniemiecką rejestracją (Potem, w Moskwie, niektórzy świadkowie twierdzili, że wraz z nim przyleciała i została aresztowana młoda kobieta)

Od chwili startu z Helsinek o godz 12 21 Cessnę obserwowały radary ośrodka kontroli lotów w Tampere, na południu Finlandii Po 15 minutach lotu, nad osiedlem Nummela na zachód od Helsinek, Cessna zboczyła z obranej trasy na południe, przeleciała przez fińską, zakazaną wojskową strefę powietrzną i poleciała nad Zatokę Fińską

Około godz 13 samolot zniknął z ekranów fińskiego radaru, co oznaczało, że albo się rozbił, albo leci tak nisko, że jest dla radaru niewykrywalny

Około 13 15 pilot helikoptera firmy Bee-Air z Helsinek informuje, że zobaczył plamę rozlanej benzyny na wodach zatoki, niedaleko miejsca, gdzie zaobserwowano Cessnę Matthiasa Na tę wiadomość władze fińskie wysłały w to miejsce ratowników morskich Poszukiwanie wraku trwało do chwili, kiedy nadeszła depesza z Moskwy, że Cessna wylądowała bezpiecznie pod murami Kremla

Red Farmusowa z Echa Tygodnia dopatruje się w całej sprawie jakiegoś spisku tajnych służb, ale nie jest pewna, czy chodzi o CIA czy KGB i czy to dobre czy złe

Błyskawiczna reakcja Gorbaczowa

Najwyższe władze ZSSR nre były rozbawione Trudno się dziwić - teoretycznie Cessna mogła przywieźć małą bombę atomową albo grupkę specjalnie wyszkolonych superterrorystów

Gorbaczow zareagował błyskawicznie W sobotę, 30 maja, wkrótce po jego powrocie ze Wschodniego Berlina, Biuro Polityczne zebrało się na specjalnym posiedzeniu W wydanym potem oświadczeniu Politbiuro stwierdziło, że "dowodcy sił obrony powietrznej wykazali niedopuszczalne niedbalstwo i niezdecydowanie", skrytykowało "brak właściwej czujności i dyscypliny i poważne zaniedbania w kierowaniu wojskiem ze strony Ministerstwa Obrony" Politbiuro stwierdziło też, że samolot, należący do klubu lotniczego w Hamburgu, został wykryty przez radary obrony przeciwlotniczej ZSSR, kiedy zbliżał się do sowieckiej granicy, a sowieckie myśliwce okrążyły go dwukrotnie

Dalej oświadczenie stwierdza, że dowództwo obrony przeciwlotniczej "wykazało niedopuszczalną beztroskę i niezdecydowanie w sprawie przerwania lotu () bez uciekania się do użycia środków bojowych"

"Za zaniedbania i brak organizacji w (wymienionej) sprawie, za brak właściwej kontroli nad siłami przeciwlotniczymi, Biuro Polityczne uznało za konieczne zwolnić Aleksandra Koldunowa z obowiązków naczelnego dowódcy sił obrony powietrznej Decyzje podjęto, by wzmocnić kierownictwo Ministerstwa Obrony ZSSR"

Również w sobotę, 30 maja, ogłoszono w ZSSR, że Prezydium Rady Najwyższej zwolniło z obowiązków ministra obrony ZSSR marszałka Sierieja L. Sokołowa, w związku z jego przejściem na emeryturę Nowym ministrem obrony został gen Dmitri Jazow, poprzednio wi-

ce minister do spraw personalnych w ministerstwie obrony (Jazow znany jest jako człowiek, który mocno popiera Gorbaczowa i jego nową politykę)

O tej błyskawicznej czystce poinformowała oficjalna sowiecka agencja prasowa TASS, co wprawiło wielu obserwatorów w osłupienie, jako publiczna, bardzo ostra nagana udzielona wojsku, tradycyjnie, w ZSSR, takie sprawy załatwiają dotychczas za kulisami

fikowac Ale - jak twierdzi Biuro Polityczne - myśliwce dwa razy obleciały Cessnę, jakim więc cudem nie zorientowały się, że nie jest to maszyna produkcji sowieckiej?

Zachodni eksperci przypuszczają, że chodzi o błąd czy zaniedbanie ze strony obsługi czy dowódców, a nie o braki sprzętu obrony powietrznej

Pozostaje niejasne, czy sowiecka obrona przeciwlotnicza do końca nie

Kiedy na konferencji prasowej zachodni dziennikarze zarzucili pytaniami Gerasimowa, rzecznika Ministerstwa Spraw Zagranicznych ZSSR, ten się cały zjeżył "Krytykujecie nas za to, żeśmy zestrzelili samolot, a potem krytykujecie nas za to, żeśmy nie zestrzelili samolotu" Była to oczywista aluzja do zestrzelenia koreańskiego Boeinga w 1983, koło Kamczatki i Sachalina

W tym samym dniu, jak podał *New York Times*, kiedy Cessna wylądowała tuż koło Kremla, miał miejsce inny incydent, który musiał zaniepokoić najwyższe sowieckie władze Obywatel sowiecki, zidentyfikowany jako 24-letni Roman Swistonow, uciekł z Łotwy do Szwecji jednosilnikowym Antonowem-2, przeznaczonym do opryskiwania zbiorow Kolo szwedzkiej wyspy Gotland porzucił samolot na falach Bałtyku i brodząc w wodzie dostał się na ląd Potem odmówił spotkania z przedstawicielami sowieckiej ambasady w Szwecji, którzy chcieli z nim rozmawiać

Czemu go nie zatrzymali?

Matthias przeleciał prawie 700 kilometrów od granicy ZSSR na Plac Czerwony i nikt go po drodze nie zatrzymał Biuro Polityczne twierdzi, że wychwycił go radar i że sowieckie myśliwce dwukrotnie okrążyły Cessnę Czy rzeczywiście? Czy to tylko wymysł dla ratowania twarzy? Dosc trudno uwierzyć, że przez cały ten czas (Cessna leci z szybkością nie przekraczającą 210 km/godz.) nikt nie kazał po prostu zestrzelić intruza, w kraju, gdzie w 1983 roku, pamiętnego 1 września, zestrzelono koreańskiego Boeinga 747, zabijając wszystkich 269 pasażerów Jesli przyjmiemy, że go rzeczywiście dostrzeżono

Lotnicy uznali eskapadę Matthiasa za wyczyn mistrzowski Caesar von Walzel, pilot i instruktor w firmie Lento-Myynti, która wynajmuje samoloty, powiedział "w porównaniu z tym stare sztuczki, jak przelatywanie pod Łukiem Triumfalnym w Paryżu czy pod Mostem Londyńskim, to dziecinna zabawa"

Piloci w Helsinkach sądzą, że jesli Matthias nie posługiwał się przyrządami nawigacyjnymi, to mógł orientować się według znaków na ziemi, mógł polecieć

orientowała się, o jaki samolot chodzi, czy też zgubiła go po drodze, trzecia możliwość to to, że nikt nie mógł się zdecydować, by Cessnę zmusić do lądowania

Zachodni specjaliści wojskowi twierdzą, że jest zupełnie możliwe, że sowieckie myśliwce, lecące z szybkością kilkakrotnie większą niż szybkość dźwięku, mogły po prostu zgubić Cessnę, szukając jej sylwetki na tle lasów i miast

Moskwa jest jedynym miastem na świecie bronionym przez rakiety antybalistyczne, przeznaczone do niszczenia głowic nuklearnych, jak podaje raport Pentagonu, zatytułowany *Soviet Military Power*

System obrony powietrznej ZSSR to olbrzymia machina wojenna, składająca się z całych lasów pocisków rakietowych, tysiące samolotów bojowych i przeszło 1,5 miliona personelu wojskowego obu płci, pełniących służbę czynną lub których można powołać do służby w każdej chwili

W ostatnich latach w sowieckiej obronie powietrznej kładziono szczególny nacisk na obronę przed nisko lecącymi samolotami i rakietami, wzdłuż bardzo długich granic ZSSR Lądowanie Cessny pod Kremlm to szczególnie bolesny policzek dla sił obrony powietrznej

Zachodni eksperci w Moskwie są zdania, że pilot Cessny uniknął wykrycia przez radar, bo leciał bardzo nisko, tuż przy ziemi (Takie pilotowanie jest, oczywiście, bardzo trudne i niebezpieczne)

Najnowsze wydanie raportu amerykańskiego Departamentu Obrony stwierdza, że sowiecka obrona przeciwlotnicza obejmuje najbardziej na świecie rozbudowany system wczesnego ostrzegania Inne wydawnictwo, *Defense and Foreign Affairs Handbook*, z 1986 roku, informuje, że ZSSR przywiązuje szczególną wagę do obrony na małych wysokościach, przeciw wszystkiemu co jest zdolne do lataania względnie blisko powierzchni ziemi

Nie tylko Rosjanie miewają kłopoty z naruszeniem swego powietrznego terytorium Władze amerykańskie próbują przechwytywać samoloty wwozące do kraju narkotyki, albo uniemożliwiać ich przylot

do Leningradu, a stamtąd lecieć nad torami kolejowymi na linię Leningrad-Moskwa

Walentin Falin, b ambasador sowiecki w RFN, a obecnie szef agencji prasowej Nowosti, w wywiadzie dla zachodniemieckiej gazety powiedział "Podziękuję mu się (Rustowi) za to, że nam uswiadomił, że istnieją luki w naszym systemie obrony powietrznej" Falin dodał, że sowiecki radar dostrzegł Cessnę, kiedy przelatywała nad granicą dzielącą Finlandię od Republiki Estońskiej, ale wojsko uznało, że jest to samolot sowiecki i nie próbowało go zidenty-

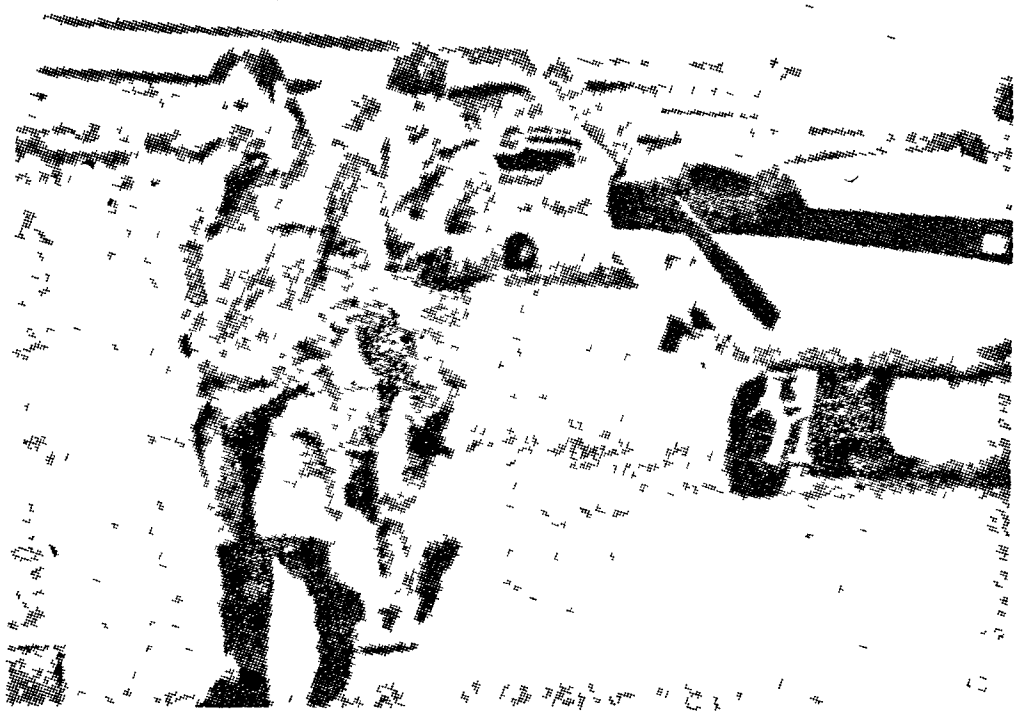
Według tego informatora, sowiecka obrona powietrzna ma 550 tys ludzi w służbie czynnej, do dyspozycji przeszło milion rezerwistów, przeszło 2500 myśliwców przechwytyjących oraz kolosalny arsenał rakiet i pocisków Poza tym istnieją specjalne urzędnictwa do obrony Moskwy

Moskwy bronią poza tym specjalne przepisy Rzecznik rządowy ZSSR powiedział dziennikarzom 29 maja, że od lat 1950-tych obowiązuje zakaz przelatywania nad Moskwą Wszystkie trzy lotniska obsługujące stolicę znajdują się daleko za miastem

Jeden z zachodnich attache wojskowych w Moskwie wyraził opinię, że nie ma sensu przedstawiać Rosjan jako półgłówków Jesli dostrzeżono Cessnę, to przeciętny, młody człowiek mógł się zastanawiać, co ona tu robi, ale nie czułby się zagrożony jej obecnością Czy z profil sportowego samolotu przypomina profil pocisku cruise?

Rakiety cruise to rakiety średniego zasięgu, ułożone w kilku krajach NATO, w tym w W Brytanii i RFN Latają bardzo nisko, by uniknąć wysledzenia przez sowieckie radary

Attache wojskowy powiedział, że na terenach północnowschodniej Rosji, gdzie przelatywał młody Niemiec, znajdują się niezliczone instalacje przeciwlotnicze, koncentrycznie rozlokowane

Matthias Rust na lotnisku w Helsinkach (z prawej) Obok najslawniejsza obecnie na świecie Cessna z Hamburga

ZAFUNDUJMY SOBIE CESSNY!

Amerykański dyplomata, stacjonujący w Moskwie, powiedział "obrona powietrzna nie jest przystosowana, by z tym dawać sobie radę (z incydentami w rodzaju tego, który miał miejsce 28 maja) Jedyne realne niebezpieczeństwo (w takiej sytuacji) to terroryści" I dodał "Może powinniśmy sobie zafundować Cessny, w wielkich ilościach"

W 24 godziny po incydencie TASS podał, że samolot Rusta znalazł się w sowieckiej przestrzeni powietrznej, przelatując nad wybrzeżem Estonii koło Kotla Jaerve, około 160 km od Leningradu, nie został przechwycony i wylądował w Moskwie

PRZEZ GRANICĘ PO ŻONĘ

Pierwszym powojennym tryumfem sowieckiej obrony powietrznej było zestrzelenie w 1960 roku amerykańskiego samolotu U-2, lecącego na ogromnej wysokości Odrzutowiec pilotował Gary Powers

Ale były i wpadki Jedną z najbardziej dramatycznych, to przepuszczenie cywilnego samolotu w latach 1970-tych, ze Szwecji, na teren bałtyckiego rejonu ZSSR Marynarz sowieckiej floty handlowej, który uciekł do Szwecji, dwukrotnie wylądował na terytorium ZSSR, próbując wywieźć swą żonę Żona najwyraźniej jednak nie stała się na spotkania, marynarza aresztowano w Szwecji po jego drugiej eskapadzie

TAMNICZE MOTYWY

Do chwili, kiedy kończymy to opracowanie, oparte na możliwie najpełniejszych źródłach nikt nie ma pojęcia, czym się kierował Matthias Rust, biorąc kurs na Moskwę Niektórzy przypuszczali, że chciał zwrócić na siebie czyjąś uwagę, albo uswiadomić ludziom niebezpieczeństwo wojny Ale to co mówią o nim bliscy, zaprzeczają takim domysłom Polityką się nie interesował, dziewczynami bardzo mało, jego jedyną pasją było latanie A teraz najpewniej straci licencję pilota Najnowsze informacje dezawuuują wcześniejsze o tym, jakoby miała mu towarzyszyć kobieta, a w samolocie miały być ulotki o treści politycznej Odstawienie Cessny do Hamburga będzie go prawdopodobnie kosztowało 25 tys dolarów Wpisowe do Aero-Clubu w Hamburgu wynosiło 275 dolarów, roczna składka 130

CESSNA A WOJNY GWIEZDNE

Rozległy się na Zachodzie głosy, że incydent z niemiecką Cessną pod murami Kremla podważa koncepcję amerykańskich "wojen gwiazdnych" - przygotowywanego systemu obrony powietrznej Ameryki Obroncy Star Wars stwierdzają jednak, że incydent ma małe znaczenie dla całej kwestii obrony przeciwkietowej i nie ma bezpośredniego związku z debatą na jej temat

Samolot można było łatwo zidentyfikować jako jednostkę cywilną, pojawił się w okresie odprężenia między supermocarstwami, a sprawa nie ma trwalszego znaczenia w kontekście militarnej strategii

Poza tym Pentagon zdecydowanie twierdzi, że Stany Zjednoczone dysponują środkami, umożliwiającymi im, w stanie największej gotowości bojowej, przenikanie przez obronę powietrzną ZSSR

W odpowiedzi na sowiecką rozbudowę obrony powietrznej, Amerykanie przygotowują budowę tysięcy rakiet cruise, wystrzeliwanych z powietrza oraz dwa nowe bombowce - B-1 i Stealth, który jest oparty na supernowoczesnej technologii i ma być nie do wykrycia przez radar

Poza tym wstępne cele programu "Star Wars" są bardziej ograniczone, niż

się to powszechnie sądzi System, który możnaby uruchomić w latach 1990-tych miałby bronić przed przypadkowo wystrzelonymi rakietami balistycznymi lub przed atakami ze strony małych państw Ale jego główna racja bytu to to, że taki system skomplikowałby obliczenia sowieckich strategów i Moskwa nie mogłaby mieć pewności, że wszystkie wystrzelone przez nią rakiety rzeczywiście zniszczyły amerykańskie cele wojskowe Nie mając takiej pewności, Kreml musiałby się poważnie liczyć z natychmiastowym odwetem

Natomiast system "Star Wars" nie ma być przystosowany do obrony przed bombowcami lub raketami typu cruise Obecnie zdolność obronna Ameryki na wypadek ataku bombowców jest bardzo ograniczona System "Star Wars" nigdy nie byłby w stanie całkowicie zabezpieczyć wielkich skupisk ludności przed atakiem atomowym

Obroncy koncepcji "Star Wars" podkreślają jednak, że nawet ograniczona zdolność do obrony przed raketami balistycznymi (mają one olbrzymi zasięg) byłaby bardzo cenna, bo rakiety te lecą z ogromną szybkością i dlatego nadają się do pierwszego uderzenia Pełniejszą obronę możnaby zbudować dopiero w XXI stuleciu

POLACY, KTÓRYCH NIE ZNAMY

Opracował
STANISŁAW HAWRYSZKO

**Bronisław
Malinowski**
1884-1942

W ŚWIECIE MAGII I RYTUAŁU

O magii

Ludzie obawiają się czarownika nie tylko z powodu jego złych zamiarów. Boją się go również tak jak my boimy się duchów czy innych niesamowitych zjawisk. Obawiają się spotkania z nim w ciemnościach nie dlatego przede wszystkim że mógłby on uczynić jakąś szkodę, lecz dlatego że samo jego pojawienie się budzi grozę, a ponadto ma on pod swoimi rozkazami wszystkie moce i właściwości, którymi niewtajemniczeni w czarna magię nie dysponują. Jego potęga wieci towarzysza mu nocne ptaki, do tego by go ostrzec. W dowolnej chwili może stać się niewidzialny, wywołać obezwładniający strach, który u nas wiąże się z miejscami nawiedzanymi przez duchy, w sercach krajowców wywołują czarownika.

B. Malinowski, *Argonauta Zachodniego Pacyfiku*, Warszawa 1967

Bronisław Malinowski (1884-1942), będąc małym chłopcem, nie mógł uczęszczać do szkoły, ponieważ przewlekłe choroby nie pozwoliły na normalną naukę. Uczył się w domu i uzdrowiskach pod kierunkiem matki. Maturę zdał z wyróżnieniem. Studiował filozofię i matematykę. W tym czasie wiele podróżował: Europa, Bliski Wschód, Afryka, Wyspy Kanaryjskie. Podroże te rozbudziły zainteresowania etnograficzne i socjologiczne. Mając 22 lata przedłożył pracę doktorską pt. "O zasadzie ekonomii myślenia". Studiował w Lipsku, skąd jednak wyjechał do Londynu, gdzie objął posadę lektora przedmiotów specjalnych w School of Economics.

Dzięki niezwyklej osobowości, interesującym poglądom i głębokiej wiedzy stał się wielce popularnym wykładowcą. W tym czasie wydaje pracę "Rodzina u australijskich tubylców" i publikuje szereg opracowań naukowych.

Współpracując z Polską Akademią Umiejętności, wydaje dwie następne prace socjologiczne: "Plemienne związki męczyzn w Australii" i "Stosunek wierzeń pierwotnych do form organizacji społecznej". Zainteresowania młodego badacza koncentrują się wokół kultury społecznej ludów pierwotnych.

I gdy w 1914 roku uniwersytet londyński proponuje Mu podróż do krajów zachodniego Pacyfiku, to Br. Malinowski z chęcią propozycję przyjmuje i wyjeżdża na spotkanie z egzotyczną przygodą z Stanisławem Ignacym Witkiewiczem, kolegą z lat szkolnych.

Docierają do Nowej Gwinyi. W Europie wybucha I wojna światowa.

Witkiewicz powraca do kraju. Malinowski z pasją naukowca prowadzi badania wśród tubylczej społeczności. Zbiera i opisuje ich zwyczaje, wierzenia, mity, zaklęcia, obrzędy magiczne, narzędzia pracy, stosunki plemienne i język - znaki komunikacji społecznej.

Efektom tych badań jest dzieło "Argonauta Zachodniego Pacyfiku" - żywy i barwny obraz życia pierwotnych plemion - swiata, basni, magii, egzotycznej, tajemniczej kultury duchowej i rytualnej.

Po siedmiu latach pobytu na wyspach Oceanii, powraca do Londynu,

obejmując katedrę antropologii społecznej, z tytułem profesora na londyńskim uniwersytecie. Wydaje szereg prac naukowych o podstawowym znaczeniu w zakresie badań nad kulturą społeczną, a wśród nich "Ogrody koralowe i ich magia" oraz "Życie seksualne dzikich", które stanowią fundamentalny wkład w światową naukę antropologiczną.

Młody badacz staje się sławny. Otrzymuje szereg zaproszeń na wykłady. Prowadzi seminaria i wykłady w USA, Francji, Włoszech i Danii, a w 1936 roku uniwersytet harwardzki nadaje Mu tytuł honoris causa.

Druga wojna nie przerywa intensywnej pracy młodego naukowca - wyklada na Uniwersytecie w Yale i prowadzi dalsze badania etnograficzne. Między innymi, udaje się do Meksyku w celu zbadania życia Indian meksykańskich. Niedługo po tej wyprawie wydaje pracę poświęconą wymianie handlowej wśród szczepów indyjskich.

To była, niestety, ostatnia Jego praca za życia. Umiera w 1942 roku. Wyrazem myśli o Polsce był, powstały z Jego inicjatywy, Polski Instytut Nauk i Sztuk w Nowym Jorku, żywo żyjący do dziś. Po śmierci wydano "Szkice z teorii kultury", "Naukowa teoria kultury", "Wolności i cywilizacja", fragmenty dzienników i inne prace.

Dorobek naukowy ukształtowanie i wzbogacenie metod badawczych takich nauk jak folklorystyka, etnografia, socjologia, religioznawstwo i teoria kultury.

POGLĄDY

Teorie Bronisława Malinowskiego zakładały, że człowiek jako istota biologiczna, dąży do zaspokojenia potrzeb podstawowych. Działalność człowieka, w tym właśnie kierunku, powoduje rozwój wyższych form życia - myślenie, normy moralne, prawne itp. - tworzące układy społeczne, realizujące z kolei potrzeby podstawowe.

Całością tych systemów składa się na kulturę społeczną. I w ten sposób powstała rodzina, rod, grupy lokalne, zrzeszenia zawodowe itp. Badania elementowe, tak szeroko rozumianej kultury, prowadzą do odkrycia prawd

o istocie najbardziej skomplikowanej jaką jest człowiek.

W badaniach i pracach Br. Malinowskiego znalazły więc miejsce wszelkie formy ludzkiej działalności: gospodarka, wymiana handlowa, stosunki pokrewieństwa, prawo, normy moralne, magia, religia, język, znaki i rytuały - elementy aktywności fizycznej, myślowej i emocjonalnej.

MAGIA, według rozważań Malinowskiego, ma przede wszystkim znaczenie praktyczne - ma przynieść określoną korzyść - uwolnić od choroby, dostarczyć pożywienie, zjednać przyrodę i człowieka, odpędzić zło, przywołać katastrofę.

RELIGIA służy rozładowaniu momentów kryzysowych, jest odpowiedzią na pytania wobec których człowiek jest bezradny, związana jest z wiarą i niezapewnia doraźnych korzyści - funkcjonuje w sferze duchowej - przynosząc ukojenie w cierpieniu.

JĘZYK jest działaniem społecznym.

LISTY

Szanowni Państwo,

Artykuł Wacława Iwaniuka "O święta naiwności" skłonił mnie do napisania tego listu. A szczególnie sformułowanie o zanuszeniu się w "dolarowym śnie" i o wyższości Ewy Demarczyk nad tymże dolarowym snem.

Piszę więc do Państwa, by wtrącić dwa grosze do tej dyskusji. Nawet nie trzy grosze. Ale według mnie w dyskusji między Tygodnikiem Powszechnym, Echem Tygodnia i Wacławem Iwaniukiem tylko jedna postawa filozoficzna jest reprezentowana: kolektywizm.

Ja reprezentuję więc obiektywizm i jego polityczny wyraz - kapitalizm. Kapitalizm nie potrzebuje obrony pragmatycznej, jaką często prezentuje Echo Tygodnia. Wyższość kapitalizmu nie polega na lepszej i większej produkcji. W istocie, gdyby nawet istniało państwo kapitalistyczne a biedne, życie w nim byłoby szczęśliwsze niż w państwie socjalistycznym a bogatym. Wyższość kapitalizmu jest natury moralnej.

Deklaracja Niepodległości Stanów Zjednoczonych głosi, że każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i poszukiwania szczęścia. Szczęścia. Nie pomocy społecznej. Poszukiwania szczęścia na własną rękę. Bo innego szczęścia nie ma.

Kolektywisci polityczni i religijni wmawiają nam, że moralność wymaga nieustannych poświęceń dla wyższych celów. Ale te wyższe cele zawsze sprowadzają się do ich potrzeb, ukrytych pod dumnymi hasłami.

Kapitalizm jest realnym wyrazem indywidualizmu, zaprzeczającemu okrutnym altruistycznym mitom kolektywistów. Kapitalizm jest systemem społecznym, w którym ludzie żyją ze sobą na zasadzie dobrowolnej wymiany dóbr i usług, a każdy z nich, na własną rękę, poszukuje szczęścia. Kapitalizm jest społecznym wyrazem filozoficznego przekonania o najwyższej wartości racjonalnego poznania świata.

"Dolarowy sen" Wacława Iwaniuka to sen ludzi jak Henry Ford, Thomas Edison, Dale Carnegie, J.P. Morgan. Ludzi, którzy w ciągu jednego stulecia zbudowali kraj, o którym marzy dziś większość ludzi na świecie.

Dolar jest walutą wolnego kraju, walutą wolnego handlu i wolnego umysłu.

Muzyka Ewy Demarczyk jest wyrazem ucieczki od koszmaru rzeczywistości so-

wytwarzającym określone więzi między ludźmi. Człowiek mówi z określonej potrzeby - zdobycia pożywienia, przekazania doświadczeń, wyrażenia emocji.

Całościowe ujęcie kultury przez polskiego uczonego dało początek nowej interpretacji zachowań ludzi zwanych funkcjonalizmem.

Metodologia badań nad kulturą społeczną - bezpośrednie poznanie faktów, wyprawy terenowe i środowiskowe, żywy kontakt z plemionami, poprzez udział w ich obyczajach, zwyczajach, rytuałach, poznanie języka - umożliwiło dotarcie do świata myśli i wrażeń pierwotnego człowieka.

Dokonania te uchylily rąbek tajemnicy nad zagadką - kim jest człowiek?

To był pionierski krok, otwierający współczesnym naukom, drogę do poznania prawdy o nas samych. Bowiem, jak pisze Malinowski: "kultura była i jest jedna i niepodzielna. Dzisiaj obejmuje całą ludzkość".

cializmu. Muzyka Ewy Demarczyk nie tworzy wolności.

W obecnej dyskusji wśród polskich intelektualistów brak jest jakiegokolwiek głosu w obronie kapitalizmu. Piotr Wierzbicki i Stefan Kisielewski, choć stanowią ewenement, nie widzą racji moralnej po stronie wolności.

Losy Polski, ale i losy całego świata zależą od tego, czy nasi współczesni filozofowie tę rację moralną zechcą przynajmniej rozpatrzyć.

Z poważaniem
dr KRZYSZTOF OSTASZEWSKI
Louisville

Szanowni Państwo!

Jestem lekarzem i przebywałem tu od lutego 1986 r. prowadząc badania naukowe teoretyczne.

Bardzo już tęsknimy do Kraju i nie wyobrażamy sobie życia poza jego granicami. Czujemy się tam bardzo potrzebni. Doceniamy rolę jaką odgrywa bądź może odegrać Polonia za granicą, ale nas bardzo smuci, że tak wielu ludzi, niestety młodych, zdolnych i wykształconych, emigruje, najczęściej jednak dla stworzenia sobie lepszych warunków ekonomicznych. Polonia może nam wprawdzie wiele pomóc, ale o losach Kraju decydujemy my, żyjący w jego granicach, gdzie żyje się bardzo trudno, chociaż jednocześnie bardzo ciekawie. Niepomysłna jest ta masowa ucieczka z Kraju. Nieprzyjemnie odebrałem zachętę Waszego pisma, aby jak najwięcej ludzi emigrowało z Polski. A kto wówczas pozostanie? Oscienni przyjaciele chętnie by nas skolonizowali. Obecna Polska to nie jest wyłącznie kraj kryzysu, deprawacji, zakłamania, konformizmu, cwaniactwa, w co chciałaby nas zepchnąć nasza władza polityczna będąca ekspozyturą Moskwy. Obecna Polska to także kraj światowego społeczeństwa organizującego się niezależnie od władzy, rozwijającego podziemne lub nieoficjalne, chociaż jawne życie kulturalne, to Kraj b. wielu niezależnych inicjatyw, to Kraj, w którym nie brak również wspaniałej młodzieży, w którym nie brak także wysoko kwalifikowanych specjalistów i ludzi nauki, pracujących w bardzo trudnych warunkach. To wreszcie Kraj wielu prostych ludzi, wykonujących bardzo "szeregowo" prace, bardzo potrzebne społeczeństwu.

Jest nam tu w Ameryce w zasadzie bardzo dobrze, ale liczymy już dni do powrotu.

Nie namawiajcie Polaków do emigracji z Kraju!

Przesyłam serdeczne pozdrowienia. Bardzo serdecznie dziękuję za przysyłanie "Echa Tygodnia".

Stanisław L. Rochester

Kolorowe kartki

Echo Tygodnia cieszy się dużą popularnością wśród czytelników i to nie tylko wśród nowo przyjezdnych. Jest ono jednym z ośmiu aktualnie wychodzących regularnych wydawnictw w języku polskim w Toronto, jednym ze stu pięćdziesięciu drukowanych dzienników, tygodników, czy miesięczników w Kanadzie przeznaczonych dla grup etnicznych.

Grupa etniczna to pojęcie do tej pory nie całkiem sprecyzowane. Trudno jest nakreślić jej wyraźne granice, tak że często używa się tego terminu umownie. Z pewnością należą do niej ludzie, którzy nie urodzili się w Kanadzie i dla których język angielski (lub francuski) jest językiem, który nigdy nie odda wszelkich subtelności tego, co chce się przekazać tak, jak to można zrobić w języku ojczystym.

Do grupy etnicznej należą ludzie, którzy przybyli tutaj z bagażem kulturowym różniącym się od tego, który cechuje Kanadyjczyków wychowanych w tradycji anglosaskiej. Determinuje on nasze zapotrzebowania, punkt widzenia na życie oraz poczucie wartości i miejsca w społeczeństwie.

Wyrwani z naturalnego kontekstu, podlegamy procesowi adaptacji do życia w innych, czasami diametralnie różnych warunkach od tych w kraju pochodzenia. Ten przejściowy okres dostosowywania się trwa kilka, czy kilkanaście lat i praktycznie nigdy się nie kończy, niezależnie od uzyskanej biegłości w angielskim, czy sukcesach zawodowych. Inaczej niż urodzone, czy wychowane tutaj nasze dzieci, będziemy zawsze czuli się trochę obco, łączyć do ludzi mówiących tym samym językiem, chodząc do kościoła, w którym kazania są dla nas w pełni zrozumiałe, uczęszczając na występy artystów z Polski i sięgając po polskojęzyczne pismo. A równocześnie - mieszkając tu, pracując, obrabując w dobrą materiałnie, płacąc podatki, biorąc udział w wyborach, uczestnicząc w życiu tego kraju, przyczyniamy się do jego rozwoju, tworzymy coś bardzo specyficznego, co nazwane zostało już dawno Kanadą, choć termin ten w odniesieniu do wielokulturowego narodu jest wyłącznie kompromisem, uznaniem status quo.

Toteż - niezależnie od tego, jak bardzo czujemy się Polakami - w wyniku kulturowej ewolucji stajemy się - a w wyniku polityki tego kraju jesteśmy - Kanadyjczykami. Widac to w konfrontacji z tymi, którzy przybyli tu po nas, widac w czasie wizyty w Kraju - jesteśmy już trochę inni.

Ale mimo codzienności, która nie daje nam czasu na rozpamiętywanie, na pisanie listów do rodziny, czy przyjaciół, na wspólne działania na rzecz naszych rodaków w Polsce, ciągnie nas do słowa pisanego w ojczystym języku i do gazet po polsku, które spełniają kilka potrzebnych funkcji w naszym życiu.

Mozna rozróżnić parę etapów w życiu emigranta oraz ich odzwierciedlenie w czasopiśmie etnicznych. Na początku jest to jedyne źródło informacji ze względu na brak znajomości języka oficjalnego - równocześnie gazety etniczne dostarczają porad, mających ułatwić emigrantowi zrozumienie inności struktury administracyjnej, prawodawstwa, zwyczajów i w ogóle podstawowych zasad życia w nowym kraju.

Z upływem czasu, taki nowy Kanadyjczyk przestaje polegać tylko na gazecie w języku ojczystym jeśli chodzi o wiadomości ze świata i porady praktyczne. Te pierwsze uzyskuje z telewizji i anglojęzycznych gazet, te drugie nie są mu potrzebne, bo wie już jak sobie dawać radę na codzienność. Coraz mniej interesują go też detaliczne informacje z Kraju, który staje

się dlań coraz bardziej odległy i nierealny. Czując jednak nadal silną więź ze wspomnieniami, sentyment do swej młodości i osób z nią związanych, nadal będzie sięgać po gazetę, szukając potwierdzenia swojej tożsamości, to znaczy Kanadyjczyka - z Polski. Toteż z przyjemnością szukać tam będzie artykułów na temat sukcesów swych rodaków, zarówno w Kraju, jak i poza jego granicami, rozrywki, możliwości relaksu i zbliżonego punktu widzenia na sprawy kanadyjskie do własnego.

I właśnie dziennikarz musi spełniać tę rolę pośrednika między starą a nową rzeczywistością, odgadywać potrzeby czytelnicze i dostosowywać profil pisma do zmieniających się oczekiwań. Musi stać się katalizatorem, ułatwiającym ten proces akulturacji.

Jest rzeczą ciekawą, że niewielu stonkowo dziennikarzy z prawdziwego zdarzenia decyduje się na stały wyjazd i szukanie lepszych warunków życia poza swoim obszarem językowym. Jest to uzasadnione przede wszystkim świadomością małych szans uprawiania swego zawodu za granicą, ponieważ nawet dobra znajomość angielskiego nie wystarczy, by konkurować z dziennikarzami, dla których jest to język własny (choć zdarzają się chwalebne wyjątki). Wprawdzie w nowej fali emigrantów z Polski znalazło się kilkudziesięciu dziennikarzy, prawie wszyscy z nich musieli się przekwalifikować, bo muszą z czegoś żyć.

Istniejące czasopisma nie mogą im zagwarantować etatów, a wszyscy ci, którzy utrzymują się z dziennikarstwa w polonijnych środkach przekazu to ludzie, którzy się tym zajmują niezawodowo, to znaczy nie mają za sobą dziennikarskich studiów. Owszem, jest wśród nich coraz więcej osób z wykształceniem wyższym, potrafiać pisać lepiej czy gorzej, ale dziennikarzami stali się bardziej z przypadku i konieczności życiowej, czy ewentualnie powołania, niż z powodu specjalistycznych studiów i kariery po swojej linii.

To samo można powiedzieć w zasadzie i o innych ludziach parających się dziennikarstwem w innych grupach etnicznych. W przeważającej większości są to osoby, które czuły zapotrzebowanie na słowo pisane, miały poczucie odpowie-

dzialności i chęć niesienia pomocy swym rodakom i wypełniali tę lukę, zakładając i prowadząc własne gazety. Motywowali się także jakimś ambicjami literackimi, politycznymi czy chęcią zdobycia popularności. Ponieważ krąg ich czytelników jest proporcjonalnie mały i rozproszony w porównaniu do tych, którzy czytają po angielsku czy francusku, decyduje on także o tym, czy gazeta przetrwa, czy upadnie, czy usunie z rynku mniej pożyteczny konkurenta.

Dlatego też etniczny rynek wydawniczy jest dynamiczny, zmienny i te pisma potrafią przetrwać, które najlepiej dostosują się do gustów czytelnika, oraz te, które są subwencjonowane albo przez dużą organizację, albo towarzystwa handlowe.

Za tymi kartkami gazet stoją dziennikarze (z powołania czy przypadku - nieważne). Są to też ludzie, ze swymi troskami, zmartwieniami i koniecznością wiązania końca z końcem. Czując się trochę na marginesie, etniczni dziennikarze stworzyli dziesięć lat temu własne stowarzyszenie, mające na celu pogłębić ich umiejętności, wymieniać informacje i dać szansę wpływania na stosunek rządu wobec grup etnicznych, nie mówiąc już o potrzebach towarzyskich, czy poczuciu wspólnoty profesjonalnej.

Takie stowarzyszenie, które nazwało się Kanadyjskim Klubem Dziennikarzy Etnicznych zawiązało się w 1977 roku i liczy dzisiaj około 210 członków, wywodzących się nie tylko z prasy, ale także z radia (ponad 150 programów w Kanadzie) oraz telewizji (110 odrębnych audycji). W 1982 r. zmieniono statut i nazwę Klubu po to, by również reprezentował pisarzy i poetów etnicznych.

Klub - jak sama nazwa wskazuje - jest okazją do spotkań w sympatycznej atmosferze Torontonskiego Klubu Dziennikarzy, słuchania prelekcji i odczytów oraz uczestniczenia w dyskusjach, na które zapraszane są różne osobistości ze świata polityki, nauki i kultury. Poza regularnymi zebraniem w każdy pierwszy czwartek miesiąca, Klub organizuje także bankiet z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz dwie dodatkowe imprezy wieczór poświęcony etnicznej literaturze oraz

rozdaniu nagród za osiągnięcia na polu dziennikarstwa (Echo było jednym z laureatów).

Aktywniejsi członkowie uczestniczą również w konferencjach prasowych, wernisazach, wycieczkach (łącznie z doroczną tygodniową wyprawą po Ontario, organizowaną przez Ministerstwo Turystyki Ontario). Te specjalne "przywileje" mają na celu umożliwić im przekazanie relacji z tych wydarzeń w swych środkach przekazu.

Na dziesięciolecie istnienia, Klub wydał album pt "Mosaic In Media" dokumentujący swą działalność. Znalazło się tam podsumowanie tych dziesięciu lat w postaci artykułów oraz zdjęć, jak również wybór tekstów opublikowanych przez członków w etnicznych pismach, z którymi są związani.

Maciej SYROKOMLA

W tym roku polską laureatką na dziennikarskim polu była Elżbieta Wolska, za program telewizyjny "Polonia Review" wyświetlany w dzielnicy Toronto Parkdale (przy red.)

KOMUNIKAT

Klub polskich seniorów **Trillium**, mieszczący się w Domu SPK, przy 206 Beverley Street w Toronto, zaprasza wszystkich seniorów-Polaków, ich przyjaciół i znajomych - ludzi często zagubionych, samotnych lub opuszczonych do zapisywania się na stałych członków Klubu i następnie do brania czynnego udziału w naszym życiu i działalności rozrywkowej.

Klub nasz posiada bardzo bogaty program działań. Mamy spotkania towarzyskie, gry, jak np. bingo, bilard, szachy, brydz, warcaby, domino. Mamy muzykę klasyczną i taneczną z płyt i taśm. Organizujemy odczyty naukowe i na różne inne tematy, urozmaicone wyświetlanie przezroczycy. Urządzamy wycieczki. Podajemy lekkie posiłki.

Spotkania nasze odbywają się dwa razy w miesiącu w srody, w godzinach 1:00 - 5:00 po południu w pierwszym i trzecim tygodniu.

KOMITET

JANUSZ PIETRUS

WOODY ALLEN - najinteligentniejszy błazen XX wieku

sparza mu większej "sławy" Publiczność była zachwycona tym filmem, co już na dobre otworzyło przed Allenem gabinety hollywoodzkich producentów. Od tej pory może on właściwie robić wszystko co zechce i oczywiście skwapliwie wykorzystuje tę szansę. W regularnych odstępach jednego roku, kinoman ma okazję sprawdzić jakież to pomysły drzemią w głowie Woody Allena. Czasem więc jest to klasyczna burleska ("Bananas"), czasem filmowy zbiór skeczów ("Everything You Always Wanted To Know About Sex But Were Afraid To Ask"), a jeszcze kiedy indziej komiczny science-fiction ("Sleeper").

Allen sięga też z upodobaniem do literackiej parodi ("Love and Death" ma mnóstwo odniesień do "Wojny i pokoju"), nie stroni także od autobiograficznych wynurzeń. Takim właśnie - pełnym osobistych wtęretów i wywodów - był film "Annie Hall", bodaj najlepsze (a w każdym razie najslawniejsze - 3 Oscary 1977 roku, w tym m.in. Best Picture i Best Director) dzieło Woody Allena. Choć cała ta historia dziwnego związku pomiędzy intelektualistą i głupią gęsią jest niewątpliwie zabawna, odnajdujemy w niej również wątek dramatyczny, rzekłbym - tragikomiczny.

Wkrótce potem, Allen przekonuje wszystkich, że nie tylko potrafi rozśmieszać - realizuje "Interiors", film utrzymany w stylu wielkiego Bergmana, gdzie mówi się o przejmującej prawdzie ludzkich wnętrz, o wewnętrznych dramatach.

Tak naprawdę jednak, Woody Allen jest przede wszystkim geniuszem komedii, i to w dodatku komedii niegłupiej, często także nietawnej, bo przecież traktującej o egzystencjalnych rozterkach człowieka, o jego samotności, wyobcowaniu. Allen, w przeciwieństwie do wielu wielkich komików, którzy wzbudzali śmiech poprzez okoliczności bądź sytuacje w jakich się znaleźli, śmieje się głównie z siebie. Jego komizm wywodzi się nie z burleski, lecz ze słownego humoru żydowskiego zabarwionego autoironią. Allen - syn żydowskich imigrantów - broni się w ten sposób przed obcym otoczeniem, śmiech spełnia tutaj funkcję terapeutyczną, rozładowuje napięcie powstałe wskutek zeknięcia z nową tradycją, kulturą. Woody wierzy przy tym, iż jest to metoda uniwersalna, tak jak uniwersalny jest jego humor - można ją odnieść do każdego zagubionego imigranta, bez względu na to czy jest on Żydem, Grekiem, Włochem czy Polakiem.

Allen Stewart Konigsberg wymyślił kiedyś zabawną historię idylli między Franzem Kafką a Doris Day. Ludziom ogromnie się to spodobało i od tej pory nie musiał on martwić się jak wiązać koniec z koncem. Za jedyne 25 dolarów tygodniowo Konigsberg co i rusz wysyłał w świat swoje teksty, które były potem wykorzystywane m.in. przez Boba Hope i Pata Boone.

O tamtych czasach Woody Allen, bo o nim tu właśnie mowa, wspomina dzisiaj z nostalgią "Sądziłem wówczas, że jestem w samym sercu show-businessu, a tak naprawdę byłem w jego tyłku".

Wyglądało na to, iż ten brzydki, niepozorny człowieczek skazany jest na pozostawanie w cieniu innych - nie miał

przecież atrybutów hollywoodzkiego gwiazdora, ani też nie grzeszył nadmiarem przebojowości. Na szczęście jednak Allen umiał wspaniale pisać, co w Hollywood nie mogło być niezauważone, bo akurat wtedy - na początku lat sześćdziesiątych - odczuwano się tam brak dobrych scenarzystów. Pierwszą osobą, która właściwie oceniła talent Allena była aktorka Shirley MacLaine, to za jej protekcją Woody'emu powierzono scenariusz filmu "What's New, Pussycat". Ta obyczajowa komedia z udziałem znakomitych aktorów, m.in. Petera Sellersa, Petera O'Toole oraz Romy Schneider, okazała się przebojem kasowym, no a dla Allena stanowiła początek ciągle jeszcze nie zakończonej passy sukcesów.

Jakkolwiek do wszelkich opowieści utrzymanych w stylu "a la Kopciuszek" podchodzę z dużą rezerwą, tej akurat - dotyczącej Woody Allena - dałbym jednak wiarę. Otóż po wylansowaniu "What's New, Pussycat?", Woody otrzymał dziesiątki propozycji zarówno napisania scenariusza, jak i gry w filmie. Niczym w klasycznym Disney'a, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, szpetny fajtlapa z parkoiku w Greenwich Village stał się centralną postacią Piątej Alei. Wybaczone mu naturalnie to, iż był krotkowidzem, że nosił rogowe okulary i fatalnie skrojone ubrania, zapomniano o jego strasznym guscie przejawiającym się w noszeniu

koszul w kratkę nowojorskim dyktatorem mody wydawało się to teraz szczytem elegancji.

Allen, jak już się rzekło, jest człowiekiem nadzwyczaj bystrym, więc nie dziwi dzisiaj sposób w jaki zdyskontował swój udany debiut. Kluczem do wszystkiego miała być dla niego niezależność, którą w Hollywood można tylko kupić. Woody skrupulatnie wylczył, że honorarium z "Pussycat" połączone z gazami za występy na Broadway'u, wystarczą na zrobienie samodzielnego filmu, realizuje zatem wyborną komedię "Take the Money and Run" (1970), w której także gra główną rolę.

To tutaj odkrywa Woody Allen formułę swojego humoru: swoistą cinema-verite komedii. Zasada się ona, z grubsza rzecz biorąc, na podpatrywaniu i inteligentnym parodiowaniu ludzi. Życie - zdaje się twierdzić Allen - to gra przypadków, którą nie bardzo wiadomo jak kontrolować. W każdym razie nie wiedzą tego bohaterowie filmów Allena, a scisłej on sam, najczęściej odtwarzający te role. W "Take the Money and Run" niejaki Virgil Starkwell pomimo, iż jest wyjątkową ofermą, uchodzi za bardzo groźnego gangstera, a każdy pech (kradnąc z automatu gumę do zucia nie może wyjąć ręki z uchwytu, kradnąc gazety kradnie makulaturę, itp.), zamiast szwerców przu-

Naturalnie można się spierać, na ile podobna generalizacja pachnie przesadą. Faktem jest, iż filmy Woody Allena niezmiennie przyciągają uwagę widzów i krytyków filmowych. O tych ostatnich zresztą, Woody nie ma najlepszego zdania, czemu daje wyraz przy każdej sposobności (m.in. ostantacyjnie rezygnuje z ceremonii wręczania Oskarów).

Allen bynajmniej nie zwalnia tempa swojej twórczej pracy. Niezależnie od kręcenia filmów, pisze także książki (szczególnie polecam "Aby raz wreszcie skończyć z całą kulturą"), publikuje w "New Yorker" humoreski, wystawia rokrocznie parę sztuk na Broadway'u, udziela szorstkich wywiadów, a ostatnio stanął na czele komitetu zwalczającego kolorowanie hollywoodzkich klasyków.

Należę do wielbicieli talentu Woody Allena i to niekoniecznie dlatego, że dzisiaj wypada się nim zachwycać. Przedostał się film tego wspaniałego twórcy - "Hannah and Her Sisters" (ostatnim był "Radio Days") oglądałem w towarzystwie swej 8-letniej córki i szczerze mówiąc nie przypuszczałem, że dotrwa na nim do końca. Tymczasem dziecko, wydawało się być ogromnie zachwycone, co znaczy mniej więcej tyle, iż Woody Allen będzie teraz hołubiony przez całą rodzinę.

wykład
**Dr Andrzeja
JAROSZYŃSKIEGO**

Dyrektora Szkoły Letniej języka i kultury polskiej przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, pod tytułem

FILM POLSKI po 1981 r.

w dolnej sali Credit Union, 220 Roncesvalles Ave, w piątek 5 czerwca o godz 7 30 wieczorem

Wstęp \$3 - Dochód przeznaczony na Fundusz Kolegium Jana Pawła II

W poniedziałek tego tygodnia, po raz pierwszy popłynęły w eter słowa audycji "Kalejdoskop". Z tej okazji rozmawiamy z redaktorami programu Małgorzatą i Pawłem Jedlewskimi.

RADIO JAK NALEŻY! KALEJDOSKOP

Grazyna Farmus A cóż to za nowy twór polonijny? Och, uchylcie rąbka tajemnicy Co to będzie, jaki macie program?

Małgorzata i Paweł Jedlewscy Trudno jest mówić o programie, który jeszcze nie zaczął "zdawać" egzaminu przed publicznością. Na pewno chcielibyśmy wyjść na przeciw potrzebom i oczekiwaniom słuchaczy, aczkolwiek zdajemy sobie sprawę z tego, że są one wielce zróżnicowane - przeto chcielibyśmy, aby i nasz program był jak najbardziej różnorodny.

G F Mieszanka niby to przypadkowa? Toż to kalejdoskop!

MPJ Dlatego też nazwa jest właśnie taka kalejdoskop - no bo w życiu jest przecież jak w kalejdoskopie.

G F Czy szkiełka w kalejdoskopie ustawia się w linię polityczną?

MPJ Jeśli chodzi o sprawy polityczne, to będziemy starać się przekazywać rzetelną informację. Nie będzie to jednak program ściśle polityczny - raczej publicystyka kulturalna.

G F Powiało nam salonami. Czyżby znów polityka w odwrocie?

MPJ Sa to tzw warunki obiektywne. Tu nie ma cenzury, ale spróbuj być "necenzuralny", a odetną ci drucik od anteny. Stacja radiowa nie jest naszą własnością.

G F Nie zastawiajcie się właścicielami. Proszę się odstąpić.

MPJ Poł godziny to bardzo mało by układać zbyt ambitne plany. Chcemy by był dynamiczny i w miarę aktualny. Procz informacji i komentarzy, będzie muzyka nowa i dawna "evergreen", historia i historia kabaretu. Naszym celem jest dotrzeć do każdego bez względu na płeć, wiek, czy inne tego rodzaju przeszkody. Tym, którzy stosunkowo niedawno przyjechali z Polski, pragniemy uzupełnić brak tego co lubili przed rozpoczęciem nowego życia w Kanadzie.

G F Tęsknimy tu, oj tęsknimy, za dobrym radiem. Najbardziej tym szalonym - w wydaniu Fedorowicza. Gdzie nasz ideał?

MPJ Raczej byłby bliższy Programowi III, czyli tzw. trojce. Były tam dobre teksty, dobra muzyka - może i nam się uda.

G F Macie już sygnał na antenie?

MPJ. Za sygnał wywoławczy obraliśmy sobie "kurant" z 3 aktu opery "Straszny Dwór" Stanisława Moniuszki. Bo ta narodowa opera jest nieśmiertelna i wszystkie pokolenia raczej ją znają.

G F Toscie wymyślił. A samo radio to kto wymyślił?

MPJ My nie jesteśmy organizatorami radia - jesteśmy najętymi wyrobnikami.

G F Wyrobownicy! Kto naszym "krwio-pijcą?"

MPJ Kto za tym stoi? Grupa szalonych, którzy od ust sobie odejmując rzucili pieniądze na stol i postanowili urzeczywistnić swoje marzenia. Jako organizacja nazywają się PCAG. Oni pozwolili nam się narodzić.

A to czy będziemy żyć - to już zależy od tego co rządzi światem, czyli od pieniądza i naszych słuchaczy.

G F Jako wasza słuchaczka, przyszły ogłoszeniodawca, życzę Wam powodzenia. Ostro do roboty.

Paweł i Małgorzata Jedlewscy Paweł jest redaktorem zatrudnionym w Głosie Polskim, Małgorzata pisywała do pism polonijnych od lat. W kraju, przed wyjazdem, pracowali w telewizji.

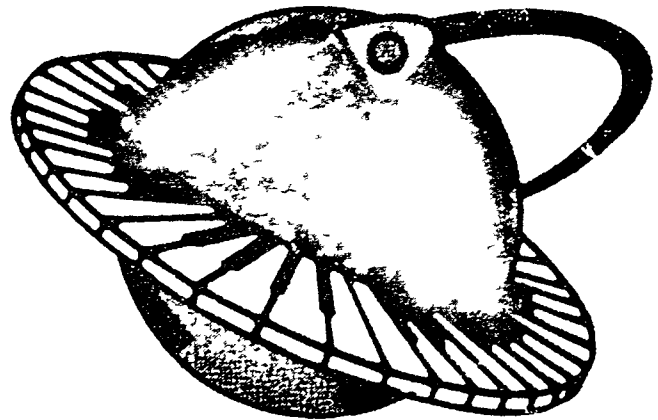
CEGIELKI "POLONIA SOLIDARNA" Przed kilkoma tygodniami **PIGUŁKI** już o nich pisały. Wiemy, że przeznaczone są na popieranie niezależnej działalności w Polsce. Dzisiaj kilka dalszych faktów. **GDZIE MOZNA KUPIC CEGIELKI?** Jak dotychczas w biurze PCAG i podczas Mszy św. za Ojczyznę. PCAG może je wysłać na zamówienie listownie, o ile zamawiający załączy czek lub money order. W najbliższej przyszłości planowane jest utworzenie sieci dystrybutorów, u których można będzie cegielki kupować. Poprzednio wspomnieliśmy, że "banknoty" cegiełek znacznie ułatwiają prowadzenie rozliczeń z zebranych funduszy. Czy są one zatem tylko formą dowodu wpłaty? **NIE TYLKO**, bowiem zakupione cegielki, to jak gdyby obligacje, które przynoszą "dywidendy" po uzbieraniu cegiełek na sumę \$100-, otrzymuje się \$25 zwrotu. Można zatem połączyć miłe z pożytecznym, złożyc datki na **POLONIĘ SOLIDARNĄ**, a jed-

nocześnie ofiarować komus zakupione cegielki jako prezent. Obdarowany otrzyma należną mu premię w wysokości 25% nominalnej wartości cegiełek.

Pomoc moralna i materialna dla opozycji w Polsce jest jednym z najważniejszych obowiązków Polonii. Przypominamy, że ostatnio wagę tego podkreślił Leszek Moczulski w swoim przemówieniu. Działacze w kraju i na emigracji są pod tym względem jednomyślni. Pamiętajmy, że w Polsce około miliona osób płaci składki członkowskie Solidarności, mimo że płacenie i zbieranie składek jest połączone z dużym ryzykiem. **KUPUJĄC CEGIELKI POLONIA SOLIDARNA POPIERASZ IDEĘ NIEPODLEGŁOŚCIOWĄ I SPEŁNIASZ SWOJ OBOWIĄZEK WOBEC POLSKI**

KONFERENCJA ORGANIZACJI PRO-SOLIDARNOSCIOWYCH W ubiegłą sobotę i niedzielę sala posiedzeń Rady Miejskiej w Ratuszu torontonskim gościła delegatów z całego świata. Otwarcie konferencji stworzyło dla licznie przybyłych polityków okazję do przemówień. Witając delegatów wyrazili swoje poparcie nie tylko dla Solidarności, ale i dla sprawy wolności i niepodległości Polski. Przy okazji dostało się także roznym "peacenikom" nawołującym do jednostronnego rozbrojenia, a finansowanym przez wiadomo kogo. Dzisiaj politycy kanadyjscy wiedzą dużo więcej o sprawie Polski, zdają sobie sprawę, że nie może być pokoju bez wolności krajów ujarzmionych i wyczuwają koniunkturę do otwartego głoszenia tych poglądów. Jeszcze rok temu było to nie do pomyslenia. **OBY TAK DALEJ!**

=====
Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubisycy, tel 925-8128. Biuro PCAG, 192 Garden Ave., czynne jest we wtorki od 10 do 18. Tel 588-1659 P O Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4. Cegielki Polonia Solidarna można kupować osobiscie lub zamawiać listownie.
=====

PRZECZYTAJ ■ POWIEDZ ZNAJOMYM ■

Nowe polskie radio "KALEJDOSKOP"

Od 1 czerwca emitujemy nowy program radiowy na terenie południowego Ontario, "Kalejdoskop". Nadawany będzie w poniedziałki o godz 8 30 wieczorem i we srody o godz 8 30 wieczorem od 1 czerwca z rozgłosni AM 790.

Umowę z rozgłosnią podpisała **POLISH CANADIAN ACTION GROUP**. Redaktorami programu są **MAŁGORZATA I PAWEŁ JEDLEWSCY**.

W PROGRAMIE

● Wiadomości z kraju i ze świata ● Informacje o sprawach codziennych ● Aktualności kulturalne ● Wspomnienia ● Rocznice ● Muzyka ● Kabaret i ● Poezja

a więc
połgodzinny magazyn dla **KAZDIEGO**
Poniedziałek, środa - godz 8 30 AM 790

POPZYJ MATERIALNIE NASZA INICJATYWE PRZEKAZUJĄC CZEK LUB MONEY ORDER NA RADIO "KALEJDOSKOP" KONTO PCAG
P O Box 55, Postal Station V, 25 Richie Str. M6R 3A4

POLONIA SOLIDARNA

1 • DOLAR • 1

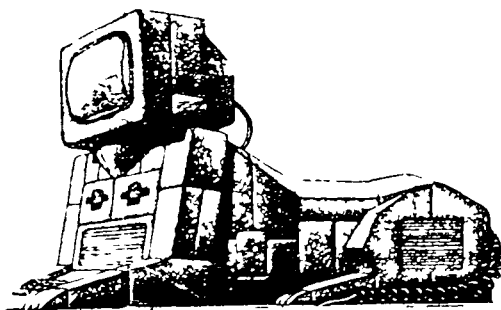
FUNDUSZ PRZEZNACZONY JEST NA WSPOMAGANIE NIEZALEŻNEJ DZIAŁALNOŚCI W POLSCE

opierając wspomaganie niezależnej działalności w Polsce proszę o przysłanie biletów Polonia Solidarna i adres

imię i nazwisko _____ Apt _____
° domu ulica _____ Kod pocz _____
tejskowosc _____ Prov _____
dnocześnie załączam cheque (lub) Money Order
sumę \$ _____

Wzrost _____
mówienie prosimy wyciąć i wysłać na adres
ECHO Tygodnia

SZTUCZNA INTELIGENCJA CO WIDZI KOMPUTER

- Część II

Poprzednim razem zakonczyłem przykładami trudności napotykanymi przez człowieka przy analizie obrazów. Na rys 1 przedstawione są dalsze przykłady tzw. podwójnych obrazów. Jeżeli rysunek głowy z lewej strony obrócimy o 180 stopni, to zamieni się ona na głowę innego osobnika o odraźającej fizjonomii. Którą z głów należy uznać za tą właściwą? Aby uniknąć dwuznaczności, komputer może w tym przypadku postąpić tak jak człowiek, i założyć, że "prawdziwe" są obrazy tylko dla jednej pozycji. Oznacza to, że nie powinien on obracać obrazu o więcej niż 45 stopni. Jednakże w przypadku figury po prawej stronie rys 1 kryterium to nie wystarczy. Wpatrując się uważnie dostrzec tam można, bądź to głowę mężczyzny, bądź to siedzącą (a może kłęczącą kobietę). Jak zatem komputer może zdecydować, która z tych dwóch interpretacji jest właściwą? I tu z pomocą przychodzi matematyka. Nie mogę się tutaj wdawać w szczegóły rachunku prawdopodobieństwa i topologii. Podam za to prosty przykład przy którym znajomość wyższej matematyki nie jest konieczna.

Od dawna już stosuje się tzw. czytniki optyczne do komputerowego rozpoznawania pisma. Koszt i algorytmy używane do analizy poszczególnych znaków wahają się znacznie, tym nie mniej stosują one zwykle jedną z dwóch podstawowych metod. W obu metodach konieczne jest zapamiętanie obrazu w pamięci komputera. Zwykle używa się do tego szeregu diod optycznych przesuwając je po danym znaku czy też wierszu (zob. rys 2). W metodzie pierwszej (zob. rys 3) do rozpoznania znaku stosuje się szablon. Obraz znaku zapamiętany w pamięci porównany zostaje kolejno do szablonów poszczególnych znaków. Szablon dający w wyniku najmniejszą ilość punktów "niezgodnych" z analizowanym znakiem uznawany jest za dany znak. W podanym przykładzie szablon cyfry 1 daje w wyniku 16 punktów "niezgodnych", szablon cyfry 2 jeden punkt, a szablon cyfry 3 sześć. Oczywiście szablon cyfry 2 jest najbardziej "zgodny" z analizowanym znakiem. Zasadniczą wadą tej metody jest zależność metody od rodzaju i wielkości czcionki.

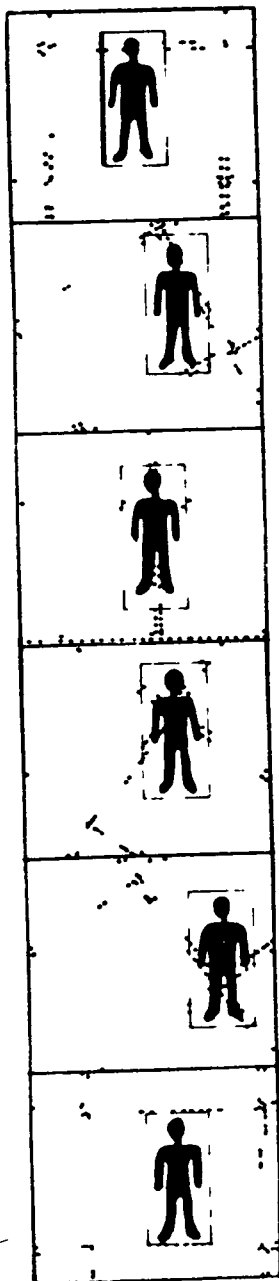
W drugiej metodzie, co prawda nieco wolniejszej, ale za to bardziej wszechstronnej, czytany znak opisuje się charakterystycznymi parametrami jak np. ilość linii poziomych, ilość linii pionowych, ilość prostych odcinków, ilość pętli, ilość zakończeń linii itp. Parametry te porównuje się z parametrami szablonów znaków. Ilustruje to rys 4. Dla uproszczenia użyto tam tylko trzech parametrów: ilość linii poziomych, ilość linii pionowych i ilość pętli. Jak widać każdej literze A, B, C, D, E, F odpowiada inny zestaw parametrów. Przykładowo litera A ma 0 linii pionowych, 1 linię poziomą i 0 pętli, litera B ma 1 linię pionową, 0 linii poziomych i dwie pętle itd.

No dobrze, powie ktoś, ale są to bardzo prymitywne figury. Co zrobić jednak

kiedy mamy do czynienia ze złożonym obiektem jak np. dom? Przede wszystkim trzeba ten obraz uprościć jak to pokazane było w poprzednim artykule na przykładzie zdjęcia lwa. Następnie podzielić trzeba ten obraz na części. Przykładowo w jednym z systemów do interpretacji rysunków architektonicznych zaprogramowanym przez J i C Cuadrado, uproszczony obraz domu (rys 5) podzielony został na szereg części. W ten sposób zidentyfikować można położenie okien, drzwi, komina, dachu itp. Mając ich położenie program analizuje poszczególne elementy np. okna, jakie ma rozmiary, jaki jest jego rodzaj (kilka podstawowych typów okien zapamiętane zostało w pamięci komputera) i ile jest tych okien na poszczególnych piętrach. Opisany tu system jest w miarę prosty. Zainteresowanych bardziej skomplikowanymi rozwiązaniami odsyłam do książki napisanej przez R. Brooks "Model Based Computer Vision" UMI Research Press.

Na zakończenie wspomnę jednak coś niecoś o zastosowaniu matematyki do analizy obrazów. Będzie to tylko oczywiście sam "czubek góry lodowej", a zainteresowanych szczegółami odsyłam do takich książek jak "Computer-Oriented Approaches to Pattern Recognition" napisanej przez W.S. Meisela, "Robot Vision" napisanej przez Alana Pugh'a czy też "Artificial Intelligence with Statistical Pattern Recognition" napisanej przez E. Patrick'a. Rys 6a przedstawia fragment pewnego obrazu (mówiąc dokładniej jest to reprezentacja fragmentu pewnej figury uzyskanej przez probkowanie). Rys 6b ilustruje jego zapis matematyczny. Gęstość punktów na każdej z osi x_1 i x_2 przypisuje się funkcję prawdopodobieństwa. Mówiąc prościej im gęściej rozłożone są punkty tym większa liczba jest do nich przyporządkowana. Mając już te liczby w programie można używać różnych operacji matematycznych do analizy i ewentualnie przekształcania danego obrazu.

Independent Computer Experts

Zawroty i drzenie głowy, budzenie się z objawami zachwiania równowagi, wzmożona pobudliwość zaburzenia psychiczne, omdlenia, stany cyklofreniczne

Objawy wyczerpania umysłowego, bóle i zawroty głowy, zaburzenia wzroku i słuchu, schorzenia tarczycy, zaburzenia psychiczne, zawały serca

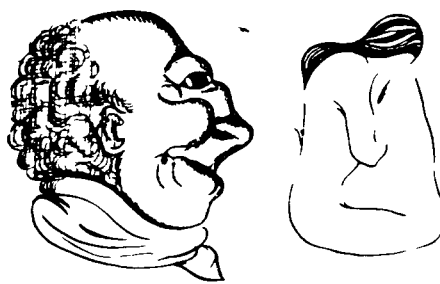
Ogólne rozprężenie procesów metabolicznych, nowotwory płuc, oskrzeli i gardła, schorzenia nerek i wątroby, nowotwory żołądka i pęcherza moczowego, zawały serca

Schorzenia jednego rodzaju, bez ogólnego zakłócenia procesów metabolicznych, nowotwory płuc, żołądka, schorzenia wątroby

Schorzenia narządów ruchu kończyn dolnych, kolan i stóp, bóle stawów z obrzękiem, zmiany patologiczne stawów, niedowład i porażenie kończyn

Brak występowania typowych objawów i chorób

Rys Rodzaj występującego schorzenia zależnie od usytuowania tapczanu na siatce geobiologicznej

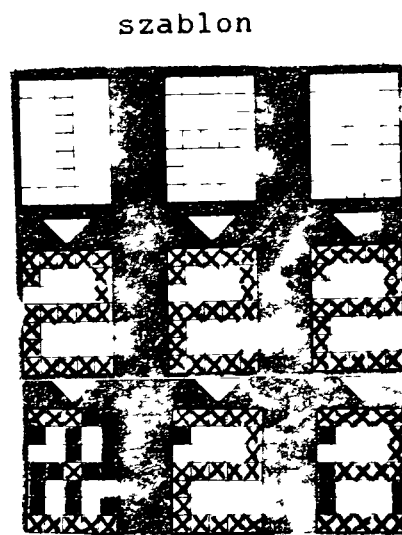

Rys 1 Podwójne figury

znak zamiana obraz

Rys 2 Zamiana znaku na jego obraz

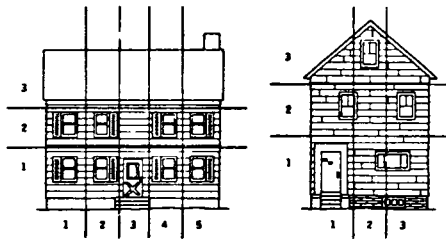
szablon

Rys 3 Porównywanie z szablonem

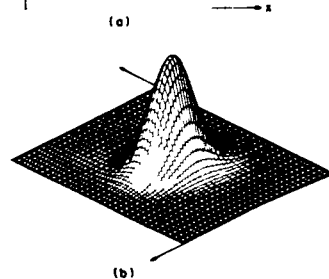
0 1 0 1 0 2 0 0 1 1 0 1 1 3 0 1 2 0

Rys 4 Porównywanie kształtów

Rys 5 Analiza domów

Rys 6 Matematyczna reprezentacja obrazu przy pomocy funkcji prawdopodobieństwa

SIATKA SZWAJCARSKA

Gdy popatrzymy na globus kuli ziemskiej lub na mapę zauważymy linie biegnące z północy na południe i ze wschodu na zachód. Są to linie umieszczone przez topografów dla dokładnego zaznaczenia położenia jeziora, góry, miasta, przebiegu rzeki. Jest to tzw. siatka geograficzna. My zajmujemy się teraz inną siatką, która nosi jeszcze wiele nazw - "Siatka geopatyczna", "siatka geobiologiczna", "ruszt geofizyczny", "ruszt szwajcarski" - nazwy te odnoszą się do tego samego zjawiska - dla ułatwienia my będziemy nazywać to - "siatką szwajcarską" od międzynarodowego zjazdu w Montreux w Szwajcarii, w 1975 roku, gdzie mówiono o tym po raz pierwszy.

Siatka szwajcarska jest układem pasów (scian) na powierzchni ziemi rozciągających się w kierunku północ-południe oraz wschód-zachód. Typowe wymiary oczka przedstawiam na rysunku. Są to oczywiście wymiary średnie. W rzeczywistości wymiary te zmieniają się i są zależne od wielu czynników m.in. od odległości pomiędzy ścianami jest zależna od długości i szerokości geograficznej, zmienia się również szerokość pasa od około 10 do 30 cm.

W pomieszczeniach zamkniętych, zwłaszcza w budynkach z żelbetonu, wymiary siatki zmieniają się przyjmując długość od 2,35 do 2,5 m, a szerokość od 1,5 do 2 m. Okazało się również, że w mieszkaniach, które nie są usytuowane dokładnie w kierunku północ-południe powstaje wtórna sieć, słabsza i mniej szkodliwa, o ścianach równoległych do ścian budynku. Z tego wynikałoby, że najbardziej optymalnym położeniem domów mieszkalnych jest kierunek północ-południe, wschód-zachód.

JĘZYKOWY SAVOIR-VIVRE

Redaguje
ALEKSANDER PIEKARSKI

Savoir vivre (wymowa sawua r wi wr) to francuskie wyrażenie zdomowione w oryginale od dawna w polskim języku. Oznacza ono znajomość zwyczajów i form towarzyskich, znajomość reguł grzeczności. Dawniej mówiło się również czerpiąc z francuskiego *bon ton* (wym. bą tą). Oba te wyrażenia znaczą po angielsku *fine manners knowledge how to behave properly* czyli wiedza o tym jak należy zachowywać się właściwie. Na obszarze języka angielskiego używa się wyrażenia *savoir vivre* z francuską wymową, aczkolwiek częściej stosuje się formę *savoir faire* (wym. sawuar fe r). Czytelnicy starsi wiekiem pamiętają z polskiego tygodnika "Przekroj" stałą rubrykę pod nazwą "Demokraty czny savoir vivre" redagowaną przez Jana Kamyczka. Czytała to cała Polska, prawda?

Co to jest *savoir vivre* większość Czytelników wiedziała, ale ja staram się zawsze pamiętać o reszcie to znaczy o takich Czytelnikach, którzy mieli trudne dzieciństwo, przeproszam, nie chciałem urazić nikogo. To był wstęp, teraz do rzeczy!

Zostawmy *savoir vivre*. Nazwijmy to po polsku dobrym wychowaniem. Zasady dobrego wychowania obowiązują wszędzie, gdzie się mówi "obcym językiem" to znaczy takim, którego większość nie rozumie. Nie trzeba uczyć się żadnych skomplikowanych reguł i zasad dobrego

wychowania - należy postępować wszędzie i zawsze według maksymy **NIE CZYN DRUGIEMU CO TOBIE NIE MIŁE**. Zajmijmy postawę bystrego obserwatora faktów, gdzie spotykają się dwa różne języki. Ustalmy sobie w ten sposób językowe zasady dobrego wychowania, czyli językowy *savoir vivre*. Dotyczy one będą sytuacji, kiedy trzeba a kiedy nie trzeba mówić po polsku. Dalej, kiedy nam Polakom nie trzeba mówić po angielsku? Okaze się, że nasza wspaniała i doskonała angielszczyzna może być metaktem!

Sytuacja pierwsza

Po drugiej wojnie światowej zjawiają się w Polsce uciekinierzy polityczni Grecy. Komunisty uciekający przed represjami prawnicowego rządu w Grecji. Oczywiście komunistyczny rząd polski udziela im prawa azylu, a jakże? Co dalej? Ich los przypomina do złudzenia pod wieloma względami los nowo przybyłych Polaków do Kanady. Grecy nie znają polskiego języka. Muszą się go uczyć, żeby móc pracować, to jasne. Organizuje się kursy języka polskiego dla Greków. Po pewnym czasie spotykamy Greków prowadzących zakłady fryzjerskie, sklepy czy stoiska z jarzynami. Mówią po polsku

z "obcym akcentem". Jakie uczucia nurtują Polaków wobec tych przybyszów? Sympatii czy niechęci? Zależało to wyłącznie od Greków! Jeśli oni między sobą rozmawiali po grecku, a do klientów odzywali się po polsku, wzbudzało to ostrą niechęć. Nikt nie lubi, nikt na całym świecie nie tylko nie lubi, ale wprost nie znosi jeśli w jego obecności rozmawia się w obcym dla niego języku, nie można się na to oburzać, nie można tego krzykować, tylko trzeba przyjąć do wiadomości, że tak się dzieje zawsze i wszędzie! Stąd Grecy, którzy odzywali się do klientów po polsku i między sobą rozmawiali nawet bardzo łamaną polszczyzną, wzbudzały ogromną sympatię. Polacy współczuli im, że biedni muszą się na stare lata męczyć nad trudnym polskim językiem, a jednocześnie poświęcać Greków dobrą wolę, komentując "jak oni chcą za wszelką cenę nauczyć się po polsku, nawet do siebie mówią po polsku dla treningu".

Gdziekolwiek przebywasz polski Czytelniku w towarzystwie Kanadyjczyków nie powinienes odzywać się po polsku ani słowem, nawet do swojego męża, żony czy dzieci. Jasne? Logiczne? Przekonywujące?

Choćby Twoja angielszczyzna była bardzo łamana, niepoprawna. Twoje odzyw-

ki po polsku do swoich rodaków przysporzą Ci sympatię w środowisku anglojęzycznym.

Sytuacja druga

Bywają sytuacje, gdy angielszczyzna szkodzi! Są w Kanadzie różne kluby czy gminy polskie, gdzie chcemy przebywać w klimacie języka polskiego. Bardzo źle wychowani i gburowaci rodacy potrafią tam szwargotać po angielsku, co psuje atmosferę. Na szczęście przeważnie w takich okolicznościach zaraz ktoś postronny interweniuje z reguły z pozytywnym skutkiem.

W tych samych miejscach bywają sytuacje, gdzie nikt nie odważy się interweniować, a atmosfera jest zatruta. Mamusia i tatusie w takie miejsca potrafią przyprowadzać swoje skanadolizowane pociechy. Dwuletni bobas wołający "mami" zamiast mamusi, mamo, mama, mamcia wzbudza uczucie zazenowania, niesmaku u niektórych wśczech odrazy! I wszyscy się męczą, a mama czy tato promienieje z radości!

W tych samych okolicznościach szwargoczący po angielsku nastolatek jest obiektem dumy rodziców, że tak świetnie mówi po angielsku. Otoczenie komentuje to zupełnie inaczej, najczęściej tłumaczy niedorozwojem umysłowym dziecka, które w za ciasnej głowie nie pomieści dwóch języków. Jest to może *learning disability* o którym pisano parę numerów temu na łamach Echa? Lepiej takiego gagatka nie wprowadzać w polskojęzyczne towarzystwo, bo nie zwiększymy swego autorytetu, tylko przeciwnie.

Może niektórzy Czytelnicy zawężają znaczenie tytułu naszej stałej rubryki? *Kłopoty z angielskim* bywają nie tylko wtedy, gdy za słabo znamy język. Zjawiają się kłopoty czasem wtedy, gdy doskonalej angielszczyzny jest za dużo i to nie tam, gdzie trzeba, co wykazał opis sytuacji drugiej.

BLIZEJ NATURY

ROMIENIOWANIE KOSMICZNE

Promieniowanie siatki szwajcarskiej jest zazwyczaj kilkakrotnie słabsze od promieniowania podstawowego ciekłego wodnego. Najsilniejszy wpływ na organizmy żywe zauważa się w miejscach, gdzie występują skrzyżowania siatki.

Na zjeździe w Montreux ogłoszono między innymi wyniki badań nad procesem rekonwalescencji chorych myszy w klatkach ustawionych w "oknach siatki" i na jej skrzyżowaniach.

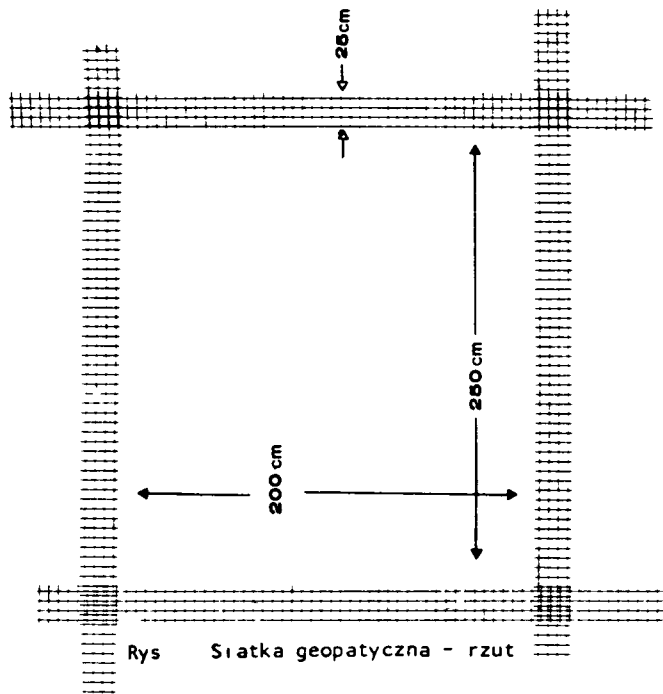
W pierwszym przypadku myszy dochodziły do zdrowia szybko, w drugim - zdychały. Inne zwierzęta również odczuwają działanie siatki. Zaden pies nie położy się w miejscu skrzyżowania siatki, natomiast koty bardzo chętnie takich miejsc wyszukują. Domki dla ptaków zawieszane na przecięciach siatki nie były zajmowane, natomiast o domki zawieszane wewnątrz pol siatki ptaki się bily.

Czy i jak rośliny reagują na skrzyżowania siatki? Dotychczas jeszcze nie stwierdzono.

Jeżeli na tapczanie lub łozku człowieka jest miejsce, w którym przecinają się ściany siatki, to człowiek taki źle śpi, ma męczące sny, częściej choruje i z trudnością wraca do zdrowia. Niektóre szpitale szwajcarskie korzystają z pomocy różdzakrzy w ustawianiu łóżek w salach, tak aby znajdowały się one w bezpiecznych miejscach.

Na podstawie badań przeprowadzonych w latach 1977/78 na terenie Warszawy, Łodzi i Krakowa przez mgr inż. Jerzego Aweryna ustalono następujące możliwości zachorowań w zależności od położenia łóżka na strefie promieniowania siatki.

B RZEPECKI

KASZUBY 87

Polski Instytut "Kaszuby", wzorem ubiegłorocznej akcji kulturalnej "Lato 86", również w tym roku organizuje cykl imprez kulturalnych pod hasłem "Kaszuby 87". Na program złożą się występy chórów, zespołów tanecznych, teatralnych i muzycznych, grup recytatorskich, a także spotkania z pisarzami, oraz dyskusje i prelekcje z dziedziny nauki, techniki i ekonomii.

"Kaszuby 87" są otwartym cyklem imprez dla społeczności polonijnej i może w nich wziąć udział każdy, kto zgłosi swe uczestnictwo. Dotyczy to zarówno organizacji jak i osób prywatnych.

Zapraszamy więc naszych wypróbowanych przyjaciół z Ottawy, Kingston, Montrealu, Oshawy, Hamiltonu, Toronto i innych miejscowości - do zaprezentowania, podczas wspólnych spotkań, swego dorobku kulturalnego i podzielenia się swymi doświadczeniami. Ubiegłe "Lato 86" potwierdziło potrzebę i celowość takich spotkań. Twórzmy więc i wzbogacajmy nasz polonijny wkład myśli w kanadyjską mozaikę kulturalną.

Zgłoszenia pisemnie prosimy kierować na jeden z poniższych adresów:

- Edward Zalewski, Hillcrest Ave., Wilno (Ont.), K0J 2N0 (tel. 1-613-756-3935)

- Ryszarda Łapińska (wyłącznie do 15 czerwca), 789 Hoskin Ave., Oshawa (Ont.), L1H 7P9 (tel. 1-416-576-0176)

A więc wszyscy na Kaszuby - po odпочыnek i rozrywke!

Komitet Imprez

PODZIĘKOWANIE

Z numerem 7/8(87) miesięcznika KONTAKT konczymy współpracę z Bronisławem Wildsteinem. B. Wildstein był redaktorem naczelnym od pierwszego numeru miesięcznika. Ta droga składamy Mu serdeczne podziękowania za współpracę.

Vanves, 11 maja 1987

podpisali:
Prezes Stowarzyszenia "KONTAKT" i dyrektor miesięcznika - Mirosław Chojecki, za Zarząd Stowarzyszenia "Kontakt" - Jerzy Nowacki (wiceprezes) i Jacek Marchewczyk (sekretarz Zarządu), za Kolegium Redakcyjne Miesięcznika

- Maria de Hernandez-Paluch, Roman Lewandowski (sekretarz redakcji), za Zespół Video-Kontakt - Tomasz Łabędz i Witold Zadrowski, za klub dyskusyjny "Kontakt" - Barbara Szczepanska, za Redakcję "Biuletynu Afganskiego" - Jan Andrzej Stepek i Jacek Winkler, za Redakcję "Polish Agriculture" - Halina Kuczynska, za Zespół "Katalogu Zawartości Prasy Podziemnej" - Krzysztof Turowski i Andrzej Kubik, za Zespół Kaset Dźwiękowych - Jacek Piotrowski, za drukarnię "Kontakt" - Wojciech Rdultowski i Wojciech Bubella, za zespół introligatorski "Kontakt" - Aleksander Morzy

video kontakt

WYDAWNICTWO KASET VIDEO

Wspomaga niezależne wydawnictwa
Kaset video w Polsce ▷ rozpowszechnia ich kasety za granicą ▷ realizuje filmy oparte na materiałach w kraju nie osiągalnych • przesyła Cza dochod ze sprzedazy kaset na Rozwoj kultury niezależnej w Polsce • proponuje filmy o związanej z Polską tematyce politycznej historycznej, kulturalnej i społecznej • osobom zainteresowanym wysyła My ulotki reklamowe z opisem POSZCZEGÓLNYCH TYTUŁÓW

42 rue Raymond Marcheron 92170 VANVES France tel 46 45 87 16

Redaguje lek. med.
JADWIGA GORNICKA
specjalistka chorób wewnętrznych
Tel 532 - 9054

apteka natury

Książki z serii *Apteka Natury* do nabycia pod telefonem 532 - 9054.

SZPINAK

SZPINAK OGRODOWY (*Spinacia oleracea L.*) jest rośliną z rodziny komosowatych (*Chenopodiaceae*), która liczy 100 rodzajów i 1500 gatunków. Szpinak przywiezli do Europy Arabowie z Persji w średniowieczu. Obecnie uprawiany na całym świecie. Liście młodego szpinaku spożywane są jako wartościowa jarzyna wielowitaminowa. Szpinak zawiera m.in. karoten tj. prowit A (25-50 g szpinaku zaspokaja dzienne zapotrzebowanie organizmu na prowit A), wit. K, (przeciwkrwotoczna, nie rozpuszcza się w tłuszczach), cholinę, która zapobiega i likwiduje otłuszczenie wątroby i reguluje odkładanie się tłuszczu w całym organizmie. Szpinak jest zasadowotworczy, bogaty w chlorofil, zawiera spinacynę, działa krwiotwórczo.

Zawiera liczne biopierwiastki, m.in. łatwo przyswajalne żelazo. Szpinak mroźony i w puszkach nie posiada Mg, Mn, Cu, S, Cl, kwasów jabłkowego, cytrynowego oraz szczawowego.

WŁAŚCIWOŚCI LECZNICZE

Szpinak działa przeciwanemicznie, przeciwschorbutowo, dezynfekująco (fitoncyny), krwiotwórczo, odmładzająco, remineralizująco, wzmacnia pracę serca, aktywuje wydzielanie soku trzustkowego, oczyszcza przewód trawieny.

WSKAZANIA LECZNICZE

Na użytek wewnętrzny

Anemia, astenia fizyczna i nerwowa, krzywica, skorbut, łuszczyca, pęcherzyca, nowotwory, wyrzuty skórne, rekonwalescencja, starzenie się, stwardnienie rozsiane.

Na użytek zewnętrzny

Oparzenia, liszaje, rany, wyrzuty skórne, łuszczyca, pęcherzyca.

SPOSÓB UŻYCIA

Na surowo do sałatek. Szpinak jest łatwo przyswajalny. Mogą go jadac zdrowi, dzieci, młodzi i osoby starsze, prowadzące siedzący tryb życia i cierpiący na zaparcia. Jadanie szpinaku jest korzystne dla anemicznych i rachitycznych.

Wino szpinakowe. 1 szklankę wina czerwonego zmieszać z 1/5 szklanki świeżego soku ze szpinaku. Dla rekonwalescentów - popijac porcjami.

Sok. Popijac 1 szklankę soku ze szpinaku i z mniszka codziennie rano na depresję fizyczną i nerwową.

Świeży sok surowy jest środkiem przeciw blednicy, niedokrwistości i białaczce.

Napar z nasion. Stosowac 5 do 10 g nasion na szklankę wody-wrzątku. Popijac 3 razy dziennie na zaparcia.

Szpinak surowy jest przyjemny w smaku. Przy każdej chorobie wyżywieniowej zaleca się go jako witaminizujący.

Na użytek zewnętrzny

Liście szpinaku gotowane w oleju słonecznikowym, sojowym lub oliwkowym. Stosowac jako okłady na oparzenia, rany nie gojące się, opryszczki, łupież itp.

Przeciwwskazania. Dolegliwości przewodu pokarmowego, wątroby, artretyzm, reumatyzm, gosciec, zapalenia gastryczne i jelitowe, dolegliwości nerek z powodu szczawianów wapnia i potasu (około 3 g na 1 kg).

Mozna uchylic te przeciwwskazania, gdy w dniu spożycia szpinaku stosuje się sok cytrynowy, napary z mięty, rozmarynu, tymianku. Popijac wodę gotowaną z obierzyn kartoflanych.

Świeży sok wycisnięty ze świeżego szpinaku, dodany do soków innych roślin, służy do szybkiego leczenia ponad 100 chorób. Przystawianie takich soków trwa do 20 minut. Zalecamy następujące kombinacje (proporcje w nawiasach):

- 1 Szpinak + burak + marchew (1 1 2,5)
- 2 Szpinak + seler + marchew (1 1,5 2)
- 3 Szpinak + mniszek + marchew (1 1 2,5)
- 4 Szpinak + marchew (1 1,5)
- 5 Szpinak + seler + ogorek + pietruszka (1 2,5 1 0,7)
- 6 Szpinak + seler + mniszek (1 2 1)
- 7 Szpinak + sałata + marchew (1 1,5 2,5)

Recepty te były i są stosowane przez laboratorium chemii produktów spożywczych w Nowym Jorku w USA. Są one również stosowane obecnie przez specjalistów fitoterapii w wielu krajach świata. Soki te ułatwiają detoksykację organizmu u dzieci, wydalanie kwasu moczowego z organizmu (mięśni) oraz nadmiaru śluzów i niestrawionych skrobi, także cukru, rozkładającego się w organizmie na alkohol i kwas octowy, wywołujące białaczkę. Stosowanie wyżej wymienionych soków powiększa wytrzymałość tkanek, a działając bakteriobójczo normalizują przemianę materii, przywracają równowagę kwaso-zasadową, chronią organizm przed czynnikami nowotworowymi. Składniki tych soków występują w postaci zjonizowanej. Ich świeże enzymy katalizują procesy przemiany materii, ułatwiają prawidłowe przyswajanie. Odżywiane są wtedy komórki, krew i nerwy. Jest to ważne dla chorych na SM. Białko szpinaku zawiera 8 aminokwasów egzogennych (izoleucyna, leucyna, walina, metionina, fenylalanina, treonina, tryptofan, lizyna) oraz ważne dla dzieci aminokwasy częściowo egzogenne.

Przy niedoborze aminokwasów występują zakłócenia przemiany materii, a przy ich braku pacjent umiera. Aminokwasy egzogenne działają w organizmie ludzkim zgodnie z określonym prawem biologicznym, a mianowicie "Decyduje aminokwas o najmniejszym ciężarze". Pozostałe, niewykorzystane ilości aminokwasów nie służą do katalizowania procesów przemiany materii, natomiast organizm wykorzystuje je do celów energetycznych. Marchew, burak, mniszek, sałata, ogorek, seler i pietruszka mają aminokwasy egzogenne w różnych ilościach. W sokach złożonych, wyżej wymienionych, aminokwasy egzogenne sumuje się, wzmagając ich właściwości lecznicze, a ich nadmiar nie jest stracony, gdyż służy organizmowi do celów energetycznych. Marchew i seler zawierają dużo magnezu, który neutralizuje szkodliwe działanie kwasu szczawowego tworzącego szczawiany wapnia i potasu.

Wszystkie reakcje biochemiczne są w organizmie ludzkim sterowane przez biokatalizatory, do których zaliczamy świeże enzymy.

Akupunktura medycyna przyszłości

JAKIE SĄ WSKAZANIA DO LECZENIA AKUPUNKTURĄ?

Akupunktura nie jest wyodrębnioną specjalizacją lekarską, natomiast jako jedna z metod leczenia może być przydatna w rękach lekarza specjalisty (internisty, pediatry, neurologa, chirurga itd.), który przeszedł odpowiednie przeszkolenie i przygotowanie. Prawidłowe stosowanie metody i techniki nie powoduje powikłań ani też nie pogarsza przebiegu choroby. Metoda akupunktury nie jest lekiem na wszystkie choroby. Wymaga ścisłego wyboru chorób z dokładnym ustaleniem rozpoznania, gdyż w jednych chorobach akupunktura jest metodą leczenia z wyboru (np. choroby uczuleniowe), ale w innych (choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy) lub w razie współistnienia niektórych chorób może być stosowana w połączeniu ze środkami farmakologicznymi i innymi metodami leczenia.

Akupunkturą można leczyć wiele chorób. Wśród nich 20% stanowią objawy bólowe, a 80% inne schorzenia.

Wskazaniami do leczenia akupunkturą są:

- 1 Nerwice wegetatywne ogólne i narządowe (nerwica serca, żołądka, nerwice seksualne),
- 2 Neurastenia, histeria, tiki. Powikłania okresu przekwitania,
- 3 Choroby autonomicznego układu nerwowego (choroba Meniere'ra, choroba Raynauda),
- 4 Bóle głowy zwykłe, bóle z napięcia, wszystkie postaci migreny,
- 5 Ostre i podostre nerwobole, a zwłaszcza n. trojczelnego, n. kulszowego, nn. międzyżebrowych i bóle korzeniowe,
- 6 Mięśniobole różnego pochodzenia (low back pain),
- 7 Choroby mięśni i stawów, kręgosłupa, pochodzenia reumatycznego, dystroficznego, urazowego (tennis elbow)
- 8 Przewlekły spastyczny nieżyt oskrzeli i astma oskrzelowa,
- 9 Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy,
- 10 Dyskinezy dróg żółciowych,
- 11 Wrzodziejące zapalenie jelita grubego,
- 12 Przewlekłe zaparcia, Irritable bowel syndrom,
- 13 Nadciśnienie tętnicze I lub II stopnia,
- 14 Schorzenia laryngologiczne
- a) nieżyt alergiczny nosa
- b) przewlekłe zapalenie zatok
- c) niedosłyszenie nieznaczного stopnia
- 15 Schorzenia dermatologiczne
- a) twardzina skóry
- b) trądzik młodzieńczy
- c) egzema, alopecia areata
- 16 Porażenia połowicze po wylewie lub zatorze mózgowym,
- 17 Porażenie nn. obwodowych, n. twarzowego (ch. Bella),
- 18 Niedowłady po chorobie Heinego i Mediny,
- 19 Otyłość,
- 20 Nałóg palenia papierosów

M O D A

Uroczy "skandalizujący" styl

Gorsety wzorowane na tych z lat pięćdziesiątych bardzo buduarowe w charakterze imitują przypadkowo rozebraną do bielizny dziewczynę na plaży. To stroje plazowe zaprojektowane w ten jakże "nastrojowy" sposób. Staniki w stylu Bardot bardzo przypominają atmosferę i fascynację tych lat.

Halka Siermęga

BARAN

Ciągle wierzysz tym którzy Cię podbechtują a to zaangażowaniem a to wysokim ilorazem inteligencji a to dużą wiedzą a to osobistym wdziękiem a to umiejętnością współzycia z ludźmi Prawdziwych przyjaciół poznaje się jednak po lojalności i wytykaniu wad w cztery oczy Pięniędzy wystarczy chęci do działań różnych również Miły znak Lew unikaj Wagi Dzień piątek liczbą 5

BYK

Twoja dobra passa jeszcze trwa Musisz dobrze się przyjrzeć postawom rzekomych przyjaciół i ocenić ich według czynów nie słów Każdą Ci bowiem ile wlezie a swoje za plecami robią W podchodach miłosnych tym razem akurat nie powodzenie Nie przejmuj się nie będzie ta będzie inna Budżet zrownawozony Znak przyjaźni Bliznięta unikaj Koziorozca Dzień sroda liczbą 4

BLIZNIĘTA

Wbrew pozorom zbyt duzo czasu na swoje sprawy nie masz ciągle zajęcia na zlecenie z zewnątrz Pospiech może sprawić że szefowie nie będą wniebowzięci oceniając efekty Twego trudu Martwią Cię postawy najbliższych i ich postępowanie w różnych sytuacjach Zadbaj o zdrowie i samopoczucie mniej wagi przykła dając do zbawienia świata całego Znak miły Ryby unikaj Wagi Dzień wtorek liczbą 8

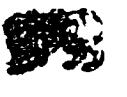
RAK

Ciągle mnóstwo roboty co zaczyna Ci dokuczać i przerażać Nie rekom pensują Ci napięcia nerwów nawet zwiększone dochody gdyż nie ma przecież zysku tam gdzie za podwójną zapłatę wymaga się podwójnego wysiłku Zdrowie nadwężone ale da się wytrzymać Troski w gronie rodzinnym ale czasowe Znak miły Skorpion, unikaj Wodnika Dzień niedziela, liczbą - 2

LEW

Nie odżegnujesz się od ciągłości zmiany układów partnerskich Znowu w najbliższym czasie żer wiesz dawne powiązania dla za

4 czerwca - 10 czerwca

spokojenia głodu nowosci i wrodzonej jakby ciekawosci bujnego życia W tej sytuacji mniej Cię interesują sprawy materialne chociaż i one ułożą się bezszelstnie Dobra passa życiowa Znak zycziwy Strzelec unikaj Panny Dzień miły piątek liczbą 6

PANNA

Przejsiowie kłopoty ze zdrowiem Bądź dobrej myśli ze wszystko dobrze się skonczy Duża doza zaufania w srodowisku zawodowym bardzo Cię ucieszy Na finanse i budżet domowy nie sposób na rzekac chociaż wydatki wciąż duze W rodzinie roznie będzie drobne nieporozumienia wyjasnia się bez reszty i zapanuje zaufanie wzajemne Znak miły Lew unikaj Raka Dzień sobota liczbą 3

WAGA

Najważniejszą dla Ciebie sprawą jest obecnie zdrowie Nie zapominaj też o najbliższej rodzinie której jesteś potrzebny i teraz i w przyszłości Dostatek materialny przynajmniej na razie zapewniony Marzenia o podróżach należy na razie odlozyc Uroczystosci rodzinne w podmosiej i uroczystej atmosferze Znak miły Bliznięta unikaj Ryb Dzień środa, liczbą 4

SKORPION

Interesują Cię różne ludzkie sprawy za bardzo i pasjonujesz się nimi namiętne Chyba przywiązujesz dużą wagę do błahostek Przy tym co gorsza przeciwstawiasz się złu z gory wiedząc że to działanie jest mało skuteczne Stąd i Twoje kłopoty materialne gdyż nie potrafisz się skupic na zarabianiu pieniędzy wyłącznie Znak przychylny Baran unikaj Wagi Dzień miły poniedziałek, liczbą 4

STRZELEC

Kierat Na szczęście dochodowy A wydatków czeka Cię sporo Dasz sobie radę W rodzinie ciągle termidie można było i trzeba się do nich przyzwyczaić i nie przywiązywać do tego zbytnej wagi Duzo różnych spotkań nie towarzyskich niestety Cóż? Robota robotą ale całkiem przyjemna i lubiana Znak przychylny Koziorozec unikaj Raka Dzień sobota liczbą 7

KOZIOROZEC

Rzekome szczęście w miłości zaczyna Ci dokuczliwie doskwierać Zrzucie tę obrożę nietatwo ale próbować trzeba Swita nadzieja że się jednak nie dasz i to od zaraz od już Najważniejsze ze zdrowie żelazne i samopoczucie psychiczne coraz lepsze Niespodzianką będzie krótki ale interesujący wyjazd Znak zycziwy Waga unikaj Byka Dzień miły wtorek liczbą 5

WODNIK

Największe Twoje szczęście stanowić będzie rodzina zwłaszcza najmłodsza w niej osoba nieraz ucieszy Twoje serce Coraz więcej sukcesów w dobrze wybranej robocie Nie zaniedbuj wszakże jej kosztem podstawowych zajęć domowych Liczne spotkania przede wszystkim rodzinne, ale nie tylko Zdrowie dopisze Finanse lekko powyżej normy Znak miły Bliznięta unikaj ryb Dzień - wtorek liczbą 5

RYBY

Dzień jak co dzień Należy większą uwagę zwrócić na zdrowie szanować się W rodzinie dużo radości i satysfakcji z osiągnięć poszczególnych osób W sercu ciągle mając materialny prawie dostatek, w każdym razie na brak pieniędzy na rzekac nie będziesz Liczne i dobrane towarzystwo może się rozpasc Znak miły Waga unikaj Raka Twój dzień nie dzieła, liczbą 4

KALENDARZ ECHA TYGODNIA

4 czerwca - czwartek

Wschód Słońca 05 47 Zachód Słońca 20 30
Wschód Księżyca 12 59 Zachód Księżyca 01 37

Imieniny obchodzą Franciszek i Karol

5 czerwca - piątek

Wschód Słońca 05 47 Zachód Słońca 20 31
Wschód Księżyca 14 00 Zachód Księżyca 02 00

Imieniny obchodzą Waleria, Bonifacy i Julian

1898 - Urodził się Federico Garcia-Lorca, hiszpański poeta i dramaturg, zajmował się także muzyką i malarstwem (zm w 1936 r.)

6 czerwca - sobota

Wschód Słońca 05 47 Zachód Słońca 20 31
Wschód Ksiżyca 15 02 Zachód Księżyca 02 23

Imieniny obchodzą Paulina i Norbert

1530 - Urodził się Jan Kochanowski, wybitny poeta, twórca pierwszej polskiej tragedii renesansowej (zm w 1584 r.)

1700 - Zmarł Wespazjan Kochowski, poeta, przedstawiciel tzw sarmackiego baroku (ur w 1633 r.)

7 czerwca - niedziela

Wschód Słońca 05 47 Zachód Słońca 20 32
Wschód Księżyca 16 08 Zachód Księżyca 02 47

Imieniny obchodzą Robert i Wiesław

8 czerwca - poniedziałek

Wschód Słońca 05 47 Zachód Słońca 20 32
Wschód Księżyca 17 18 Zachód Księżyca 03 13

Imieniny obchodzą Medard i Wilhelm

1695 - Zmarł Christian Huygens, holenderski fizyk, astronom i matematyk, prekursor falowej teorii światła, twórca zegara wahadłowego, odkrywca jednego z księżyców Saturna (ur w 1629 r.)

1810 - Urodził się Robert Schumann, kompozytor niemiecki okresu romantyzmu (zm w 1858 r.)

9 czerwca - wtorek

Wschód Słońca 05 46 Zachód Słońca 20 33
Wschód Księżyca 18 32 Zachód Księżyca 03 44

Imieniny obchodzą Pelagia i Felician

1855 - Zmarł Piotr Michałowski, najwybitniejszy malarz polskiego romantyzmu (ur w 1800 r.)

1870 - Zmarł Charles Dickens, pisarz angielski, najwybitniejszy twórca angielskiej powieści realistycznej XIX w (ur w 1812 r.)

10 czerwca - sroda

Wschód Słońca 05 46 Zachód Słońca 20 34
Wschód Księżyca 19 49 Zachód Księżyca 04 23

Imieniny obchodzą Małgorzata, Bogumił i Maksym

GDZIE ECHO ROZERWAĆ SIĘ ZAMIERZA - CZEGO I PANSTWU ŻYCZY

MUZYKA

Od 8 do 13 czerwca w Imperial Room występować będzie gwiazda płoseki przelotno lat 50-60 Petula Clark tel 368-6175

9 czerwca w Kingswood Theatre (Wonderland) odbędzie się koncert Howarda Jones a piosenkarza i muzyka reprezentującego kierunek elektronicznej muzyki pop

5 czerwca w Roy Thomson Hall wystąpi gwiazda głośnego francuskiego filmu Dira Wilhelmina Fernandez bilety w cenie 27 50 19 50 i 14 50

FILM

Najmłodszy kinomani z przyjemnością powitają wchodzący na ekrany kin film rysunkowy The Chipmunk Adventure

W Kingsway Theatre 3030 Bloor St W 3 czerwca odbędzie się projekcja głośnego filmu O Lucky Man polecam szczególnie tym wszystkim którzy nie mieli dotąd okazji go obejrzeć

Na Harbourfront trwać będzie w tym tygodniu festiwal filmów europejskich nie prezentowanych dotąd szerszej widowni 235 Queen s Quay W Szczegółowych informacji udziela się 364-5665

Na ekrany kin wchodzi ostatni zrealizowany przed śmiercią film znakomitego kanadyjskiego reżysera Claude a Jutra y La Dame En Couleurs Jutra był chory na nieuleczalną chorobę

Alzheimer a W listopadzie ubiegłego roku wyszedł ze swego domu w Montrealu i nie powrócił Jego ciało znalezione w kwietniu Ostatni film reżysera zrealizowany w 1985 r wchodzi na ekrany kina Mount Pleasant Theatre

TEATR

2 czerwca o godz 8 30 Royal George Theatre w Niagara-on the Lake wyst wia musical Cole Portera Any thing Goes

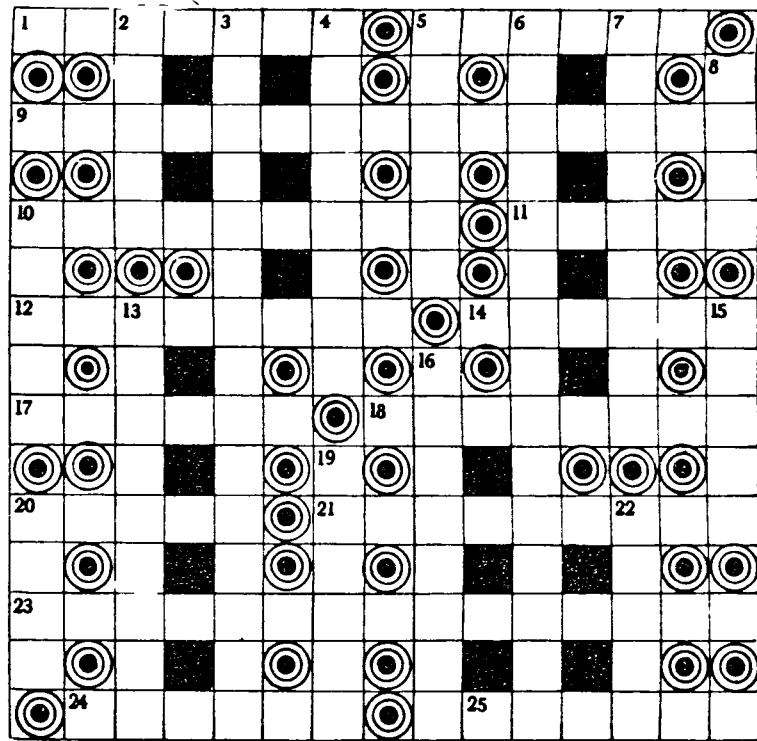
5 6 czerwca w Joseph Workman Auditorium 1001 Queen St W odbędzie się premiera sztuki napisanej i wystawionej przez grupę byłych pacjentów psychiatrycznych Who s Crazy Now? bilety w cenie 75 i 55 dla emerytów i bezrobotnych

SZTUKA

W nowo otwartej galerii The Power Plant 231 Queen s Quay W od 17 czerwca trwać będzie inauguracyjna wystawa Toronto A Play of History prezentująca lokalny dorobek artystyczny na przestrzeni 10 lat

W Art Gallery of Ontario do 12 lipca trwać będzie wystawa prac Betty Goodwin najbardziej znanej przedstawieli kanadyjskiej sztuki figuratywnej o czym śpieszy poinformować Państwa Wasz fanatyk rozrywki Z B (czyli Zaciekle Bywalec)

Krzyżówka własna z omdlałą z upału

- 5 Okrywa szyję
- 6 Córka księcia z dynastii Habsburgów
- 7 Taktowny, dobrze wychowany pan dworzani
- 8 Cel
- 10 Skora nieprzemakalna, służąca do wyrobu rękawiczek i lekkich kurtek
- 13 Drganie wskutek dreszczy
- 15 Córka Zeusa
- 16 Wyrób farmaceutyczny w kształcie drobnego ziarnka
- 19 Równina stepowa
- 20 Zbiornik w browarze
- 22 Przybieranie na wadze

Rozwiązanie krzyżówki z wielkim, dzikim ssakiem

Pozomo profesjonalista metafora zwierzę gigant antylopa asesura goscinna tchawica grajek medu za kontrast wicemistrzostwo Pionowo przemieszczenie ofiara, eskonter jona tan zarzut, wisielec staropanieństwo szacunek organizm maskota, Italia, agrest

Pozomo

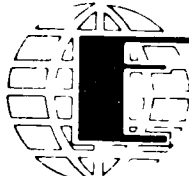

- 1 Ptak drapieżny z rodziny sokołow, podobny do orla i sępa
- 5 Użalanie się
- 9 Nauka bez pomocy nauczyciela
- 10 Chodzą nago po plaży
- 11 Naszyjnik z drogich kamieni
- 12 Golen
- 14 Skora kozia szewro
- 17 Jej stolica jest Londyn
- 18 Przypiekanie
- 20 Narząd głosotwórczy
- 21 Kobieta pobierająca rentę
- 23 Pozbawienie obywatelstwa
- 24 Sposób postępowania
- 25 Kłątwa kościelna

Pionowo

- 2 Łoskot stukot
- 3 Cos co budzi wstręt
- 4 Otwór przepuszczający światło

ZAPRASZAMY DO TAŃCA

Folklorystyczny zespół piosenki i tańca "POLSKA" przy parafii Sw Maksymiliana Kolbe w Mississauga ogłasza zapisy dla młodzieży w wieku szkoły sredniej Blizsze informacje L Tomaszewski 622 - 4269 A Wichert 622 - 3387 Z Stasiuk 276 - 0219

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONCESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

NON-STOP TORONTO-WARSZAWA-TORONTO
DOWOLNE DNI ODLOTU I POWROTU

Toronto - Warszawa		Warszawa - Toronto	
March 22	April 24	April 24	
		May 8, 15, 22, 29	375 00
May 8	15		
		June 5, 7, 12, 14, 17, 19, 21	400 00
May 22, 29			
June 5, 7, 12, 14, 17, 19, 21		July 1, 3, 5, 8, 10, 12	400 00
June 24, 26, 28		July 15, 17, 19, 24, 26, 31	425 00
July 1, 3, 5, 8, 10, 12, 15, 17, 19, 24, 26, 31			
		August 2, 7, 9, 14, 16, 21, 23, 28, 30	425 00
August 2, 7, 9, 14, 16, 21, 23, 28, 30		September 4, 6	460 00
September 4, 6, 11, 18, 25		September 11, 18, 25	
October 2, 9, 23	November 6	October 2, 9, 23	
		November 5, 20	
November 20	December 18, 20	December 18, 20	425 00
		January 8, 1988	

Bezpłatny Przelot Na Trasie Krajowej Z Warszawy Do Lotniska Położonego Najbliżej Miejsca Docelowego

- * Sprawdź z nami inne połączenia do Polski - warto!
 - * Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
 - * Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje
 - * Ubezpieczenia dla rodzin od \$ 95 00 za 3 miesiące
 - * Upoważniony Dealer PEKAO - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka
- TEL (416) 536-3554/6991

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY
Nadawany w każdą sobotę od godz 1 00 do 2 00 pp ze stacji CHWO 1250 w Oakville
Program muzyki: piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem Kobiet w ognisku demowym Telefon 691 8789

Program telewizyjny TELE-POLONICA w MONTREALU i okolicy kanał 24
CF CABLE TV niedziela 18:00 sroda 11:00 sobota 21:30
VIDEOTRON niedziela 17:30 wtorek 10:30 i 24:00 sroda 18:30

Korespondencja na adres: STEP, 375 Claremont Westmount Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY
Niedziela od godz 6 do 7 wiecz CKWP fal FM 93.7 Kitchener koncert życzeń polskie piosenki i muzyka klasyczna. Stan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FAŁA
Soboty od 2 4 po poł CFMB Radio Montreal 35 York St Westmount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2257

ECHO OJCZYZNY TV

wyswietlany kazdej soboty o 11 rano na City TV (kanał 57, kabel 7)
Producent **KAROLINA KĘSIK**

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON
Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe kronika religijna pogadanka medyczna zgadulka muzyczna z nagrodami w niedzielę od godz 17 30 do 19
Adres 10858 97 St Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER
Niedziela od godz 2 30 do 3 30 CJVB fal 1470 Wiadomości z Polski Kanady i świata komentarze wywiady ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert życzeń oraz ogłoszenia handlowe
we Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan 'L' Vancouver B C V2P 6E3 Tel (604) 327 6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"
Srody - 8 30 pm, czwartki - 9 30 pm, soboty - 2 00 pm
W dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątek 9 30 i soboty 3 30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych do tyczących Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"
Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano
Program prowadzi **KAROLINA KĘSIK**
W programie koncert życzeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

CRANKSHAFT SERVICE AND SUPPLIES LTD.

ROK GWARANCJI NA CZĘŚCI I PRACĘ

Wykonujemy remonty kapitalne wszystkich typów silników wraz z zainstalowaniem i serwisem. Wszelkie inne naprawy. Posiadamy na wymianę wały korbowe, głowice oraz części do silników.

537-2529 483 DUPONT (NEAR BATHURST)
537-5857 S IGNAKIEWICZ

1250 South Service Rd, Ste 306 MISSISSAUGA (Dixie Mall), L5E 1V4
Biuro 278-7951 Dom 238-9206

FOTO STUDIO BARBARA

Profesjonalny fotograf Barbara z Warszawy
ZAPRASZA do nowo otwartego studio w Mississauga

WYKONUJE
■ Portrety rodzinne i dziecięce ■ Zdjęcia okolicznościowe ■ Sluby w studio i w terenie oraz Portfolio ■ Współpracuję z Agencją Modeling

Szanowni Klienci
Oferuję makijaż artystyczny dobiore odpowiednią garderobę i efekty specjalne GRATIS Nie ma osob niefotogenicznych przekonacie się o tym w moim studio W związku z otwarciem ceny znizone W celu umowienia proszę dzwonic 278-7951 lub 238-9206

UNISEX HAIRSTYLING

POLECAM

- DOBRĄ STRYZYFNIA
- Trwałą ondulację (Foam perm prod niemieckiej)
- Farbowanie włosów (fa-ba prod niemieckiej) oraz
- Farbowanie białych włosów

"THE FAMILY SHOP"
Helen Pilchowski

311 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2M6
Tel Bus 535-1677, Res 252-9069

O FATIMIE PO POLSKU

Po publikacji w 6 językach na czterech kontynentach w ilości ponad 700 000 egzemplarzy, ta znana książka ukazała się w języku polskim

Objawienia i orędzie Matki Boskiej w Fatimie, wg Pamiętników S Łucji 96 stron liczne ilustracje
Cena \$3 00 + 75c za przesyłkę

Czeki prosimy wystawiac na konto "Fatima" Książkę można zamawiac pisząc do
Polish-Canadian Women's Federation
5361 Coolbrook, Montreal H3X 2L3

MasterCard

W CREDIT UNION?

TAK!

The Trillium Group of Credit Unions
MasterCard

O szczegoly pytaj we wszystkich Oddziałach

Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza

220 Roncesvalles Ave tel 537 2181
12 Denison Ave tel 863-0996
2987 Bloor St W tel 236 1225
4260 Cawthra Rd tel 848 4303

The First Anniversary of the POLISH SOCIETY OF MUSIC

UROCZYSTY KONCERT GALA CONCERT

FRIDAY, JUNE 5, 1987 8:00 P.M.
St. Andrew's Presbyterian Church, 75 Simcoe St.

Ars Antiqua
CHAMBER CHOIR AND ORCHESTRA OF THE POLISH SOCIETY OF MUSIC

Maciej (Matthew) Jaśkiewicz
CONDUCTOR AND MUSIC DIRECTOR

PROGRAM

Adam Jaszczak - Choralist, Harpsichordist
Stanislaw Gosciniak - Conductor
Mieczyslaw Horszowski - Concerto for Piano and Orchestra
Mieczyslaw Horszowski - Concerto for Piano and Orchestra

OGŁOSZENIA O PRACY

Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie

Ostateczny termin - poniedziałek, godz 3 00 po południu

- POTRZEBNA doświadczona ekspedientka... ABSOLWENT Akademii Wychowania Fizycznego... PANI w wieku lat 37... PANI do opieki nad roślinami ozdobnymi... GRAJĄCY na fortepianie... POTRZEBNA opiekunka do dwojga małych dzieci... SZYBKROZRASTAJĄCA SIĘ AGENCJA... POTRZEBUJĘ sprzedawców... ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem... POTRZEBNA pani do pracy w barze... POTRZEBNA dochodząca pani... ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem... DOCHODZĄCA lub na stałe opiekunka... PRACOWNIK do magazynu... RZEMIEŚNIK z Polski przybyły na stałe... POTRZEBNE osoby do sprzątnięcia... SPRZEDAWCA do piekarni... ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem... CONSIDERING a new carrier? POTRZEBNA starsza pani... ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem... POTRZEBNY kierowca... MŁODE małżeństwo

KAŻDEJ pracy u siebie w domu podejmę się (szczęśliwym podziękowaniem...)

KOBIETA lat 40 przyjmie pracę w Mississauga tel 270-4980

POTRZEBNA pani do sprzątnięcia mieszkania w tygodniu...

POTRZEBNY dobry stolarz do małej fabryki...

POTRZEBNY kierowca na duży truck z prawem jazdy kat A 1 into

POSZUKUJE PRACY Toronto

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu Scarborough

POSZUKUJĘ doświadczonych osób do opieki nad dwojgiem dzieci...

POSZUKUJĘ pracy na weekendy sprzątnięcia lub inne prace

DWOCH lekarzy po nostryfikacji i przed stazem szpitalnym

PANI do opieki nad roślinami ozdobnymi... Dobry wynagrodzenie

PANI w średnim wieku energiczna poszukuje pracę

PANI w średnim wieku energiczna poszukuje pracę

GRAJĄCY na fortepianie akordeonie gitarze...

POTRZEBNA opiekunka do dwojga małych dzieci...

PRZYJMĘ pracę do domu... Może być w metalu

SZYBKROZRASTAJĄCA SIĘ AGENCJA kolumnująca i reklamująca sztukę...

POTRZEBUJĘ sprzedawców mówiących tylko po polsku...

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem powyżej 3 lat u siebie w domu

POTRZEBNA pani do pracy w barze szybkiej obsługi

POTRZEBNA dochodząca pani do bawienia dziecka

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub weźmę sprzątnięcie

DOCHODZĄCA lub na stałe opiekunka do półtorarocznego dziecka

PANI do zajęcia się dziećmi i domem z zamieszkaniem

PRACOWNIK do magazynu potrzebny Ultra Custom Packaging

RZEMIEŚNIK z Polski przybyły na stałe... flizowanie terakoty...

POTRZEBNE osoby do sprzątnięcia w restauracji...

SPRZEDAWCA do piekarni przy restauracji...

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w wieku powyżej 2 lat...

CONSIDERING a new carrier? If you are good organized hard worker...

POTRZEBNA starsza pani niepaląca do dwojga dzieci...

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu Okolica Dufferin i King

POTRZEBNY kierowca na trucku z A klasą

MŁODE małżeństwo poszukuje pracy w godzinach popołudniowych i soboty

PIĘKNIE POŁOŻONĄ działkę budowlaną w Zalesiu pod Warszawa tanio SPRZEDAM

DO SPRZEDANIA mieszkanie 2 sypialniewe w Warszawie osiedle w parku Srodmieście

SPRZEDAM condominium 2 sypialniewe w Mississauga

PROSPERUJĄCY biznes z kilkuletnią tradycją w dobrym miejscu na Roncevalles

SPRZEDAM okazje dwa duże klimy

POLKA, wdowa lat 52 kultu talna, pozna samotnego...

WDOWA 57 lat pozna samotnego Pana w odpowiednim wieku

SAMOTNY lat 34 rozwiedziony (tylko ślub cywilny) bez dzietny

MŁODA, sliczna brunetka, pochodzenia polsko szkockiego...

MELODA, sliczna brunetka, pochodzenia polsko szkockiego...

SZUKAMY SPONSOROW MECHANIK kierowca pojazdu samochodowego

POLIMEX PACZKI DO POLSKI 2053 Dundas St W Toronto, Ont M6R 1W8 TEL 537-7914 1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga, Ont TEL 624-1965

DRAPES PRZYJMUJEMY ZAMOWIENIA INDYWIDUALNE I DO SKLEPOW TEL 751-9360 i 625-3539

SŁONECZNA DZIEWCZYNA Firma Sunshine specjalizująca się w usługach matrymonialnych... Agnieszka, lat 23 174/58 oczy zielone, ciemna blondynka, modelka

KLARA MAGILL 113 Roncevalles Ave TORONTO Ont M6R 2K9 Bus tel 537 6450 BIURO MIĘDZYNARODOWE SAMOTNYCH

POSIADAMY ponad 1000 ofert pięknych pan zamieszkałych w Polsce, częściowo w Kanadzie, Europie

DO SPRZEDANIA piękna sukna ślubna od Richie za poł ceny

DO WYNAJĘCIA mieszkanie od zaraz luksusowe 4-sypialniewe

WYNAJME mieszkanie 2-sypialniewe Bloor i West Mall

SPRZEDAM Pełne wyposażenie do restauracji Hamilton 547-0673

SPRZEDAM 2 sypialniowy apartament bezpośrednio nad jeziorem

SZUKAMY SPONSOROW MECHANIK kierowca pojazdu samochodowego

POLKA, wdowa lat 52 kultu talna, pozna samotnego...

WDOWA 57 lat pozna samotnego Pana w odpowiednim wieku

SAMOTNY lat 34 rozwiedziony (tylko ślub cywilny) bez dzietny

MŁODA, sliczna brunetka, pochodzenia polsko szkockiego...

SZUKAMY SPONSOROW Bozena Petryczko Hermann

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE TORONTO CREDIT UNION LTD 2150 BLOOR ST W TEL 762-9523

Konta depozytowe .. 5 1/4 % rocznie Specjalne konta depozytowe 4 3/4 % rocznie 3-miesięczne certyfikaty 6 1/2 % rocznie 6-miesięczne certyfikaty 6 3/4 % rocznie 1-roczne certyfikaty 7 3/4 % rocznie 3-letnie certyfikaty 8 % rocznie 3-letnie non-redeemable 9 % rocznie RRSP 8 % rocznie Pożyczki personalne 13 3/4 % rocznie Pożyczki hipoteczne 11 1/4 % rocznie

ATRAKCYJNA DLA WYJEZDZAJĄCYCH SAMOLOTAMI CZARTEROWYMI LOT-ami DO POLSKI SPECJALNA NISKA CENA PRZELOTU I WYCIECZKI DLA ODLATUJĄCYCH W DNIU 03 LIPCA TANIA WYCIECZKA DO GRECJI REZERWACJE TYLKO DO DNIA 30 MAJA 1987

TRANS CANADA CREDIT JEWELLER Właściciel STANISŁAW STEFANOWSKI Najnowsze modele zegarków Bulova 30% zniżki Wyroby ze złota już od \$ 20 za gram

COMPUTER DISTRIBUTING 121 Roncevalles Ave Toronto Ont M6R 2K9 TEL (416) 531-8786 Letni "special" 10 DS/DD dysków \$8 -

WHITE EAGLE VIDEO RECORDING SERVICE OFFANY VIDEOTAPING UNTIL JUNE 30 Television Commercial Videotaping Weddings • Christenings Birthdays • Any special occasions

dermatocae ZAKŁAD KOSMETYCZNY Pełniącącą iwarz raki i stop Usuwanie zbędnej włosa i specjalistyczna aparatura

RODACY, szansa poznania kogos bliskiego Posiadamy adres w wielu krajach Wszelkie informacje - TYLKO \$2 - "RAZEM" BOX 1021, SUCC "C" MONTREAL H2L 4V3

<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Str W Toronto, Ont TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>	<p>Adwokat Specjalista w sprawach kryminalnych KRZYSZTOF PREOBRAŻENSKI 99 Charles St East TORONTO, Ont M4Y 1V2 TEL 964-1717 Res 537-8842</p>	<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave TORONTO (obok kina Revue) TEL 531-8545</p>	<p>Dr V.T BLOK GŁOWCZYŃSKA M A O D OPTOMETRYSTKA 2391 A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766-5580</p>	<p>HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-4647 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę</p>	
<p>INTERNATIONAL VIDEO SERVICE oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski Nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań i uroczystości itp. od 495 Odtwarzanie video kaset we wskazanych miejscach w kraju od 295 Świąteczne video-listy i życzenia jedno i dwu stronne oraz wszelkie inne zlecenia Informacje 416-769-4366 24 godz OBSLUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA VIS MASTER CHARGE JERZY PAWLAK</p>	<p>LESŁAW SOSNOWSKI Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski) Bachelor of Law (University of Ottawa) ADWOKAT - NOTARIUSZ Firma adwokacka pod nazwą SOSNOWSKI McNUTT 1445 Woodruffe Ave NEPHEAN (Ottawa) TEL (613) 727-5662 Porady prawne i korespondencja po polsku i po angielsku</p>	<p>DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W., Toronto (Bloor Dundas Square Bldg.) TEL (416) 533-8811 M6R 1X6</p>	<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY URSZULA BALMAN D T 4 Wall Ave TORONTO (Hwy-401 i WESTON Rd.) przyjmując codziennie w soboty WIZYTY DOMOWE TEL (416) 245-7168</p>	<p>CHESTER'S INCOME TAX SERVICE CZESŁAW KEPA Tel 238-0447 Income Tax Consultant, Członek Kanadyjskiej Federacji Income Tax Konsultantów, w y k o n u je rozliczenia podatkowe w Twoim domu</p>	
<p>UREK PHOTOGRAPHY PORTRET SLUB REPORTAZ TEL (416) 244-8903 POLECAM RÓWNIEM POLSKIE KARTY Z ŻYCZENIAMI NA RÓŻNE OKAZJE DO NABYCIA • Waleś Meat Deli Kitchener • Pharmakon Pharmacy 313 Roncesvalles Ave • Solarski Pharmacy 149 Roncesvalles Ave • Winnipeg Ciacovia Trading Co • Montreal Polka tel (514) 489-0396 JERZY PAWLAK</p>	<p>TRUMACZYNIA Umiejętności Aktu notarialny Zapisy zimmich de umant napr. 1. k. mgel ki Etykiety urzędow i p r... Angli i ku Zys i wystron Etykiety urzędow i p r... Dokumenty z p. 1. k. mgel ki miemie kęg. li z p r. kęg. r. s y k i z. dzikię ni angli ki HABDANK COMMUNICATIONS 111 588 0667</p>	<p>DIVORCE AID ROZWÓD BEZ ADWOKATÓW 295 dol dla małżeństwa bezdzietnego 360 dol z dziećmi Informacje 226-0335 KAROL BELDOWSKI</p>	<p>Dr BOGDAN PIETRASZEK reprezentacja lekarska w Toronto jako lekarz ogólny FAMILY DOCTOR w gabinecie przy 190 EERN AVENUE nieprzezwyciężenie Credit Union TEL 532 4317 Przyjmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10-13 ODBYWA TEL WIZYTY DOMOWE</p>	<p>ELŻBIETA KOROLEW reprezentująca MUTUAL OF OMAHA oferuje Państwu ubezpieczenia na życie, zarobków, w razie choroby lub wypadku oraz bardzo atrakcyjny fundusz emerytalny Tel biuro 461-3833, dom 261-2056</p>	
<p>POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA POSIADA słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kul- narnie młodzieżowe bajki re- ligijne kartki świąteczne MONTREAL, P O P Box 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396</p>	<p>ENGINEERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE • instalacje elektryczne • podłączenia naprawy urzą- dzeń elektrycznych i elektronicznych Residential Commercial and Industrial TEL 225-7226 JERZY</p>	<p>Małgorzata SKOWRONSKA-BINEK członek izby adwokackiej w Ontario i Quebec rozpoczyna praktykę prywatną w kwietniu 1987 101 Frederick Str Suate 911 KITCHENER, ONT N2H 6R2 TEL (519) 744-3570 Porady i korespondencja w języku polskim angielskim i francuskim</p>	<p>DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemność ogłosić otwarcie swojego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 6837 oraz 45 Overlea Boulevard suite B-9 TEL 425 4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital</p>	<p>ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES ANDRZEJ SIKORSKI Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych, również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla małych firm TEL 298-4757</p>	
<p>NAUKA GRY NA FORTIEPIANIE • Absolwentka Akademii Muzycznej • Wszelkie wykształcenie pedagogiczne • Wieloletnia praktyka w Polsce i w Anglii Leczenie dziecka i początkujących i zaawansowanych uczniów Również w Twoim domu MAŁGORZATA OLEKSY TEL 244-7697 DAJ SZANSE SWOJEMU DZIECKU ROZWINIĆ JEGO TALENT MUZYCZNY</p>	<p>LB CONSTRUCTION Construction renovations roofing carpenters painting parquet aluminum siding LES BARWINSKI TEL 638-1022 CENY KONKURENCYJNE</p>	<p>LECH W PRUSIŃSKI Immigration Consultant Porady w sprawach emigracyjnych Bezpłatnie tylko we wtorki godz 12-7 Prosimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt Biuro 192 Garden Ave 111 588 1659</p>	<p>Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawładania o otwarcie gabinetu lekarskiego 3095 Gln Frin Dr., suite 7 MISSISSAUGA TEL 828 0038</p>	<p>NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe • Mortgage - hipoteczne • Business handlowe • RRSP, Annuity - emerytura SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO Po bliższe informacje proszę dzwonić Andrzej Krysiak TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326</p>	
<p>A (Arek) MRUGALSKI Wszelkie naprawy pianin fortepianów strojenie DWULETNIĄ GWARANCJĄ Sprzedam pianino krzyżowe całkowicie odrestaurowane TEL (416) 244-7697 416 The Westway Apt 509 Weston Ont M9R 1H7</p>	<p>ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING RESIDENTIAL COMMERCIAL INDUSTRIAL • Zakładanie nowych renowacja instalacji elektrycznych • Montaż oraz naprawa urządzeń elektrycznych elektro pneumat elektro hydraulicznych MAREK TEL 239-0868</p>	<p>BIURO POMOCY SPOŁICZNYJ 30 Marmaduke Str (budyneczkojs HOWARDI AKA) TEL 533 9471 Czynne poniedziałki wtorki czwartki i piątki godz 10:00-4:00 POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH Legalizacja dokumentów i uwiaryzelnianie podpisów</p>	<p>Dr Elżbieta SZULC FAMILY PHYSICIAN zawładania o otwarcie gabinetu lekarskiego 9780 BRAMALFA RD North Suite 308 BRAMPTON BRAMALFA TEL 792 2906</p>	<p>INCOME TAX SERVICE, FINANCIAL PLANNING M B A ZOFIA ADAMCZYK TEL 822-6826 Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych biznesów, według najnowszych przepisów finansowych Bezpłatne konsultacje i porady</p>	
<p>Zespół muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje Repertuar znanych i lubianych zespołów polskich dla wszystkich generacji TELEFON Toronto 661 0215 lub 766-5894 Kitchener 578 9235 Hamilton 561 6955 po 18 tej</p>	<p>Campanale REAL ESTATE LTD Realtor KUPNO I SPRZEDAŻ wszelkiego rodzaju nieruchomości na terenie Ontari i okolic Z JAN CHMIŁIA 1169 Bank St OTTAWA ONT TEL 236-5854 d 232 2501</p>	<p>JULIA KORPAŁA I I M Adwokat z Polski z długoltnij praktyką TEL (416) 255-5954 Etykiety urzędow i p r... malżeństwa przez pełnomocnika rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocn- stwa do Polski notarialne sprzedaż kup- na i darowizny domów gruntów spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pis- ma do polskich sądów i urzędów Przyjęcia po telefonicznym zgłoszeniu 3290 Lakeshore Blvd W Toronto Ont M8V 1M4</p>	<p>Dr Krystyna SALACH-MARKIEWICZ Family physician (uprzejmie) zawładania o otwarcie prakty- ki lekarskiej Porady ginekologiczne pediatryczne i ogólne od poniedz do piątku 10-18 soboty 10-13 2333 Dundas Str W Suite 410 TEL 588 5929</p>	<p>IZABELA SZULC WIEKOWSKA Ph D Psychologist Praktyka w psychologii klinicznej i wychowawczej Badania psychologiczne dzieci młodzieży i młodych dorosłych oraz z poradnictwem w zakresie: trudności w nauce i zachowaniu problemów emocjonalnych i adaptacyjnych karierowa i wyboru zawodu PRZYJMUJE W SOBOTE TEL (519) 673 6116 London Ont</p>	<p>COMPUTERIZED ACCOUNTING, BOOKKEEPING, AND INCOME TAX SERVICES ANDRZEJ SZCZERBA Tel (416) 762-5891 Etykiety urzędow i solidnie księgowosc i rachunkowosc dla małych przedsiębiorstw wypłnianie formularzy do In- come Tax</p>
<p>CINEMATIC FILMY VIDEO NA RÓŻNE OKAZJE Sluby • Chrzty • Przyjęcia • Reklamy • Inne Profesjonalnej jakości z montażem efektami specjalnymi WYKONUJE JANUSZ PIETRUS TEL 743-8142 BEZPŁATNA DEMONSTRACJA</p>	<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd • KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU • UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNI - KRA-DZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-3506</p>	<p>MIRROR IMAGE TRANSLATIONS Jan Weinsberg TRUMACZ PRZYSIŁGŁY 309 Crichton Street OTTAWA K1M 1W3 TEL (613) 741 8680</p>	<p>ZIOŁA ŻYCIA HERB LIFE Doskonale preparaty ziół w oddechu działające na przewlekle lub utrzymywane świszczki zastawy wzmańjące orga- nizm i regulujące przemianę materii Również środki zmniejszające ryzyko zawale serca i wylewu krwi do mózgu poprzez redukcję cholesterolu i triglicy- dów HERB LIFE INDEPENDENT DISTRIBUTOR DRAHA BOHACOVA TEL (312) 237 0953 P O Box 3481-18 Chicago IL 60634-8158 USA</p>	<p>SOLARSKI PHARMACY Ltd (naprzyjmuje w soboty w Kazim 17) 149 Roncesvalles Ave TEL 536 5452 Właściciel J SOLARSKI S SAŁA I ATEK Szybki i tanie wylewy lekarstw do Pol- ski • Agencja Pekao • Wysłka pa- czek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Złota zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaż bile- tów</p>	<p>A & G ENGINEERING RYSUNKI TECHNICZNE Solidnie i terminowo TEL 261-9056</p>
<p>VIDEO-MOTION Zastęp album rodzinny kasetą Video Student Łódzkiej Szkoły Filmu wej na stałe w Kanadzie oferuje usługi video • SLUBY • CHRZTY • UROCZYSTOŚCI RODZINNE ZBIGNIEW OBREBSKI TEL 960-1795</p>	<p>ZAWIADOMIENIE Doktor BARBARA KUJAWA-CIESLINSKA uprzejmie informuje pac- jentów, że z końcem roku ubiegłego zakoczyła praktykę w gabinecie Bloor - Dundas W chwili obecnej przyjmuje tylko w gabinecie przy 29 Elm Street (na północ od Eaton Centre, Toronto M5G 1H1 TEL 977-0344, 977-7191</p>	<p>WOJCIECH FILIPOWICZ z długoltnij praktyką w zakresie akupunktur chińskiej i dziesięć dotychczas uraz doświadczeniem zdobywam w AKADEMII MEDYCYNY TRADYCYJNEJ W PEKINIE ma przyjemność zawiadomie o otwarciu ACUPUNCTURE CLINIC MISSISSAUGA 3460 Cawthra Rd L5A 2X7 TEL 766 0257</p>	<p>HALINA BARANOWSKA MA, A I I C SPECJALISTA UBEZPIECZENIOWY PRUDENCIAL ASSURANCE 295 West Mall, Suite 503 ETOBICOKE, ONT M9C 4Z4 TEL 622-1115, dom 746-5270</p>	<p>INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS • oprogramowanie • konsultacje • szkolenie • przygotowanie resume TEL 742-1387</p>	<p>230-242</p>

MONTREAL POLONIJA KASA KREDYTOWA
65 Sherbrooke St E. Suite 103,
TEL 845 - 3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Poniedziałek - środa 10 a m - 3 p m
Czwartek 10 a m - 8 p m
Piątek 10 a m - 8 p m

LAV-O-DANIELA
2465 Centre St Montreal
TEL (514) 932 - 1075
Usługi pralnicze, czyszczenie chemiczne, odbiór z domu klienta, transport, przeprowadzki, paczki własne klienta i na zamówienie do Polski i nie tylko, oraz sprzedaż, dostawa i wysyłka upominków na różne okazje

MONTREAL ALEXANDER
transport przeprowadzki także do Toronto i z Toronto
Tanie sprawnie
TEL (514) 932 - 1075
(514) 931 - 2240

EWA I ZENON SOWA
ZAPRASZAJĄ do nowo otwartej cukierni
3655 St. Clair Ave E
Scarborough rog Midland
Polecamy dużą wybór ciast i serników po najniższych cenach. Wszystkie wyroby produkowane według polskich receptur.
Przyjmujemy zamówienia i dostawę na wszelkie okazje.
CAKE'S DELIGHT
TEL 264 - 2729

Superior Sausage Co
1004 DUNDAS ST W
TEL 531 - 8422
KONKURENCYJNE CENY!
WĘDZONE NA MIEJSCU
SŁYNNY NA CAŁY TORONTO I ONTARIO
POLSKIE KIEŁBASY
Szynki, kabanosy, wędliny, mięsa - różne delikatesy

KARL'S BUTCHER & GROCERY
Właściciel Karol Jarzabek
Posiadamy na składzie najwyższe świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oia importowane - Polski i Europejskich spożywaczy
105 Roncesvalles Ave
Toronto TEL 531 - 1622

Apteka Wysyłkowa
Apteka dysponuje **wszystkimi** lekami produkowanymi na świecie. Wysyłka do Polski następuje na podstawie recepty wystawionej przez polskiego lekarza.
Ceny nasze są do 20% **niższe** od cen obowiązujących w aptekach. Wycena recept jest **bezpłatna**. Informacji udzielamy telefonicznie lub listownie.
EuroPak International, 1339 Baseline Rd., Box 5554, Ottawa, Ontario, K2C 3M1, Canada, tel 613/728-4446

VANCOUVER, B C I OKOLICE
● SPRZEDAŻ I KUPNO NIERUCHOMOŚCI
● PORADY HIPOTECZNE
Prosimy telefonować lub pisać
INZ MACIEJ ROLA-ROSZKOWSKI lub **GRETA ROSZKOWSKI**
Dom (604) 437-3649
Biuro (604) 872-0321
CENTURY 21 Tradewind Realty Ltd
2710 Commercial Drive, Vancouver, B C V5N 5P4
(Co-operation & referrals across Canada guaranteed)

ROCKWOOD DELICATESSEN
4141 Dixie Rd.,
TEL 624 - 1244
Nowo otwarty sklep delikatesowy w Mississauga na Rockwood Mall pomiędzy Beaver Lumber & beer store. Posiadamy wysmienite polskie i europejskie wędliny i wyroby delikatesowe oraz polskie gazety

FIRMA PRZEWOZOWA JANOSIK
Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii **TORONTO - MIRABEL - TORONTO** jak również na Stefana Batorego
Telefon Toronto - 247 - 0817
UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA DLA RODZIN

SYRENA TRAVEL LIMITED
1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486

EUREKA
Szytki kuchenne importowane z Polski drzwi i szafki z litego drewna sosnowego 11 roznych szafek ok 30 stop. cena \$ 1147
Toronto 5178 Dundas W
TEL 233 9211

COPRNICUS MEAT PRODUCTS
79 Roncesvalles Ave
TEL 536 - 4054
Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie. Szynki boczne, białony kiełbasy 11 sposobów polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów - ogorki kiszone, kapusta z beczki, śledzie pierolki
T S FAKULSKI

121 Roncesvalles Ave., Toronto Ont M6R 2K9
TEL (416) 531 - 8786
Past
Enterprises Ltd
Polecana przez Dr Gornicką, dawno poszukiwana przez znawców książka o ziołolecznictwie
LEKI Z BOŻEJ APTEKI do nabycia tylko u nas!
* Paczki do Polski
* Ziola Herbarolu
* Najtansze ubezpieczenia wizytujących i zapowienienia

● **SYRENA** w służbie Poloni od 1957 roku
Oferujemy 1987 - loty do Polski szybko, tanio
Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług
Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wizę kanadyjską

UNIVERSAL HARDWOOD FLOORING
cyklowanie nowych i starych podłóg drewnianych jak również malowanie oraz instalowanie wszelkiego rodzaju podłóg
Najlepsze ceny oraz pierwszej klasy obsługa
287 Scarlett Rd Apt 3 Toronto
ONTARIO M6N 4L1
TEL 763 - 2270
ANDRZEJ ZAREMBA

M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS
Dostarczamy wszystkie rodzime produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto. Wyrobimy karmy smietane, yogourt, huslinke, ser, biele i topione.
ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW W SWOICH SKLEPACH
Codziny od 11:00 do 4:00
212 Maycut St. Tel 766 6711

ONTARIO BREAD Co Ltd
178 Ossington Ave Toronto
TEL 532 - 4929
NAJPOPULARNIJSZY PYSNY SWIEZY CHLEB DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH W TORONTO I W ONTARIO
Nowy punkt sprzedazy
Eden bridge italian bakery
EDEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Cr

do POLSKI w 14 DNI

- można dowolnie zestawiać skład paczki
- dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy
- nadawca otrzymuje potwierdzenie
- zamowienie minimum 4 kg, maximum 10 kg
- przyjmujemy zamowienia listowne

Ilość	Nazwa towaru	Cena	Total
kg	Pomarańcze	2 80	
kg	Cytryny	2 80	
kg	Grejpfruty	2 80	
kg	Banany	3 20	
szt	Kokos	2 80	
szt	Ananas	3 60	
szt	Kiwi "Jumbo"	0 90	
100 g	Czekolada mleczna	1 20	
100 g	Czekolada orzechowa	1 20	
100 g	Czekolada deserowa	1 20	
250 g	Kawa ziarnista	3 20	
500 g	Rodzynki	3 20	
100 g	Wiorki kokosowe	1 20	
	Transport dostawa ubezpieczenie	C\$ 5 00	
	Zalaczam Cheque i Money Order	C\$	
	NADAWCA		
	ODBIORCA		

Please send to
EUROPAK INTERNATIONAL 1339 Baseline Rd Box 5554
Ottawa Ontario K2C 3M1 CANADA tel (613) 728 4446

PRZEPROWADZKI BLISKIE I DAI FKI
oraz wszelkie przewozy towarow
Umiarkowane ceny
Solidna i szybka obsługa
TORONTO, Tel 691-3161
JANUSZ

PODHALE MEAT & DELI
Nowy sklep delikatesowy w polskiej komitecie
2775 1 Keshore Blvd W
Sprzedajemy komitę podhalansky, chasa, wędliny, mięsa i polskie gazety

THE FUTURE BAKFRY
NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIEZY CHLEB
Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto Ont
TEL 368 - 4235

Europejski specjalista DZINTARS SHOE REPAIR
123 Roncesvalles Ave
● Naprawiamy wszystkie rodzaje obuwia
● Dokonujemy profesjonalnych przerobek odzieży skorzanej, torebek i kozuchow
UMIARKOWANE CENY
Gwarancja!

KAZIO
ZAPRASZA wszystkich na najwyższej jakości polskie wyroby wędliniarskie i delikatesowe
przy 3655 St. Clair
TEL 266 - 1547
SKLEP OTWARTY
Środę od 12:00 do 6:00 - czwartek od 9:00 do 8:00 - piątek od 9:00 do 8:00 - sobota od 9:00 do 5:00

"ZESTY'S GOURMET DELI
Polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
Wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
Urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne, itp
Zapewniamy sprawną, szybką obsługę wykwalifikowanego personelu
Właściciele **Jadwiga i Gabriel MENCFELD**
TEL 823 - 1167
1900 Lakeshore Rd W MISSISSAUGA, East of Southdown Rd
INVERHOUSE PLAZA
Pon - środa 9-6 30, czwartek, piątek 7, sobota 9-6

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD
783 Queen St W Tel 361 7720
157 Roncesvalles Ave
TEL 535 4648
NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI
KONKURENCYJNE CENY!
Swieżo mielone ser, przysmażone wędliny, wyroby Europejskie wyroby delikatesowe
DOSTARCZAMY DO DOMOW NA SPECJALNE OKAZJE
WŁADY UGLEN HURTOWYCH

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN Ltd
HUBERT WESIERSKI IVANGRGIC
2342 Bloor St West Toronto
TEL 762 - 5365
ZAWIADAMI AJA
całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego na życzenie klienta
Posiadamy również wysokiej jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

CZARTERY DO POLSKI I DO EUROPY
ZAPROSZENIA I UBI ZPIECZENIA DLA OSOB ODWILDZAJACYCH KANADĘ
ZAPŁATWICIE PANSTWO NAJKORZYSTNIEJ

SAVE-O-WAY OVERSEAS SERVICES
331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa, paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe - tanie przeloty do Polski czarterami LOT

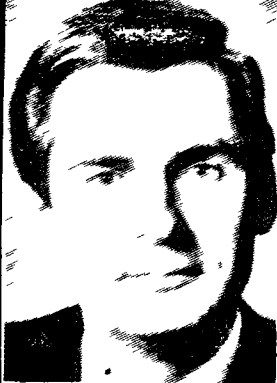
Po bliższe informacje proszę dzwonić **532-3042**

SAVE-O-WAY BIURO PODROZY
I
PACZKI DO POLSKI
TEL 532-3042 532 3794
OVERSEAS SERVICES
331 Roncesvalles Ave Toronto

Nowo otwarte delikatesy
WARMIA
ZAPRASZAJĄ
całą Polonię na smaczne wędliny i mięsa wyrabiane na miejscu
Specjalność kiełbasa warmińska od 9:00 do 8:00 - 6 dni w tygodniu
323 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
TEL 531 - 4861

RENEWAL
Construction and Renovation
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic. Bezpłatna wycena
TEL 249-5212 lub 742-1302

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ
Office 766-4088 Car 460-5464 Res 769-9494

2083 Lakeshore Blvd W - Palace Motel - 42 pokoje po remoncie, 2 650 tys
37 Bonnyview Dr - przy Prince Edward Dr & Berry Rd - 5 sypialni, prywatny zajazd, wielka parcela 50'x210', wykończona piwnica, \$249,000
3625 Lakeshore Blvd W - piękny, 2-sypialniowy apart, widok na jezioro, 89 900
1322 Queen St West - lokal na restaurację o pow 2500 Sq F oraz dwa dwu-sypialniowe apartamenty, po kapitalnym remoncie, dochód roczny \$52,000 Cena wywoławcza \$649,000
6 King St Cr - OKAZJA!!! przy Weston i Lawrence 10 pokoi, dwie kuchnie, prywatny zajazd, ogród warzywno-owocowy Doskonała hipoteka na \$250,000, 7 1/2% na pięć lat - \$279 000
2045 Lakeshore Blvd - PALACE PIER - Ponad 1100 Sq F na 43 piętrze z unikalnym widokiem na jezioro i centrum - \$229,000

CHOLKAN

JOHN WOLWOWICZ
BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ
- 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

Etobicoke - 6-plex Dochód roczny brutto \$46,000 Budynek solidnej konstrukcji, duża parcela, prywatny zajazd Pospiesz się jutro może już być sprzedany Tylko \$ 499,000

Zachodnia Mississauga - Backsplit - 4-sypialniowy, pokój rodzimny z ceglanym kominkiem, duża kuchnia ze "skylight", 3 łazienki, "rec-room" z barem, dużo owocowych drzewek w ogródku Tylko \$ 239,000

Century 21

PETER POBOJEWSKI
Tel biuro 743-7722, dom 890-2145

* Dundas Hurontario Cena wywoławcza tylko \$124 900 za bardzo duży 3-sypialniowy townhouse garaz wykończona piwnica duża ogrodzona działka
Blisko High Park przepiękny duży 3 sypialniowy apartament z dwoma łazienkami garazem i balkonem w polskiej kooperatywie Cena wywoławcza \$125 000 (wolny)
Square One (Mississauga) nowy wolno stojący 8-pokojowy dom z podwójnym garażem prywatny zajazd 3 łazienki kominek ponad 220 stop powierzchni Cena wywoławcza tylko \$214 900
* 5 minut od polskiego kościoła M Kolbe w Mississauga przepiękny 10-pokojowy dom z dwoma garażami prywatnym zajazdem ponad 2550 stop powierzchni jedna z najlepszych okolic Cena wywoławcza \$259 900
OKAZJA cena wywoławcza tylko \$104 000 za duży 3 sypialniowy townhouse w Toronto blisko komunikacji sklepów i szkół

ANNA KRYSIAK
Future I R E Ltd
130 Kennedy Ave
Bloor West Village

zapewnia solidną i zyciową obsługę przy sprzedaży - kupnie nieruchomości, załatwienie hipotek na dogodnych warunkach oraz formalności prawnych

- 24-godzinny serwis
- Najaktualniejsze informacje poprzez komputerowe połączenie z Toronto Real Estate Board

WEST TORONTO - MISSISSAUGA - BRAMPTON
Biuro 769 - 3300 Dom 247 - 8326

- Duży piękny Bachelor Apt w polskiej kooperatywie Scarlett i Eglinton Duży balkon ceramiczna podłoga w kuchni i łazience świeżo malowane białe niskie koszty utrzymania Cena \$22 tys
- 2-sypialniowy apt w polskiej kooperatywie wynajmowany B przystępna cena Okolica Scarlett i Eglinton
- Mississauga piękny 3-sypialniowy Townhouse garaz 2 łazienki profesjonalnie wykonany jasny basement duża kuchnia nowe karpety \$132 tys

ADVANCE REAL ESTATE LTD
1055 Bloor St W
TEL 534 - 9246

LECH (Les) ZEMBRZUSKI
TEL biuro 534 - 9246, dom 255 - 6793

Proszę kontaktować się z Lechem po przyjazną i fachową obsługę

OKAZJA DOSKONAŁA INWESTYCJA budynek na College blisko Daffrin składa się z 3 apartamentów i sklepu Wszystko wynajęte z rocznym dochodem 36 900 W dobrym stanie
— Runnemed Rd fachowo odrestaurowany duży trzypoziomowy dom z 5 sypialniami parkingiem na 4 samochody 4-ma łazienkami 2 ma kuchnie Wykończony niższy poziom Możliwość wynajęcia części domu Dużo atrakcyjnych dodatków

EAGLE REAL ESTATE LTD

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK
Biuro 259 - 9231
dom 621 - 3457

Sprzedaz i kupno nieruchomości na dogodnych warunkach
Komputerowa wycena domów
Załatwienie formalności finansowych
Fachowa i solidna obsługa

TOWER METRO TORONTO

METRO TORONTO
Sprzedaz-kupno, wynajem domow, interesow i apartamentow
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Islington/Bloor murowane wolno stojące Bungalow w pięknej okolicy cena wywoławcza \$ 179 000
Lakeshore Kipling nowoczesny 2 sypialniowy apart na 15 podłozie z widokiem na jezioro \$139 500
Dundas/Cawtra 2 sypialniowy apart w czystym budynku tylko \$ 98 000
High/Park 11 pokojowy dom z możliwością znakomitego dochodu mający podwójny garaz i ładną działkę \$ 229 000

KAMIL KOWALCZYK
Biuro 536 5000 Dom 690 - 4182
24 godzinny serwis

High Park National REAL ESTATE LTD
Realtor
217 RONCESVALLE AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domow
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentow poleca Panstwu wszelkiego rodzaju domy i interesy, 3-dniowe, komputerowe wyprzedzenie w informacji gwarantuje najlepsze okazje
Proszę dzwonić całą dobę
532 - 4441

K SEE REAL ESTATE INC
REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT CONSULTING
TEL (416) 977 0578 TEL FAX 06 217622 KSEE AUCR.COM 10B
500 University Ave # 618 Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w handlu nieruchomościami Domy mieszkalne obiekty handlowe i przemysłowe Skomputeryzowana obsługa 24 godziny na dobę
Bezpłatne oszacowania wartości obiektów Szybki załatwianie (tanie hipoteki mortgage (do 90%) po uzgodnieniu aprobaty

- RESIDENTIAL
- INDUSTRIAL
- COMMERCIAL
- INVESTMENT

ANTHONY SAMOTUS A.C.M.A.
TEL biuro 977 - 0578, dom 926 - 9877
SIEGNIŃ POSŁUCHAWKĘ NIE ZWIEKAJ!

Century 21 MARQUIS
2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK
Res 266 - 9365
UDZIAŁI WSZYSTKIEJ POMOCY PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU W Wschodniej części miasta

EAGLE REAL ESTATE LTD

JULIA KORPAŁA
biuro 259-9231 dom 255-5954

Rathburn East Mall Townhouse 3 sypialnie 2 łazienki doskonałe położenie blisko sklepów i komunikacji cena \$109 000
Sklep w bardzo ruchliwym miejscu z gotowymi i własnymi wyrobami zezwolenie na otwarcie restauracji cena \$19 900

Century 21
Tel. 298 - 2800
CAMDEC REAL ESTATE LTD Member Broker
4072 Sheppard Avenue East

Pragniesz kupic dom? Masz rację!
STAC CIĘ NA WIĘCEJ NIZ MYSLISZ!
Chcesz się upewnić? - Zadzwoń dzis!

PAWEŁ ZIOMECKI
Dom 445-6810

GABRIELLA MIROWSKA
Dom 445-0317

TADEUSZ HUBERT
Dom 443-9825

Scarborough • Markham • Ajax • Pickering

BARBARA SAWAŁA
udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży kupna i wynajmu posiadłości w Burlington Hamilton i okolicach
Prosimy dzwonić
Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 - 8004 - czynny całą dobę
TEL domowy (416) 332 - 8119

ADVANCE REAL ESTATE
1055 Bloor St W

DANUTA KOTAPKA
Udzieli fachowej pomocy przy kupnie i sprzedaży nieruchomości
TEL 534 - 9246

ADVANCE REAL ESTATE LTD
KRZYSZTOF KRUCZEK
udzieli fachowej pomocy w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

Po bliższe informacje proszę dzwonić
KRZYSZTOF KRUCZEK
TEL biuro 534 - 9246 dom 748 - 8767

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

Specjalna oferta
3,9%

na większość modeli
NAJLEPSZA
GWARANCJA
NA ŚWIECIE

Gwarancja 6 letni lub na 100 tysięcy kilometrów (power train)

Gwarancja antykorozyjna 6 letni lub na 160 tysięcy kilometrów

- Wielki wybór z samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu
- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów
- Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów - załatwia na poczekaniu sprzedaż pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i znanym wśród Polaków - a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym - trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako SENIOR MASTER SALESMAN. Czy jeszcze ktoś może to z oferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu - sprawdźcie u PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964 3211 lub do domu o każdej porze 731 0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont (przy College Str.)

Kupno czy sprzedaż domu nie musi być wielkim problemem.

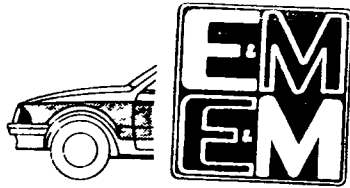
Unikniesz niepewności i ryzyka korzystając z usług

Morningstar Real Estate Ltd.

Chris Todorow

w każdej chwili służy radą i pomocą
Dzwoń do biura 231-8100 lub do domu 897-0946

5468 Dundas Str W., Suite 233, Etobicoke, Ont. M9B 6E3

E & M AUTOMOTIVE MACHINE SHOP

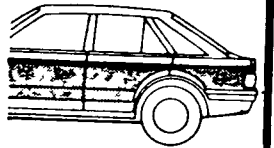
Quality Engine Rebuilding

763-4106

Edward Kanas

Marek Sitarz

3581 DUNDAS ST WEST TORONTO

- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe);
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaż części zamiennych 10% zniżki

SCARBOROUGH & EAST TORONTO

LEO SENCZUK

z ponad 15-letnim doświadczeniem
udziela fachowej i zyczelivej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

- używa podręczny komputer z bezpośrednim połączeniem do Toronto Real Estate Board w celu podania Klientom najaktualniejszych informacji o nieruchomościach na sprzedaż i niedawno sprzedanych w porządku okolicy

TEL. Biuro 465 - 2415 Dom 439 - 6130
431 - 7585

379 - 5417 - czynny całą dobę (pager)

PARKLAND Ltd

Wojtek Grabowski

"TEN AUTO BODY"

oferuje naprawy pokolizyjne,
lakierowanie i spawanie

oraz

specjalizuje się w naprawie "traków"
ZAPRASZAMY!

Tel.: (416) 259 - 2391

144 16th Street, Toronto, Ont M8V 3K1

RENOVATION HOUSE

TEL 438 3943

Wskazywanie basmentów
renowacja kuchni i łazienek
instalacji elektrycznych malowa
nie kafelki scianki działowe
renovation

CARCARE Co
Gasoline Service
Station

Fachowa pomoc we wszelkich
sprawach związanych
z problemami samochodowymi
560 Evans Ave
Toronto, Ont
TEL 255 3245

SAFETY

AUTO REPAIRS

WIŚLAW SOKOŁOWSKI
3005 Bloor St W - Etobicoke
TEL 231 - 6996

Szybki i skuteczny zakł. mechaniki
motocykli, samochodów ciężarowych
i autobusów. Złoty i srebrny
kierownicy. Usługi mechaniczne
i elektryczne. Usługi
elektryczne. Usługi
elektryczne. Usługi
elektryczne.

SZYBKO I SKUTECZNIE

VAC

MECHANICAL CONTRACTING

SPECIALIZING IN
INSTALLATIONS

- AIR CONDITIONING
- HEATING
- VENTILATIONS
- HUMIDIFIERS

TEL. 493-5786

T & R
HOUSE RENOVATION
40 High Park Ave # 2001
TEL (416) 769 - 3896

Renowacje malowanie tapetowanie
reparacje i modernizacja piwnic
i strychów oraz inne prace renowacyjne
Prosim

TOM KOWALSKI
i **ROMAN MIRSKI**

EURO-AMERICAN ELECTRICIAN Inc

Instalacje elektryczne
Residential, Commercial
Industrial

TEL (514) 334 - 2966

RE/MAX

M.Sc. Mech. Eng. Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res. 247 - 4437

4195- Dundas Street West
Toronto Ontario M8X 1Y4
bus 231 0600

HIGH PARK - 2 sypialniowy apartament pięknie urządzone z kompletem wyposażenia Cena \$ 105 000 (pusty przekazane 15 tego czerwca 1987)

WILSON PARK RD - duży 10 cio pokojowy dom 4 sypialnie 3 kuchnie 2 łazienki Podłogi i stolarka piękna dębowa Duża (23x148 działka)

ALICJA (Alice) CZEREPOK

Biuro 745 - 3360

Dom 743 - 7722

ALPACA REALTY LTD
2649 Islington Ave., Rexdale, Ont

udziela fachowej i zyczelivej pomocy przy sprzedaży - kupnie domu w dzielnicy Rexdale, Weston, Malton, Woodbridge, Brampton

COMPUTER DISTRIBUTING

Konsultacje i sprzedaż
Markowe komputery po cenach
No Name 2 letnia gwarancja
Unikalny system sprzedaży
Mówimy po polsku
Tel (416) 531-8786

SZUKASZ TANIEGO, ELEGANCKIEGO SAMOCHODU?

WSTĄP DO

OLD MILL PONTIAC • BUICK LTD.

2500 Bloor St W - Bloor / Jane

DAREK ZIELINSKI - nasz polski przedstawiciel pomoże Wam kupic nowy lub używany samochód

DOSKONAŁY PROCENT BANKOWY
3,9% - 2 lata 7,9% - 4 lata

WYPRZEDAŻ SAMOCHODÓW • Pontiac Firebird - \$ 1400 taniej • Pontiac 6000 - klimatyzacja za darmo • Pontiac Firefly - 5 l benzyny na 100 km

DZWOŃ
766 - 2443

Pomogę załatwić tanie ubezpieczenie

AUTO DRIVING SCHOOL
"THE HELPFUL PROFESSIONALS"
WOJTEK ANT CZAK

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat "G")

TEL (416) 259 - 9965 res., 536 - 5454 bus
1651 Bloor Str W., Toronto, Ont M6P 1A6

DOUBLE R TRUCK DRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH

- KATEGORIA A i D
- Decydujemy o sposobie szkolenia dla kierowców
- Nauka i odjazd wraz z niezbędnymi wydatkami

Kierowca i instruktor
Leczenie i szkolenie
2095 WESTON RD (S of 401)

244-2725

